

การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองสำเจียก กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวชุติมา ศรีสังวร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

155.4182

36.140

0.3

การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวชุดิมา ศรีสังวร

- 3 ต.ค. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2546

๒ ๒๒๕๔๒๒

ชุตินา ศรีสังวร. (2546). การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันเพ็ญ พงศ์ประยูร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
ความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจ
ในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็น
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 12
คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความ
ภาคภูมิใจในตนเอง และชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแต่ละชุดตามเกณฑ์ E_1 / E_2 และการทดสอบที
(t - test แบบ Dependent)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองที่สร้างขึ้นมีจำนวน 10 ชุด ชุดการสอนแต่ละชุด
มีประสิทธิภาพ E_1 / E_2 อยู่ระหว่าง 61.67/70.00 – 83.33/90.00
2. ภายหลังการได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง นักเรียนมีความภาคภูมิใจ
ในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A CONSTRUCTION OF A TEACHING PACKAGE FOR THE DEVELOPMENT OF
SELF-ESTEEM OF PRATHOM SUKSA VI STUDENTS OF
KLONGLUMJEAH SCHOOL IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
MISS CHUTIMA SRISUNGVORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2003

Chutima Srisungvorn. (2003). *A Construction of A Teaching Package for The development of Self – esteem of Prathom Suksa VI Students of Klonglumjeak School in Bangkok*. Master Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Master Project
Advisor : Asst. Prof. Wanpen Phongprayoon.

The purposes of this research were : (1) to construt of a teaching package for the development of self – esteem of Prathom Suksa VI students of Klonglumjeak School in Bangkok, (2) to study the efficiency of each package, and (3) to compare the students self – esteem before and after participated in the self – esteem teaching package. Twelve subjects of this study were randomly selected from Prathom Suksa VI students of Klonglumjeak school in Bangkok in the acadamic year 2002. The research instruments were a self – esteem questionnaire and the self – esteem teaching package. The efficiency of each package was analyzed by E_1 / E_2 and the self – esteem data were analyzed by t-test for dependent samples.

The results of this study were as follows :

1. Ten self – esteem teaching packages were constructed. The efficiencies E_1 / E_2 of each package were between 61.67/70.00 – 83.33/90.00
2. The self – esteem of the students participated in the self – esteem teaching packages significantly increased at .05 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรสุกุล)

วันที่...๖...เดือน...พฤษภาคมพ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ กรรมการสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่กรุณาเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณท่าน ผู้อำนวยการสาโรจน์ แยมแสง ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองลำเจียก ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวทุกท่านที่ให้อำลักำลังใจและห่วงใยช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยความเต็มใจเสมอมา

ขออน้อมรำลึกถึงพระคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายวิเชียร ศรีสังวร และนางพวงเพ็ชร ศรีสังวร ผู้เป็นบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัวศรีสังวร ที่คอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือทั้งทุนทรัพย์และให้อำลักำลังใจในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยครั้งนี้ได้สำเร็จด้วยดี

ชุตินา ศรีสังวร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	4
	กรอบการศึกษาค้นคว้า.....	5
2	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง.....	6
	ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง.....	6
	ความสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเอง.....	8
	องค์ประกอบที่มีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง.....	10
	พัฒนาการของความภาคภูมิใจในตนเอง.....	14
	ความสำคัญของการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง.....	17
	ลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง.....	17
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง.....	18
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	18
	งานวิจัยในประเทศ.....	19
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	20
	ความหมายของชุดการสอน.....	20
	ความสำคัญของชุดการสอน.....	21
	ประเภทของชุดการสอน.....	22
	ส่วนประกอบของชุดการสอน.....	24
	การสร้างชุดการสอน.....	24
	การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	25
	ความจำเป็นที่ต้องหาประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	26
	คุณค่าของชุดการสอน.....	26
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน.....	27
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	27
	งานวิจัยในประเทศ.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	29
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	29
การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ.....	29
การดำเนินการทดลอง.....	33
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5	42
สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	42
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	42
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	42
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	42
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
การดำเนินการทดลอง.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การอภิปรายผล.....	45
ข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	53
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	175

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design.....	33
2	ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองแต่ละชุดจำนวน 10 ชุด.....	37
3	ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทั้งชุด.....	39
4	คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความภาคภูมิใจในตนเองรายด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	40
5	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง.....	41
6	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง.....	57
7	คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง.....	58
8	คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองเป็นรายด้านของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการ ใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง.....	60
9	คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอน' ความภาคภูมิใจในตนเอง.....	61

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กระบวนการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง.....	15

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรของประเทศนั้น ๆ เป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ แทบทุกประเทศจึงพยายามพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ โดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริมด้านการศึกษาให้กับเด็กหรือเยาวชนซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่มีหน้าที่ปลูกฝัง อบรมและพัฒนาเยาวชนในด้านต่าง ๆ และคุณลักษณะประการหนึ่งที่เยาวชนควรได้รับการปลูกฝังและพัฒนา คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่ง (เชาวนา อมรสงเจริญ. 2537 : 1 ; อ้างอิงจาก Mcneil. 1975 : 105) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น มักจะประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียนและสังคม นอกจากนี้บุคคลที่มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจ มีความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์ของตนเอง จะกล้าแสดงความคิดเห็น มีไหวพริบ และไม่กระทำการที่จะทำให้เสียสุขภาพของตนเอง เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา หรือสิ่งเสพติด เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ความภาคภูมิใจในตนเอง จึงเป็นภาวะที่น่าบุคคลไปสู่การเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ส่วนผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะรู้สึกมีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยตนเองไม่ได้ (สมพิศ ไชยกิจ. 2536 : 1 ; อ้างอิงจาก Olds. 1987 : 160 – 161)

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ตลอดชีวิต จะเปลี่ยนแปลงไปตามวัย วุฒิภาวะ สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต และกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยมีจุดเริ่มต้นจากภายในครอบครัว (Brundage. 1994 : 27) ความภาคภูมิใจในตนเองพัฒนามาจากความรัก การยอมรับเด็กอย่างแท้จริงของพ่อแม่ สิ่งนี้เป็นรากฐานหลักของความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะเสริมสร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่มั่นคงของการรักตนเอง และความคาดหวังให้ผู้อื่นรักตน ต่อมาความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กจะขยายความเอาใจใส่ของพ่อแม่ออกมาสู่บุคคลอื่นในครอบครัว และขยายกว้างออกมาสู่เพื่อน ช่วงนี้ความภาคภูมิใจในตนเองจะขึ้นอยู่กับที่ได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยแรกสุดเด็กจะปฏิบัติตนเพื่อให้พ่อแม่พอใจ แต่ต่อมาเป้าหมายจะค่อย ๆ ขยายมาอยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานกลุ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ (สกิด ภัทระ. 2535 : 19 – 21 ; อ้างอิงจาก Buss. 1973) ช่วงวัยเด็กตอนกลางจึงเป็นวัยที่รากฐานความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กจะพัฒนาขึ้นไปสู่สังคมภายนอกครอบครัว เด็กจะมีความต้องการความภาคภูมิใจในตนเองโดยวิธีทางที่เด็กเรียนรู้ตนเอง จะวัดได้จากสิ่งที่เพื่อนคิดต่อตัวเขา เด็กจะเริ่มพัฒนาสติปัญญา ทักษะทางสังคม และความมั่นใจในตนเองให้สูงขึ้น ถ้าจุดดีเหล่านี้ได้รับการเสริมแรงจากกลุ่มที่เขานิยมชมชอบ ความภาคภูมิใจในตนเองก็จะพัฒนาขึ้น (จารุวดี บุณยารมณ. 2541 : 12 ; อ้างอิงจาก Craig. 1976 : 360)

ทันทิมา ระเบียบดี (2531 : 44) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเองว่า เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อตนเอง ให้มองตนเองอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง มองเห็นคุณค่าในตนเองและยอมรับนับถือผู้อื่น นอกจากนี้ความภาคภูมิใจในตนเองยังมีความสำคัญต่อชีวิตนักเรียนเพราะความภาคภูมิใจในตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพในการที่จะพัฒนาสร้างเสริมบุคลิกภาพของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มี

คุณค่า มีความสามารถยอมรับนับถือเห็นคุณค่าในตนเองและของบุคคลอื่นด้วย เมื่อความภาคภูมิใจในตนเองพัฒนาหรือเพิ่มขึ้นอัตมโนทัศน์ (Self Concept) ก็จะเป็นบวกมากขึ้น (มะลิ อุดมภาพ. 2538 : 3 ; อ้างอิงจาก Bradshaw . 1981 : 6-11)

แต่ละบุคคลต่างต้องการที่จะมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง แต่ระดับความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูหรือสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดากับเด็ก (Coopersmith. 1981 : 236) หรืออาจจะเกิดจากการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และอาจจะเกิดจากการได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เขาแสดงออกในสังคม ตลอดทั้งบุคคลนั้นจะต้องอยู่ในสภาพสังคมที่เอื้อให้เขาเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เพราะหากบุคคลอยู่ในกลุ่มเพื่อนหรือคนรู้จักที่มักเยาะเย้ย หรือตำหนิเขาอยู่เสมอก็ยากที่บุคคลจะมองเห็นตนเองในด้านดี (Myers and Myers. 1985 : 67 - 68)

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความภาคภูมิใจในตนเองนั้นมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมให้เป็นสุขด้วยพลังที่มีความเชื่อมั่น และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ แม้ว่ารากฐานของความภาคภูมิใจในตนเองจะเริ่มพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก แต่เนื่องจากความภาคภูมิใจในตนเองเป็นสิ่งที่เรียนรู้และสามารถพัฒนาได้ ฉะนั้นจึงควรส่งเสริมให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตนเองโดยการยอมรับเด็ก สนับสนุนให้เด็กได้รับผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางของเขา รวมทั้งให้โอกาสเด็กได้ฝึกฝนตนเอง พัฒนาความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า ซึ่งจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

จากประสบการณ์การสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษาของผู้วิจัย และจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตนักเรียนและได้สัมภาษณ์ครู – อาจารย์ พบว่า นักเรียนมีความคล้ายคลึงกับนักเรียนโรงเรียนอื่น ๆ คือ มีนักเรียนที่เก่งมากไปจนถึงอ่อนมาก นักเรียนที่เรียนดี มีความเป็นผู้นำ สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง ครอบครัวและโรงเรียน ไปจนถึงนักเรียนที่มีปัญหาต่าง ๆ เช่น การไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ครู หรือบิดามารดา นักเรียนมักจะรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ไม่มีความภูมิใจในตนเอง ขาดความเชื่อมั่น และมักจะขาดเชยความรู้สึกเหล่านี้ โดยแสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อระเบียบของโรงเรียนหรือไม่เช่นนั้นก็จะแยกตัว เฉยเมย ไม่กล้าแสดงออก ขาดความกระตือรือร้น ไม่มีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง

ในการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองนั้น สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้บทบาทสมมติ การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เป็นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจการสร้างชุดการสอน เพราะจากการศึกษาพบว่า ชุดการสอนเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบซึ่งประกอบด้วยเทคนิควิธีการและสื่อต่าง ๆ เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสม สำหรับสื่อประสมสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน จากการเรียนด้วยประสบการณ์ตรงหรือการรับรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 86) ชุดการสอนจึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม และเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกันและสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางต่อครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่จะนำชุดการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองให้นักเรียนอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 18 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการสอบถามความสมัครใจของนักเรียนและจากการสุ่มอย่างง่ายของประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
- 3.2 ตัวแปรตาม คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจและเห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง การได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การได้รับการยอมรับจากครอบครัว ครู อาจารย์ และการประสบความสำเร็จทางการเรียน
2. ชุดการสอน หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสมที่ได้จากกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ เพื่อนำมาช่วยนักเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเรียนรู้ไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียน
3. ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในเรื่องที่เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง การสร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การอภิปราย กรณีตัวอย่าง และใน

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองแต่ละชุดประกอบด้วย คำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อในการจัดกิจกรรม และแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองดังนี้

3.1 ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการใช้ชุดการสอนผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองมากน้อยเพียงใด

3.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง

3.3 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และวิธีการปฏิบัติกิจกรรม

3.4 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเรื่องที่เรียนเพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการ

สำคัญ

3.5 ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียนผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองมากน้อยเพียงใด

4. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์

60/60

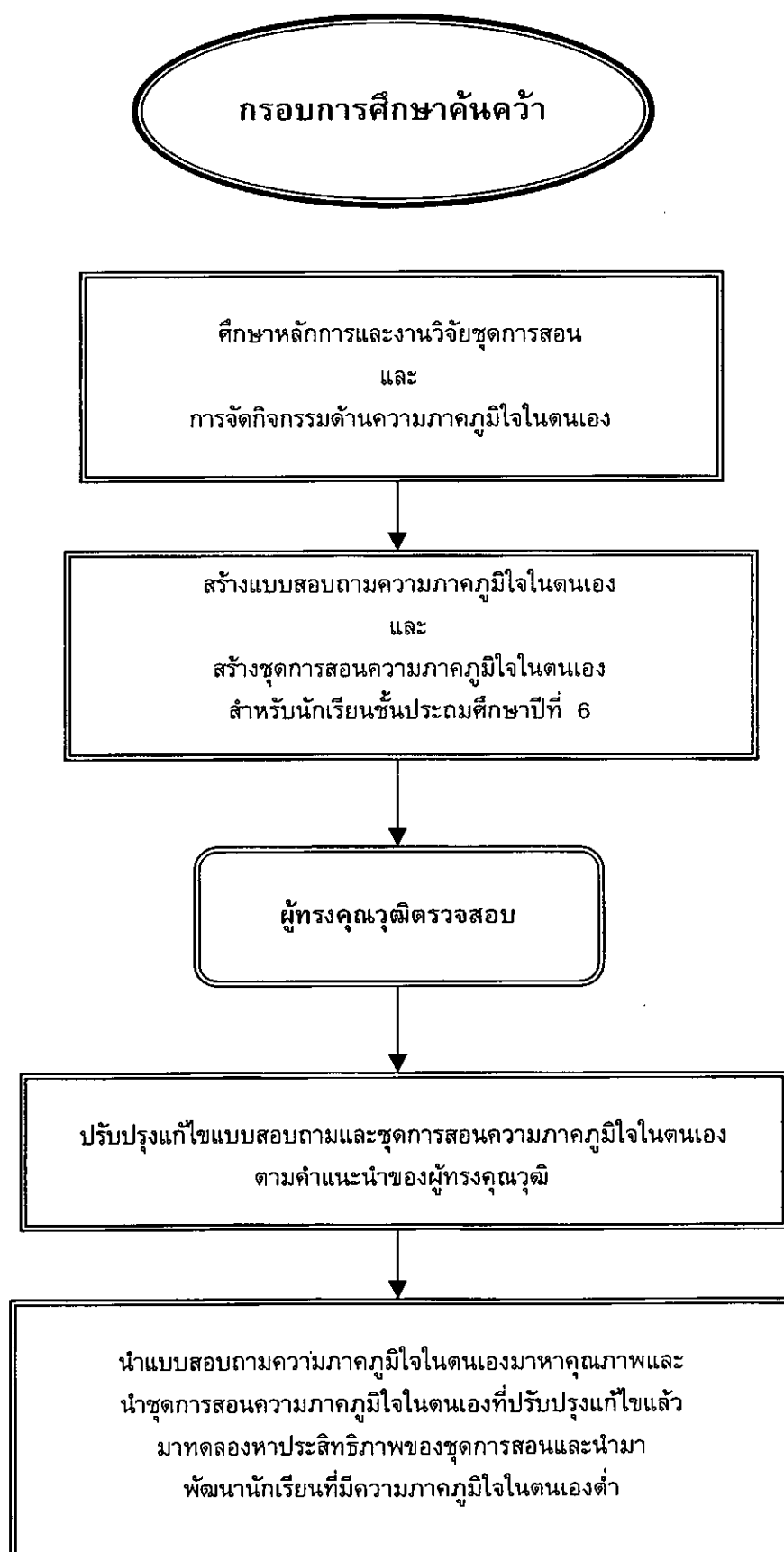
เกณฑ์ 60/60 หมายถึง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.1 ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.2 ความสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.4 พัฒนาการของความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.5 ความสำคัญของการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.6 ลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
 - 3.1 ความหมายของชุดการสอน
 - 3.2 ความสำคัญของชุดการสอน
 - 3.3 ประเภทของชุดการสอน
 - 3.4 ส่วนประกอบของชุดการสอน
 - 3.5 การสร้างชุดการสอน
 - 3.6 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
 - 3.7 ความจำเป็นที่ต้องหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
 - 3.8 คุณค่าของชุดการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

1. เอกสารเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง

1.1 ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ เป็นความรู้สึกและความคิดที่มีต่อตนเอง เป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิดเกี่ยวกับตัวเองและการแสดงออกของตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง มีคำอื่น ๆ ที่ให้ความหมายคล้ายคลึงในบางส่วน เช่น ความมั่นใจในตนเอง (Self - confidence) การรับรู้คุณค่าตนเอง (Self - worth) การเคารพนับถือตนเอง (Self - respect) (จารุวดี บุณยารมย์. 2541 : 8 - 9 ; อ้างอิงจาก Palladino. 1994 : 3)

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์ มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 45 - 46) ได้ศึกษาถึงความต้องการของมนุษย์และเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนในสังคมต้องการมีความนับถือและความภาคภูมิใจในตนเอง ประเมินคุณค่าของตนเองไว้สูงและต้องการให้ผู้อื่นยอมรับและเห็นคุณค่าของตนเองด้วย หากความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองจะนำไปสู่การมีความเชื่อมั่นในตนเอง เห็นว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง จะทำให้นักศึกษารู้สึกมีปมด้อย ห่อเหี่ยว ไม่เชื่อมั่นในตนเองและทำให้ความภาคภูมิใจในตนเองลดลง

ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการมองเห็นความแตกต่างของแต่ละบุคคลว่าไม่มีใครเหนือกว่าใคร ไม่มีใครต่ำต้อยกว่าใคร เพียงแต่ว่าคนเราแต่ละคนมีความเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน เมื่อเราเห็นคุณค่าของตัวเองมากขึ้น ความเคารพในเอกลักษณ์ของตัวเองจะมากขึ้น ความรู้สึกเดียวกันนี้ก็จะแผ่ขยายไปสู่ผู้อื่นจะเห็นคุณค่าในตัวของผู้คนที่แตกต่างไปจากเราและเราจะมี ความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นมากขึ้น (จารุวดี บุญยารมย์. 2541 : 9)

โรบินสันและชาเวอร์ (ภาวิณี นาวาพานิช. 2537 : 49 ; อ้างอิงมาจาก Robinson and Shaver. 1972 : 98) ให้ความหมายไว้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความเคารพที่บุคคลมีต่อตนเอง มองเห็นตนเองเป็นคนมีค่า โดยไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นว่าดีกว่าหรือเลวกว่า และไม่คิดว่าตัวเองต้องเป็นคนเลวเลิศแต่ควรตระหนักในข้อจำกัดของตน และสามารถคาดหวังไว้ว่าจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร

คูเปอร์สมิท (กัลหวลย์ ภูพานธุ์. 2543 : 20 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1984 : 5) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นการประเมินค่าของตนเองของแต่ละบุคคล และยึดถือความคิดนั้นไว้ เป็นการอธิบายทัศนคติของความคิดที่เห็นชอบและขัดแย้ง และชี้แจงถึงขอบเขตที่บุคคลเชื่อในตนเองเกี่ยวกับความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่า

วิลเลียม เจมส์ (นภาพร พุ่มพฤกษ์. 2529 : 8 ; อ้างอิงจาก Bruno. 1983 : 359) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง ไว้เป็นสูตรดังนี้

$$\text{ความภาคภูมิใจในตนเอง} = \frac{\text{ความสำเร็จ (Success)}}{\text{ความคาดหวัง (Expectation)}}$$

จากสูตรนี้ ความสำเร็จ หมายถึง การประสบความสำเร็จที่แท้จริงตามเป้าหมายของบุคคล ความคาดหวัง หมายถึง สิ่งที่บุคคลคิดว่าเป็นเช่นนั้นหรือเป้าหมายตามที่บุคคลตั้งไว้ ความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคล คือ อัตราส่วนระหว่างความสำเร็จที่แท้จริงกับความคาดหวังในความสำเร็จของบุคคลนั้น สูตรของเจมส์นี้ ทำให้มองเห็นว่าความภาคภูมิใจในตนเองนั้นเป็นเรื่อง อัตวิสัย (Subjective) เพราะเป็นการประเมินส่วนบุคคล

กอมอริ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540 : 65-66 ; อ้างอิงจาก Gomori. 1997) ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเองว่าเป็นคุณค่าที่บุคคลมีให้แก่ตัวเอง เป็นตัวแทนความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเองทั้งหมด และเกี่ยวกับการที่เราคาดหวังให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา สิ่งเหล่านี้จะทำให้เราได้เรียนรู้ที่จะรู้จักตัวเองว่าผู้อื่นมองเราอย่างไร รวมถึงเราจะได้สิ่งที่เราต้องการมาอย่างไร ซึ่งความภาคภูมิใจในตนเองประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นร่างกาย (Physical) วิญญาณ (Spiritual) และจิตใจ (Psychological) และเราต้องรักษาความสมดุลของทั้ง 3 ส่วน เพื่อความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เกียรตวรรณ อมาตยกุล (2527 : 2) กล่าวว่าไว้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ มีความเชื่อมั่น และพร้อมที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและผู้อื่นได้ ซึ่งความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เราแสดงออกต่อผู้อื่นเป็นผลมาจากความภาคภูมิใจในตนเอง

นภาพร พุ่มพฤษ (2529 : 131) ให้ความหมายความภาคภูมิใจในตนเองว่าเป็นความต้องการของมนุษย์ ที่จะรู้สึกถึงความสำคัญและคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเอง เป็นความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ มีความเชื่อมั่นพร้อมที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือต่อผู้อื่นได้

จารูดี บุญยารมย์ (2541 : 6) ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง การได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน จากครอบครัว ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและเห็นคุณค่าในตนเอง

ปรารณา ช้อนแก้ว (2542 : 7) ให้ความหมายความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเอง มองเห็นตนเองมีคุณค่ามีความสำคัญ ยอมรับตนเองว่ามีความสามารถ และสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กันทวลย์ ภูพานธุ์ (2543 : 21) ให้ความหมายความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกถึงตนเองว่ามีคุณค่า มีความสามารถ มีความเชื่อมั่น มีความสำคัญอยู่ในตนเอง มีความเคารพในตนเอง และสามารถเห็นคุณค่าของผู้อื่นพร้อมทั้งสามารถยอมรับและเคารพต่อผู้อื่น

จากความหมายและคำจำกัดความข้างต้น สรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การพิจารณาตัดสินและประเมินคุณค่าของตนเอง ยอมรับว่าตนเองมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวัง และได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้างและบุคคลในสังคม

1.2 ความสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเอง

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นการตัดสินคุณค่าของตนเอง และแสดงออกในรูปของทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อตนเอง (Andreoli. 1981 : 189) ในทางจิตวิทยาจะมอง “ตน (self)” ในแง่ของการเรียนรู้ โดยเน้นการรับรู้ตนเองในด้านต่าง ๆ ที่ได้มาจากการมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและเป็นกระบวนการของประสบการณ์ทางสังคม โดยผ่านกระบวนการพิจารณาการกระทำ ความสามารถ บุคลิกลักษณะกับค่านิยม และมาตรฐานส่วนตัว (วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา. 2538 : 60-61 ; อ้างอิงจาก Mussen, Conger, and Kagan. 1969)

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างความรู้สึก ที่มีต่อตนเองว่าตนเองคือใคร (Who am I) และการแสดงออกของตนเองว่าตนเองทำอะไร (Who am do) เป็นสิ่งที่ส่งเสริมและคงไว้ซึ่งอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคล (Palladino. 1994 : 3) เมื่อบุคคลรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถที่ไม่ได้ด้อยไปกว่าคนอื่น ก็เกิดความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเองที่ต้องการพึ่งตัวเอง ต้องการแสดงความสามารถของตัวเอง ไม่คิดจะคอยลอกเลียนแบบคนอื่น ทำตามคนอื่น หวังพึ่งคนอื่นหรือสิ่งอื่น มีความคิดอิสระที่ไม่ติดอยู่กับผู้ใดหรือสิ่งใด และเมื่อความต้องการได้พัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น จะพบว่าความต้องการที่จะพึ่งพาคนอื่น เป็นภาระแก่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นจะน้อยลง มีแนวทางชีวิตที่เป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา ตัดสินใจทำอะไรด้วยตัวเอง และสามารถมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขได้ด้วยตัวเอง (เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2527 : 15 -16) ดังนั้น ความภาคภูมิใจในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบุคคลไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีศักยภาพสมบูรณ์ (เชาวนา อมรส่งเสริม. 2537 : 2 ; อ้างอิงจาก Olds. 1987 : 161)

บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีความสอดคล้องกลมกลืนทั้งหมดของ “ตน” รับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง ตระหนักถึงศักยภาพทั้งหมดของตนเองมีจิตใจที่เปิดกว้างและยอมรับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง พร้อมทั้งสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม (ภาวินี ธนบดีธรรมจารี.

2540 : 20 ; อ้างอิงจาก Gammon. 1991) บุคคลเหล่านี้จะมีความกระตือรือร้น เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ มีวิจรรย์ญาณ ไม่กลัวการเสี่ยง สร้างสิ่งใหม่ ๆ หรือสิ่งที่ต่างไปจากเดิม มักจะปรับตัวได้ดี มีประสบการณ์ที่แน่นนอนกว่าและมีความคาดหวังในชีวิตสูง (มะลิ อุดมภาพ. 2538 : 12 ; อ้างอิงจาก Hamachek. 1978 : 180) เช่นเดียวกับการศึกษาของคูเปอร์สมิธและคนอื่น ๆ ที่ศึกษาพบว่าเยาวชนหนุ่มสาวที่มีลักษณะความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่กระฉับกระเฉง ว่องไว เป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม กล้าแสดงความคิดเห็น มองโลกในแง่ดี มักจะไม่เดือดร้อนใจมากนัก ถ้าประสบปัญหา (Coopersmith. 1981 : 105)

แบรนเดน (ภาวินี ธนบดีธรรมจารี. 2540 : 21 ; อ้างอิงจาก Branden. 1966) ได้สรุปพฤติกรรมการแสดงออกทางร่างกายของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงไว้ดังนี้

1. มีความยินดีที่มีชีวิต มีความสนุกสนานรื่นเริง ประกายตาแจ่มใส
2. สามารถชมเชยหรือกล่าวอะไรอย่างตรงไปตรงมาด้วยความซื่อสัตย์
3. มีความสามารถในการวิจารณ์ ยอมรับความผิดพลาดของตนเองได้
4. ความเป็นอิสระในการแสดงความรู้สึก และรับฟังคำแนะนำด้วยความพึงพอใจ
5. สามารถพูดหรือกระทำในสิ่งที่ง่ายหรือเป็นไปได้
6. มีความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างคำพูดและกิริยาท่าทางอย่างเป็นธรรมชาติ
7. มีความเปิดเผยและกระตือรือร้นในการรับประสบการณ์และโอกาสใหม่ ๆ ของชีวิต
8. การมีอารมณ์ขัน มองเห็นสิ่งดีในตนเองและผู้อื่น
9. มีความยืดหยุ่นในการตอบสนอง มีความคิดสร้างสรรค์และอารมณ์ดีอยู่เสมอ
10. มีความพอใจที่ได้เป็นเจ้าของ
11. สามารถทนต่อแรงกดดัน ความเครียดต่าง ๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในตนเอง

ในทางตรงข้าม บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะอยู่ในภาวะความไม่สอดคล้องกลมกลืนของ "ตน" มักใช้กลไกในการป้องกันตนเอง รับรู้ว่าคุณค่าหรือมีคุณค่าเกินจริง (ภาวินี ธนบดีธรรมจารี. 2540 : 22 ; อ้างอิงจาก Gammon. 1991) ซึ่งส่งผลให้บุคคลเหล่านี้มีความวิตกกังวล มีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยตนเองไม่ได้ รับรู้ตนเองในทางที่ไม่ดี ห่อหุ้มใจ คิดว่าตนเองไม่มีประโยชน์ สิ้นหวัง ประเมินคุณค่าตนเองต่ำกว่าผู้อื่นทำให้ขาดความมั่นใจในตนเองและไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต (สุพรรณิ จันทรวีเศษ. 2539 : 20 ; อ้างอิงจาก Eill and Grieger. 1977) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะแสดงภาพพจน์ที่มีความขลาดกลัว เศร้าสลดหดหู่ใจ จะรู้สึกที่ถูกทอดทิ้งอยู่โดดเดี่ยว ไร้คนที่ให้ความรักและความเข้าใจ ไร้ความสามารถในการที่จะต่อสู้ชีวิตมีความอ่อนแอห่อหุ้มในการที่จะพิชิตความบกพร่องของตนเอง ขอบสร้างปัญหาให้มากขึ้นและไม่หาทางกำจัดปัญหา (มะลิ อุดมภาพ. 2538 : 12 ; อ้างอิงจาก Meneil. 1975) ผลที่ตามมาหลังจากเกิดความภาคภูมิใจในตนเองต่ำก็คือ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง ประสบความสำเร็จน้อย มักจะแสดงออกด้วยความรู้สึกอายหรือรู้สึกผิด มักจะกล่าวโทษตนเอง ประสบความสำเร็จน้อย มักจะแสดงออกด้วยความรู้สึกอายหรือรู้สึกผิด มักจะกล่าวโทษตนเองหรือตำหนิผู้อื่น หลีกเลียงกับการพบปะบุคคลอื่น คำพูดที่ใช้มักแสดงความรู้สึกสิ้นหวังไร้ค่า เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ห่อหุ้ม รู้สึกโกรธตัวเอง และกลายเป็นภาวะซึมเศร้าในที่สุด (ภาวินี ธนบดีธรรมจารี. 2540 : 22 ; อ้างอิงจาก Paret & Whall. 1984)

สรุป ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะประเมินตนเองในด้านดี จะรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวและสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นได้ ส่วนบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มองตนเองในด้านลบ รู้สึกว่าตนเองไร้คุณค่า มีปมด้อย วิตกกังวลสูง ไม่กล้าแสดงออก ปรับตัวและสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นได้ยาก

1.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

บาร์ (จารุวดี บุณยารมณ. 2541 : 13 ; อ้างอิงจาก Barry. 1988 : 59-62) แบ่งความภาคภูมิใจในตนเองเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความรู้สึกต่อร่างกายของตนเอง (The Body Self) หมายถึง บุคคลคิดและรู้สึกต่อรูปร่างและหน้าที่ของร่างกาย ตลอดจนความสามารถของหน้าที่พื้นฐานของร่างกาย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น (The Interpersonal Self) เป็นส่วนหนึ่งของความภาคภูมิใจในตนเอง ที่บุคคลรู้สึกเกี่ยวกับวิธีที่เขามีสัมพันธ์ภาพกับคนอื่นไม่ว่าจะเป็นคนที่ คู่คนเคยหรือบุคคลที่พบกันโดยบังเอิญ

3. ความสำเร็จของตนเอง (The Achieving Self) หมายถึง สิ่งที่บุคคลรู้เกี่ยวกับความสามารถของเขาที่จะนำเขาไปสู่ความสำเร็จในชีวิตครอบครัว การทำงาน การศึกษา

4. ความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง (The Identification Self) เป็นความรู้สึกทางนามธรรมและพฤติกรรม แสดงความสนใจทางศีลธรรมและจิตวิญญาณ

นอกจากนี้ เฟลเกอร์ (วีระเทพ ปทุมเจริญ. 2538 : 67 ; อ้างอิงจาก Felker. 1974) กล่าวถึงรูปแบบ 3 ลักษณะของความภาคภูมิใจในตนเองที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลไว้ดังนี้

1. ความรู้สึกที่มีต่อตนเองว่า ตนเองเป็นผู้มีประสบการณ์และเป็นจุดศูนย์กลางของความสนใจทั้งในขณะที่อยู่ในกลุ่มและนอกกลุ่ม

2. ความรู้สึกที่มีต่อตนเองว่า ตนสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม เมื่อตนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. ความรู้สึกที่มีต่อตนเองว่า ตนสามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสภาพการณ์เมื่อประเมินตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าหรือไม่มีคุณค่า

คูเปอร์สมิท (กันทวลย์ ภูวพันธุ์. 2543 : 13 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1981 : 118 -119) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ปัจจัยภายในหรือลักษณะเฉพาะของบุคคล

1.1 ลักษณะทางกายภาพ

ลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูง น้ำหนัก สีผิว ความแข็งแรงของร่างกาย บุคลิกภาพหรือคุณสมบัติอื่น ๆ ที่ปรากฏให้เห็น บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดี จะมีส่วนช่วยเสริมให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าผู้ที่มีลักษณะทางกายภาพด้อยกว่า และเนื่องจากลักษณะทางกายภาพนี้เป็นสิ่งที่ปรากฏแก่สายตาของผู้พบเห็นเป็นอันดับแรก จึงทำให้บุคคลมักจะประเมินหรือตัดสินกันที่ลักษณะภายนอกก่อน ยิ่งบุคคลมีความคุ้นเคยกันน้อยเท่าไรจะประเมินจากลักษณะภายนอกมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะ

มีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลที่ได้รับการประเมิน (จินดาพร แสงแก้ว. 2541 : 11 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1981 : 118-119)

1.2 ความสามารถ สมรรถภาพและผลงาน

บุคคลที่มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสูงหรือดำนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถที่บุคคลจะกระทำการสิ่งต่างๆให้ประสบผลสำเร็จทั้งในโรงเรียน ในครอบครัวและสังคมทั่วไป ถ้าเป็นเด็กในวัยเรียน ความภาคภูมิใจในตนเองจะเกี่ยวข้องกับสติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม การประสบความสำเร็จจะเป็นการเสริมแรงแก่ตนเองและทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง (สุจิตรา ผือนอารีย์ . 2523 : 21 ; อ้างอิงจาก Bandura.1977 : 198) อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถกำหนดได้ชัดเจนว่าระหว่างความรู้สึกที่ดีต่อตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอะไรเป็นเหตุของอะไร แต่มีงานวิจัยสนับสนุนว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง กล่าวคือ เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมองตนเองว่าเป็นผู้มีความสามารถ พอใจในตนเอง ประเมินคุณค่าในตนเองสูง แต่เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแต่ยังรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง หรืออาจมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กคนนั้นมีความสามารถทางด้านอื่นทดแทน เช่น การมีทักษะบางอย่าง ซึ่งทำให้เด็กมุ่งมั่นในดำนนั้นมากกว่าด้านวิชาการ (Coopersmith . 1981 : 123 - 125)

บุคคลที่เคยประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวมาก่อน มักจะมีเป้าหมายและการเสี่ยงที่แตกต่างกัน บุคคลที่เคยประสบความสำเร็จมาก่อนมักจะเสี่ยงทำงานตามระดับความสามารถของตนเอง โดยที่งานนั้นเป็นงานที่ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป ประกอบกับการตั้งระดับความปรารถนาตามที่เป็นจริงและมองตนเองในด้านดีมากกว่าบุคคลที่ประสบความล้มเหลว (Hamachek. 1978 : 220 - 221) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981 : 87 - 94) ที่พบว่าบุคคลที่ประสบความสำเร็จอยู่เสมอ จะมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าบุคคลที่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ

1.3 ภาวะของความรู้สึกและอารมณ์

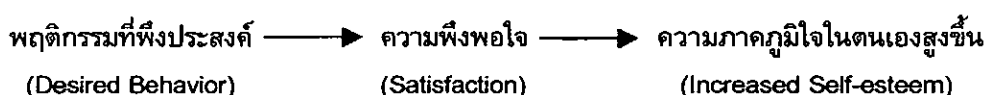
ความรู้สึกของบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นแล้วเกิดการเปรียบเทียบและประเมินตนเอง โดยที่บุคคลนั้นอาจจะประเมินตนเองในด้านบวก ซึ่งเป็นการมองตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถ ประสบความสำเร็จ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและรู้สึกเป็นสุข อันเป็นการส่งเสริมให้มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มสูงขึ้น แต่หากบุคคลประเมินตนเองในด้านลบ เขาจะประเมินตนเองว่าไม่มีความสามารถ ไร้สมรรถภาพ มีความรู้สึกด้อย รู้สึกวิตกกังวล และไม่สามารถประสบความสำเร็จในอนาคตได้ ส่งผลให้ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองลดต่ำลง (Coopersmith. 1981 : 130 - 134)

1.4 ค่านิยมส่วนบุคคล

ความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลจะผันแปรตามค่านิยมและการให้คุณค่า ตลอดทั้งความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเขาให้ความสำคัญแตกต่างกัน เช่น คนที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากประสบความล้มเหลวก็จะเกิดความอายและความภาคภูมิใจในตนเองจะต่ำลง ถ้าบุคคลนั้นประสบความสำเร็จในการเรียนก็จะมีภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้น การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเอง จะทำให้บุคคลนั้นมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น (สุพรรณิ จันทรวีเศษ. 2539 : 16 ; อ้างอิงจาก Branshaw. 1981) นอกจากนี้บุคคลบางคนมีแนวโน้มที่จะใช้เกณฑ์ค่านิยมทางสังคมเป็นตัวตัดสินคุณค่าของตนด้วย

1.5 ระดับความมุ่งหวัง

ระดับความมุ่งหวังของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความมุ่งหวังด้านการประสบความสำเร็จในผลงาน ความสามารถด้านต่าง ๆ ที่มีต่อตนเอง ซึ่งสิ่งนี้มีผลต่อระดับความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลนั้น ๆ หากบุคคลนั้นมีความมุ่งหวังสูงเกินความสามารถของตน โอกาสที่เขาจะประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังก็ย่อมน้อยลง ทำให้ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองลดลงได้ แต่หากบุคคลมีความสามารถ มีการกระทำหรือมีความนึกคิดเป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังหรือดีกว่าที่คาดหวัง เขาก็จะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้น (ชาวนา อมรสังเสริม. 2537 : 11 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1981 : 130 - 134) ซึ่งเฟนส์เทอร์ไฮม์และแบร์ (Fansterheim and Baer. 1975 : 153) ได้เขียนเป็นรูปความสัมพันธ์ไว้ดังนี้

2. ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

นอกจากปัจจัยภายในต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่จะประเมินตนเองแล้ว ยังมีปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลต่อความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของแต่ละบุคคล ได้แก่

2.1 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ดังนั้นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงเป็นรากฐานสำคัญในชีวิต เด็กที่ได้รับความรัก ความอบอุ่น การสนับสนุน ให้กำลังใจ ให้สิทธิเสรีภาพในการกระทำของเด็ก ระเบียบกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่ใช้ปกครองลูก และการจัดการดูแลให้เด็กมีอิสระในขอบเขตที่กำหนดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต เชื่อมมั่นในตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเอง (Hamachek. 1978)

2.2 โรงเรียน – การศึกษา

โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและรู้สึกเป็นเจ้าของในผลงานจากการกระทำได้ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดโปรแกรมเพื่อให้เด็กได้แสดงออกอย่างเหมาะสม รวมทั้งสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาท มีอิทธิพลต่อนักเรียนอย่างมากและครูสามารถทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีความสำคัญได้ เพราะครูเป็นผู้ประเมินความสามารถของนักเรียนในการทำงานที่โรงเรียนไม่ว่าจะเป็นการตอบคำถาม การแก้ปัญหา การคิดหรือความสามารถอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติต่อตนเองจากการประเมินนั้น นอกจากนี้บุคลิกภาพของครู ลักษณะท่าทาง ความสนใจ ความรัก ความอบอุ่น ที่มีต่อนักเรียนหรือความเชื่อและทัศนคติที่ครูมีต่อนักเรียน ตลอดจนการแสดงออก ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนเพราะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกต่อครูแตกต่างกัน (Sarokon. 1986 : 1 - 5) ดังที่ เดวิดสันและแลง (Hamachek. 1978 : 215 ; citing Davidson and Lang. 1960) ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีภาพพจน์ของตนเองในด้านดีส่วนมากจะรับรู้ว่าคุณครูของเขา มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและยังนักเรียนมีการรับรู้เช่นนั้นมากเท่าไร ก็ยิ่งทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นเท่านั้น

2.3 สภาพทางสังคม – กลุ่มเพื่อน

สภาพทางสังคมของบุคคลที่ประสบความสำเร็จ และมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง คือ บุคคลที่มีสภาพทางสังคมหรือมีตำแหน่งทางสังคมอยู่ในระดับสูง โดยพิจารณาจากลักษณะอาชีพ รายได้ และถิ่นที่อยู่อาศัยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม ตลอดจนการได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เขารู้สึกว่า ตนเองมีคุณค่า อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางสังคมกับความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองยังไม่เด่นชัดนัก ทั้งนี้เพราะการศึกษาของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981 : 82 – 84) พบว่า บุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมระดับต่ำ มีทั้งบุคคลที่มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสูงและต่ำ

นอกจากนี้ กลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของแต่ละบุคคลด้วย หากบุคคลอยู่ในสังคมหรือกลุ่มเพื่อนที่ชอบเยาะเย้ยหรือตำหนิเขาอยู่เสมอโดยไม่เปิดโอกาสให้เขาได้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ก็ยากที่เขาจะมองตนเองกับบุคคลอื่นในด้านดี (Swann, 1985 : 120) และการเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันของตนเองกับบุคคลอื่นทางด้านทักษะ ความสามารถและความถนัด จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมจะส่งผลต่อความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลด้วย (Hamachek, 1978 : 4)

ปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันดังที่กล่าวมานั้น แสดงให้เห็นว่า ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงได้ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981 : 37 – 38) สรุปว่า การพัฒนาบุคคลให้มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1. การได้รับการนับถือ การยอมรับ ความสนใจ เอาใจใส่จากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตของเขา

2. การประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ ซึ่งจะทำให้เป็นที่รู้จักและจะมีผลต่อสถานภาพและตำแหน่งในสังคม โดยมีปัจจัยย่อย ๆ ที่ทำให้บุคคลรู้สึกว่าเขาประสบความสำเร็จ คือ

- 2.1 การมีความสามารถที่จะมีอิทธิพลและควบคุมคนอื่นได้ ซึ่งแสดงถึงความมีอำนาจ

- 2.2 การได้รับการยอมรับ ความสนใจ และความรักใคร่ ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ

- 2.3 การเป็นบุคคลที่มีศีลธรรม จรรยา ตามมาตรฐานสังคม ซึ่งการแสดงถึงการเป็นบุคคลที่มีคุณงามความดี น่าเชื่อถือศรัทธา

- 2.4 การประสบความสำเร็จสมความปรารถนา ซึ่งการแสดงถึงการมีความสามารถ

3. การได้กระทำในสิ่งที่มีความสอดคล้องกับค่านิยมและความปรารถนาของตน

4. การไม่ใส่ใจต่อสิ่งที่จะทำให้ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองลดลง เช่น การไม่สนใจต่อข้อวิจารณ์ของคนอื่น

สรุป ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลมีทั้งปัจจัยภายในที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถ สมรรถภาพและผลงาน ภาวะความรู้สึกและอารมณ์ ค่านิยมส่วนบุคคลและระดับความมุ่งมั่น ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน สภาพทางสังคม บรรยากาศในการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองนี้ แสดงให้เห็นว่าความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้สูงขึ้นได้

1.4 พัฒนาการของความภาคภูมิใจในตนเอง

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ตลอดชีวิต จะเปลี่ยนแปลงไปตามวัย วุฒิภาวะ สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต และกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบ ๆ ตัว โดยมีจุดเริ่มต้นจากภายในครอบครัว (Brundage, 1994b : 27) ความภาคภูมิใจในตนเองพัฒนามาจากความรัก การยอมรับเด็กอย่างแท้จริงของพ่อแม่ สิ่งนี้เป็นรากฐานของความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะเสริมสร้างความรู้สึกที่มั่นคงของการรักตนเองและความคาดหวังให้ผู้อื่นรักตน ต่อมาความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กจะขยายจากความเอาใจใส่ของพ่อแม่ออกมาสู่บุคคลอื่นในครอบครัว และขยายกว้างออกมาสู่เพื่อน ช่วงนี้ความภาคภูมิใจในตนเองจะขึ้นอยู่กับการได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยแรกสุดเด็กจะปฏิบัติตนเพื่อให้พ่อแม่พอใจ และต่อมาเป้าหมายจะค่อย ๆ ขยายมาอยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานกลุ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ (สถิต ภัศระ, 2535 : 19 - 21 ; อ้างอิงจาก Buss, 1973) ช่วงวัยเด็กตอนกลางจึงเป็นวัยที่รากฐานความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กพัฒนาขึ้นไปสู่สังคมภายนอก ครอบครัวเด็กจะมีความต้องการความภาคภูมิใจในตนเองโดยวิธีทางที่เด็กเรียนรู้ตนเอง จะวัดได้จากสิ่งที่เพื่อนคิดต่อตัวเขา เด็กจะเริ่มพัฒนาสติปัญญา ทักษะทางสังคม และความมั่นใจในตนเองให้สูงขึ้น ถ้าจุดดีเหล่านี้ได้รับการเสริมแรงจากกลุ่มที่เขานิยมชมชอบ ความภาคภูมิใจในตนเองก็จะพัฒนาขึ้น (จารูดี บุญยารมย์, 2541 : 12)

ในช่วงวัยรุ่น ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นสิ่งที่เขาปรับตัวได้ดี โดยการได้รับประสบการณ์ที่จะสร้างผลสำเร็จในสิ่งที่ทำฉะนั้นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำในสิ่งที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของเด็ก ให้การช่วยเหลือ ไม่ตั้งระดับความคาดหวังต่อเด็กจนเกินกำลังความสามารถเพื่อให้เด็กประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ทำ จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองได้ (วัชร ทรัพย์มี, 2518 : 67)

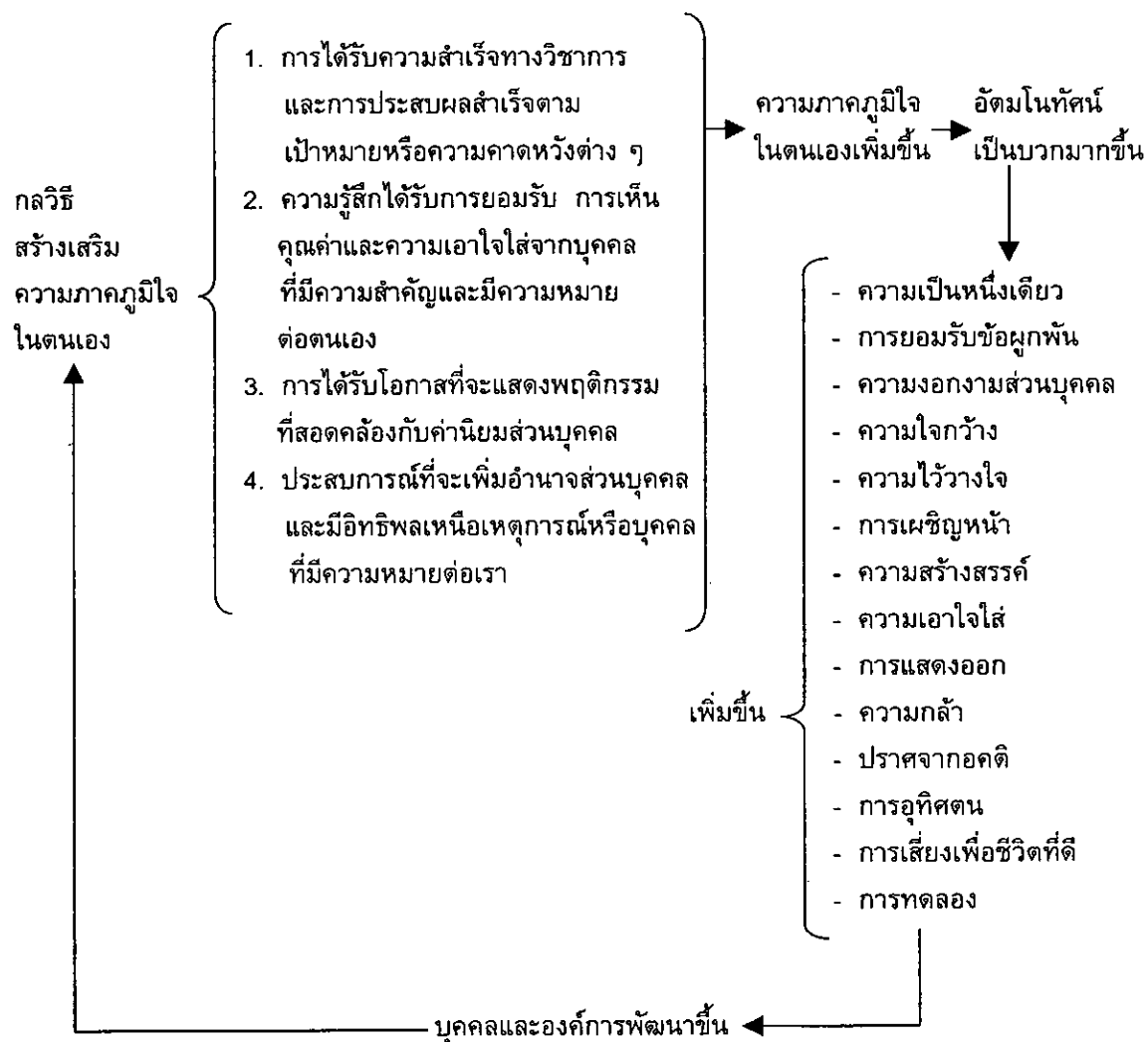
เมื่อพิจารณาตามวัยแล้ว ระดับความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลจะพัฒนาเพิ่มขึ้นได้เรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงวัยกลางคนจึงมีความคงที่หรือเสื่อมถอยลง (จารูดี บุญยารมย์, 2541 : 13)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีความต่อเนื่องมาจากประสบการณ์ตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับและการตีความจากประสบการณ์จะมีผลต่อความรู้สึกของตนเอง ถือเป็นสิ่งที่สร้างเสริมหรือบั่นทอนความภาคภูมิใจในตนเอง

กระบวนการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง

แบรดชอว์ (จินดาพร แสงแก้ว. 2541 : 19 ; อ้างอิงจาก Bradshaw. 1981 : 6 – 11)

เสนอกระบวนการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเองดังนี้

ภาพประกอบ 1 กระบวนการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง

จากภาพประกอบ 1 แสดงว่าการที่จะพัฒนาบุคคลให้มีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้นนั้นจะต้องหาวิธีการที่จะทำให้บุคคลนั้นได้รับประสบการณ์ในด้านหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งด้านจากแหล่งสำคัญต่อไปนี้

1. การได้รับผลสำเร็จทางด้านวิชาการ การประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและความคาดหวังต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกกำหนดโดยบุคคลอื่น ต่อมาเป้าหมายและความคาดหวังจะเป็นของตนเอง
2. ความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับ การเห็นคุณค่าและการเอาใจใส่จากบุคคลที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อตนเอง
3. การได้รับโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้อง กับค่านิยมส่วนบุคคลของบุคคลนั้น

4. ประสบการณ์ที่ทำให้บุคคลมีอำนาจเพิ่มขึ้น หรือการมีอิทธิพลเหนือเหตุการณ์หรือบุคคล ที่มีความสำคัญต่อเขา เช่น เมื่อทารกร้องเมื่อต้องการอาหารหรือความอบอุ่น เป็นอำนาจส่วนบุคคลที่สามารถเรียกร้องความเอาใจใส่จากแม่ได้ในวัยผู้ใหญ่ สิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นการได้รับตำแหน่งในกลุ่มองค์กรหรือการมีตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น

เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์เหล่านี้โดยอาจจะเป็นด้านใดด้านหนึ่ง หรืออาจจะมากกว่าหนึ่งด้านก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น อัตมโนทัศน์ก็จะเป็นบวกมากขึ้น อันจะส่งผลบวกต่อลักษณะต่างๆ ของบุคคล คือ การยอมรับข้อผูกพัน ความมองงามส่วนบุคคล ความใจกว้าง ความไว้วางใจ การเผชิญหน้า ความสร้างสรรค์ การดูแลเอาใจใส่ การแสดงออก ความกล้า ปราศจากอคติ การอุทิศตน การเสี่ยงเพื่อชีวิตที่ดี การทดลอง ความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งลักษณะเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการพัฒนาของบุคคลและองค์การ

แบรนเดน (Ford. 1997 : 38 ; citing Brandan. 1987) ได้เสนอการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองไว้ โดยเชื่อว่าการเชื่อมั่นในการมีคุณค่าของตน การได้รับการประสบความสำเร็จและมีความสุข และการยืนยันความต้องการของตนตามสิทธิของตนนั้น ควรจะได้รับการฝึกฝนอยู่ตลอดเวลาโดยเสนอการฝึกฝนไว้ 6 ข้อ ดังนี้

1. การใช้ชีวิตอย่างมีสติอยู่กับความเป็นจริง จะทำให้ไม่รู้สึกว่าคุณทำอะไรผิดพลาดไม่ได้ คุณย่อมมีการผิดพลาดได้

2. ยอมรับเกี่ยวกับตนเอง ต้องสามารถยอมรับในสิ่งที่ผิดพลาดเกี่ยวกับตนเองได้

3. การมีความรับผิดชอบ

4. การกล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม

5. การดำเนินชีวิตอย่างมีจุดหมาย

6. การมีบุคลิกภาพที่จริงใจซื่อสัตย์ ประพฤติสิ่งที่ดีและเหมาะสม

นอกจากนี้ บรูโน (จินดาพร แสงแก้ว. 2541 : 22 ; อ้างอิงจาก Bruno. 1983 : 363) กล่าวถึงการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเองไว้ 4 ประการ คือ

1. ใช้การเสนอแนะ หรือ ให้ข้อคิดโดยตรง (Direct Suggestion) อาจเป็นการได้รับข้อคิด หรือ ข้อเสนอแนะจากผู้อื่น หรือให้ข้อคิดเสนอแนะแก่ตนเอง (Autosuggestion) ก็ได้วิธีการนี้เป็นการให้ข้อมูล (Inputs) ที่ทำให้เกิดกำลังใจและสร้างความภาคภูมิใจได้ แต่จะต้องได้รับการเสริมแรงโดยเหตุการณ์ทางบวกที่ต่อเนื่องกันด้วย

2. สร้างผลสำเร็จให้กับตนเองมากขึ้น (Increase Success) เป็นการพยายามที่จะเพิ่ม ความสำเร็จให้แก่ตนเองโดยการไปให้ถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ลดความคาดหวังลง เป็นการลดความอยากได้หรือความคาดหวังต่าง ๆ ลง ซึ่งเป็นวิธีการลดความทุกข์ที่ตรงกับหลักการและปรัชญาของชาวตะวันออก ซึ่งเป็นวิถีทางของชาวพุทธ

4. การยุติการประมาณค่าตนเอง ซึ่งอธิบายได้โดยใช้หลักทฤษฎีว่าด้วยเหตุผลและอารมณ์ (Rational - Emotive Therapy) ของอัลเบิร์ต เอลลิส (Albert Ellis) ที่เห็นว่ามนุษย์เรานั้นเพียงแต่มีชีวิตอยู่ก็มีคุณค่าแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องประมาณค่าของตนเองต่อไปอีก ด้วยความคิดนี้จึงเชื่อว่าความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลจะเพิ่มขึ้นได้ ถ้าบุคคลนั้นเลิกพิจารณาตัดสินค่าของตนเอง

1.5 ความสำคัญของการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง

ทุกคนต่างก็ยอมรับกันว่า โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นความหวังของสังคมทุกสังคมในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ ทิศทางการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งเป้าหมายของโรงเรียนไม่ใช่เพียงแต่สร้างความสำเร็จทางด้านวิชาการเท่านั้น แต่จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพด้วย และไม่ใช่เพียงแต่ให้เด็กมีความสามารถ แต่ต้องให้ความสำคัญกับความเข้มแข็งภายในจิตใจ ไม่ใช่เพียงแต่สร้างพลังทางสติปัญญาเท่านั้น แต่ต้องเสริมความเข้าใจและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดวิธีหนึ่งที่ครูจะสร้างเสริมสุขภาพจิตให้แก่เด็กนั้นคือการวางรากฐานที่ความเข้าใจในเรื่องความภาคภูมิใจในตนเอง การที่บุคคลมองตนเองอย่างไรจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ ความล้มเหลวด้านสังคมและการศึกษา การผิดปกติทางจิต อัมพาตและอาชญากรรม ล้วนเกี่ยวข้องกับการขาดความภาคภูมิใจในตนเองทั้งสิ้น จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับนักการศึกษาที่จะต้องตระหนักถึงธรรมชาติและการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นมโนทัศน์ที่เรียนรู้ได้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองให้แก่เด็ก (นภาพร พุ่มพฤษ. 2529 : 15 ; อ้างอิงจาก McNeil. 1981 : 598 – 599) ครูทุกคนรวมทั้งครูแนะแนวย่อมมีเป้าหมายร่วมกันในการที่จะเสริมสร้างความสุขในชีวิตให้กับเด็ก และสิ่งที่สร้างเสริมความสุขให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง (นภาพร พุ่มพฤษ. 2529 : 15 ; อ้างอิงจาก Mussen and others. 1969 : 489) เพราะความภาคภูมิใจในตนเองเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อสภาพทางจิตและอารมณ์ที่มีประสิทธิผล (นภาพร พุ่มพฤษ. 2529 : 15 ; อ้างอิงจาก Bernard and Huckins. 1974 : 62) ด้วยเหตุนี้ในการเร่งพัฒนาของหลายประเทศหลังสงครามสงบแล้ว เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จึงให้ความสำคัญกับการปรับปรุงทรัพยากรบุคคล โดยสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐานที่สำคัญ คือ สร้างความรักและเห็นคุณค่าในตนเองให้แก่เด็ก เพราะเขาตระหนักว่าการจะพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าได้นั้น จำเป็นต้องปลูกฝังลักษณะที่จะสร้างเสริมให้บุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเอง จึงจะทำให้บุคคลสร้างสรรค์งานอันจะนำสังคมให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ ครูจึงเป็นบุคคลหนึ่งที่ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองให้แก่เด็ก เพราะสิ่งนี้ไม่ใช่เพียงแต่สร้างเสริมคุณลักษณะที่ดีให้แก่เด็กเท่านั้น แต่ยังช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วย การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองให้แก่เด็กจึงเป็นความคาดหวังอย่างหนึ่งของสังคมในอันที่จะสนับสนุนให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้ต่อไป (อัปสรสิริ เอี่ยมประชา. 2542 : 2)

1.6 ลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง

6.1.1 ลักษณะของผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง

แบรนเดน (นุชจรี ฌายีเนตร. 2538 : 33 ; อ้างอิงจาก Branden. 1983) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ดังนี้

1. มีใบหน้า ท่าทาง วิธีการพูด และการเคลื่อนไหวแผ่วไวด้วยความแจ่มใส ร่าเริง มีชีวิตชีวา มีความปิติยินดีปรากฏอยู่ในตัว
2. สามารถพูดถึงความสำเร็จ หรือข้อบกพร่องของตนได้อย่างตรงไปตรงมาและด้วยน้ำเสียงจริงใจ
3. สามารถเป็นผู้ให้และผู้รับคำสรรเสริญ การแสดงออกซึ่งความรัก ความซาบซึ้งต่าง ๆ
4. สามารถเปิดใจรับคำตำหนิและไม่ทุกข์ร้อน เมื่อมีผู้กล่าวถึงความผิดพลาดของตน

5. คำพูดและการเคลื่อนไหวมีลักษณะไม่กังวลเป็นไปตามธรรมชาติ
6. ความกลมกลืนกันเป็นอย่างดีระหว่างคำพูด การกระทำ การแสดงออก และการเคลื่อนไหว
7. มีทัศนคติที่เปิดเผย ยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับแนวคิดและประสบการณ์ใหม่และโอกาสใหม่ ๆ ของชีวิต
8. สามารถที่จะเห็นและสนุกสนานกับมุขตลกของชีวิตทั้งของตนเองและผู้อื่น
9. มีทัศนคติที่ยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อสถานการณ์และสิ่งท้าทาย
10. มีพฤติกรรมแสดงออกในทางที่เหมาะสม
11. สามารถเป็นตัวของตัวเอง แมตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความเครียด

6.1.2 ลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ

บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะมีความรู้สึกกังวลมากกว่าปกติ เก็บกดอารมณ์ความรู้สึก โดยไม่แสดงความต้องการที่แท้จริงของตนออกมาและไม่แน่ใจเกี่ยวกับตัวเอง ไม่เชื่อในอำนาจของตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของบุคคลอื่นรอบตัวเขา มีความลำบากใจที่จะยอมรับหรือให้การสนับสนุนส่งเสริมผู้อื่น ไม่ค่อยเชื่อมั่นในการแสดงความคิดเห็นหรือการตัดสินใจ (นุชจริณานิเตอร์, 2538 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Gergen, 1971)

จะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง รับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง แสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม กล้าคิดกล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี มีความกระตือรือร้น สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลรอบข้างได้ ยอมรับความล้มเหลวของตนเองได้ จึงไม่วิตกกังวล มีความยืดหยุ่นในการดำรงชีวิต ส่วนบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะมีลักษณะตรงกันข้ามคือ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง วิตกกังวล เก็บตัว แสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่น มักไม่ค่อยยอมรับความล้มเหลวของตน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง

2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981 : 87 – 92) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเองกับความวิตกกังวล ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะมีความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำและนักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็นที่นิยมชมชอบของบุคคลทั่วไป

เลื่อง และแซนด์ (สุใจ ตั้งทรงสวัสดิ์, 2532 : 29 ; อ้างอิงจาก Leung and Sand, 1981 : 281 – 284) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเองกับบุคลิกภาพทางอารมณ์ของนักศึกษาระดับวิทยาลัยทุกชั้นปี พบว่า นักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง มีบุคลิกภาพทางอารมณ์สูงกว่านักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง มีบุคลิกภาพทางอารมณ์สูงกว่า นักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ และนักศึกษามีบุคลิกภาพทางอารมณ์สูงก็มีระดับความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพทางอารมณ์ต่ำ

รอนกิน (สมพิศ ไชยกิจ, 2536 : 27 ; อ้างอิงจาก Ronkin, 1982 : 1093 – 4) ศึกษาผลของการฝึกอบรมมนุษยสัมพันธ์ที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกอบรมมนุษยสัมพันธ์ มีระดับความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สไมลอน (จินดาพร แสงแก้ว. 2541 : 24 ; อ้างอิงจาก Smilon. 1984 : 93-102) ศึกษาผลของการฝึกทักษะทางสังคม เพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น จากผลการประเมินพฤติกรรมของวัยรุ่น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะทางสังคมมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึก นอกจากนั้นยังพบว่า เด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงและมีพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสม

แอบบอทท์ (วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา. 2538 : 119-120 ; อ้างอิงจาก Abbott. 1985) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีแบบเผชิญความจริง (Reality Therapy) ที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนเกรด 6,7 และ 8 ที่ไม่มีความสามารถทางการเรียน และมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 งานวิจัยในประเทศไทย

นภาพร พุ่มพฤษ (2529 : 83) ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระนารายณ์ลพบุรี ผลการศึกษาพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นมากกว่าก่อนการฝึกกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล (2532 : 57) ศึกษาผลของการจัดโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออก มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุใจ ตั้งทรงสวัสดิ์ (2532 : 75) ศึกษาการใช้เพื่อนผู้ให้ความช่วยเหลือในกลุ่ม เพื่อการเพิ่มความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือในกลุ่ม มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนรับการช่วยเหลือและนักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่มมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนผู้ให้การช่วยเหลือในกลุ่ม

สมพิศ ไชยกิจ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส และเครื่องมือที่วัดความภาคภูมิใจในตนเอง คือ แบบทดสอบความภาคภูมิใจในตนเองตามแนวของคูเปอร์สมิท ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองทั้งโดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และมีลำดับของความภาคภูมิใจในตนเองรายด้านจากมากไปน้อย ดังนี้ การได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง การประสบความสำเร็จทางการเรียน และการยอมรับตนเอง

เชาวนา อมรสงเจริญ (2537 : 48-49) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนกลุ่มทดลองพบว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองทั้งในด้านการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ครูอาจารย์ บิดามารดา และการประสบความสำเร็จทางการเรียน

จารุวดี บุณยารมณ (2541 : 71) ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบ ยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของผู้รับการสงเคราะห์ในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ บ้านเกร็ดตระการ พบว่าผู้รับการสงเคราะห์มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้นภายหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มให้ผลไม่แตกต่างกัน

ปรารภนา ช้อนแก้ว (2542 : 96) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเยาวชนชายที่ได้รับการฝึกแบบแอโรบิคดานซ์ มีความภาคภูมิใจในตนเองด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผลและด้านการปรับตัวเกี่ยวกับอารมณ์สูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มเยาวชนชายที่ได้รับการฝึกวิ่ง มีความภาคภูมิใจในตนเองด้านการปรับตัวเกี่ยวกับอารมณ์สูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเองสามารถที่จะพัฒนาขึ้นได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีพฤติกรรมที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงขึ้น ประสบความสำเร็จทางด้านการเรียน และได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

3.1 ความหมายของชุดการสอน

ชุดการสอน (Instructional Package หรือ Learning Package) เป็นสื่อการสอนที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอนที่มีระบบการสร้างอย่างมีขั้นตอน โดยยึดหลักที่ต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอนชุดการสอนจัดเป็นวัตกรรมการศึกษาที่ได้รับความสนใจจากนักศึกษา และครูผู้สอนโดยทั่วไป ทำให้มีการศึกษาและให้ความหมายเกี่ยวกับชุดการสอนกันอย่างแพร่หลาย ดังนี้

ฮูลตัน และคนอื่น ๆ (Houston and other. 1972 : 10 - 12) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง ชุดของประสบการณ์ที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย

เคฟเฟอร์ (Kapfer. 1972 : 3 - 10) อธิบายว่าชุดการสอนเป็นรูปการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้จนบรรลุถึงพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ การรวบรวมเนื้อหา นำมาสร้างชุดการสอนนั้นได้มาจากขอบเขตของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เนื้อหานี้ต้องตรงสามารถสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียน

การ์ดอน (Gordon. 1973 : 10) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นชุดของวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ความมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล

ลัดดา ศุขปริติ (2522 : 29) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนว่า คือ การจัดโปรแกรมการสอนโดยใช้สื่อหลายชนิดร่วมกันหรือที่เรียกว่า ระบบสื่อประสม (Multi Media System) เพื่อสนองจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้สะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน

วาสนา ชาวหา (2522 : 32) ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง การวางแผนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ รวมกัน (Multi - Media Approach) หรือหมายถึงการใช้สื่อประสม (Multi - Media) เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยจัดเป็นชุดในลักษณะซองหรือกล่อง

7. ในกรณีของครูหรือขาดครูเฉพาะวิชา ครูคนอื่นก็สามารถสอนได้โดยใช้ชุดการสอนมิใช่ไปนั่งคุยในชั้นเฉย ๆ เพราะเนื้อหาวิชาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้วและครูผู้สอนแทบไม่ต้องเตรียมอะไรมากนัก

นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 192 – 193) ยุพิน พิพิธกุลและอรพรรณ ดันบรรจง (2531 : 17 – 18) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของ ชุดการสอนอย่างสอดคล้องกันโดยสรุปได้ว่า

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้อย่างกระจ่างยิ่งขึ้น
2. ช่วยลดภาระของผู้สอน เพราะมีการจัดเตรียมตามลำดับขั้นเรียบร้อยแล้ว
3. ช่วยในการสอนที่ผู้เรียนมีความสามารถหรือความสนใจแตกต่างกัน
4. ช่วยรักษามาตรฐานในการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนจากชุดการสอนจะได้รับความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งผิดกับการเรียนรู้กับครูที่ต่างคนต่างสอน
5. มีการวัดและประเมินผลอยู่เสมอ
6. สร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน

3.3 ประเภทของชุดการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 186 - 187) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนตามลักษณะของการใช้ไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอนสำหรับประกอบการบรรยาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าชุดการสอนสำหรับครูใช้ คือ เป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้ครูใช้ประกอบการบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลงและเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ชุดการสอนนี้จะมีเนื้อหาวิชาเพียงหน่วยเดียว และใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

2. ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม ชุดการสอนแบบนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนเป็นแบบกิจกรรมกลุ่มจะประกอบด้วยชุดการสอนย่อยที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์ที่มีสื่อการเรียนรู้หรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น การเรียนอาจจะจัดในรูปแบบรายบุคคลหรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้ที่เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม อาจต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มเท่านั้น หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้วผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เอง ในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้หากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ เมื่อจบการเรียนรู้แต่ละศูนย์แล้ว ผู้เรียนอาจจะสนใจในการเรียนเสริมเพื่อเจาะลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้อีก จากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้เพื่อเป็นการไม่เสียเวลาที่จะต้องรอคอยบุคคลอื่น

3. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาจบแล้วจะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าและศึกษาชุดอื่นต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทางการเรียน ชุดการสอนนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปได้จนสุดขีดความสามารถ โดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น อันเป็นการถูกต้องและยุติธรรมในการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันนี้ชุดการสอนแบบนี้บางครั้งเราเรียกบทเรียนโมดูล (Instructional Module)

วาสนา ชาวหา (2522 : 32 – 34) แบ่งประเภทของชุดการสอน ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดการสอนสำหรับครูใช้สอนหนังสือเป็นกลุ่มใหญ่หรือทั้งชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ที่ครูจะนำเสนอความรู้ให้แก่นักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในเวลาเดียวกัน สิ่งที่ยังบรรจุอยู่ในกล่องหรือซองของชุดการสอนประเภทนี้คือ

- 1.1 คู่มือครูซึ่งเปรียบเสมือนแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครูประกอบด้วย
 - 1.1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 1.1.2 รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา
 - 1.1.3 การดำเนินกิจกรรมหรือวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงพฤติกรรมขั้นสุดท้าย

(Terminal Behaviors) นั่นคือขั้นดำเนินการสอน

- 1.1.4 รายการบอกชนิดของสื่อการเรียนการสอนตามลำดับ
- 1.1.5 คำแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอนตามลำดับ
- 1.1.6 หนังสือประกอบการค้นคว้าสำหรับครู

1.2 สื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) ที่ใช้ประกอบการสอนเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมาย สื่อการเรียนการสอนนี้มีหลายชนิด เช่น รูปภาพ แผนภูมิ เทป สไลด์ หรืออื่น ๆ ซึ่งแต่ละชนิดจะส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลและได้รับการเลือกสรรแล้วอย่างเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

- 1.3 แบบฝึกหัดเสริมทักษะ
- 1.4 แบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการเรียนการสอน

2. ชุดการสอนสำหรับนักเรียนเรียนตามลำพัง (Independent Study) เป็นกลุ่มเล็กๆ โดยดำเนินการขั้นตอนหรือลำดับกิจกรรมการเรียนไปตามบัตรคำสั่ง ชุดการเรียนประเภทนี้ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง เนื้อหาวิชา สื่อการเรียน เครื่องเขียน กระดาษหรือสิ่งอื่น ๆ ที่ระบุในบัตรคำสั่งครบตามจำนวนนักเรียนในกลุ่ม ชุดการเรียนประเภทนี้จะใช้ร่วมกับการจัดสภาพการเรียนการสอนเป็นศูนย์การเรียน (Learning Center)

3. ชุดการเรียนสำหรับนักเรียนใช้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่นเดียวกับชุดการเรียนประเภทที่ 2 แต่สิ่งที่สำคัญในชุดการเรียนประเภทนี้คือ บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Textbook) ชุดการเรียนประเภท 2 และ 3 เป็นชุดการสอนที่นักเรียนเป็นผู้ใช้เพื่อการเรียนรู้ ดังนั้น จึงมักใช้คำว่า “ชุดการเรียน” (Learning Package) จำแนกประเภทของชุดการสอนได้ดังนี้

3.1 ชุดการสอนประกอบการบรรยาย ได้แก่ ชุดการสอนที่มีจุดประสงค์ให้ครูได้ใช้ประกอบการบรรยายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้จะมีคู่มืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ

3.2 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมหรือตามแบบกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนลักษณะศูนย์การเรียน หรือแก้ปัญหาแบบกลุ่มสัมพันธ์ โดยอาศัยบัตรงาน หรือบัตรคำสั่งสำหรับการปฏิบัติกลุ่มผู้เรียน

3.3 ชุดการสอนรายบุคคล ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนตามอัตราด้วยตนเอง โดยอาศัยบทเรียนสำเร็จรูปสำหรับการเรียนหรือโมดูล

3.4 ชุดการสอนทางไกล ได้แก่ ชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองเป็นหลัก ประกอบด้วย สิ่งพิมพ์ แถบเสียง รายการวิทยุ โทรทัศน์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น การสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

จากการแบ่งประเภทชุดการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุดการสอน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ชุดการสอนสำหรับครู ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ชุดการสอนรายบุคคล ซึ่งในการที่ครูจะเลือกชุดการสอนใดจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่เกี่ยวกับลักษณะผู้เรียน สภาพแวดล้อมและเนื้อหาของแต่ละวิชา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของครูผู้สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.4 ส่วนประกอบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 105 - 106) ได้กล่าวว่า ชุดการสอนประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือและแบบฝึกปฏิบัติสำหรับสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน
2. คำสั่งหรือการมอบหมาย เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้ผู้เรียน
3. เนื้อหาสาระอยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมทางการเรียนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ที่กำหนดไว้ให้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า ผลงานที่สำเร็จซึ่งเป็นผลของการเรียนรู้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 153) ได้กล่าวว่า ส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอนมีดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือครูและแผนการสอน
2. บัตรคำสั่ง (คำแนะนำ) เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่ม และชุดการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งจะประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม และการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจสรุปบทเรียนโดยใช้คำอธิบายหรือตอบคำถาม บัตรคำสั่งจะต้องมีถ้อยคำกระชับรัดกุม เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามเป็นขั้น ๆ ต่อไป

3. เนื้อหาหรือประสบการณ์ จะบรรจุอยู่ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วย บทเรียนสำเร็จรูป สไลด์ เทปบันทึกเสียง แผ่นภาพโปร่งใส หุ่นจำลอง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามคำสั่งที่กำหนดไว้ให้

4. แบบประเมินผล (ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน) อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัดให้เติมคำสั่งในช่องว่าง จับคู่เลือกคำตอบที่ถูกต้องหรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม ดังนั้นส่วนประกอบที่สำคัญของชุดการสอน ได้แก่ คู่มือครู บัตรคำสั่ง เนื้อหา แบบประเมินผล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.5 การสร้างชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 89 - 91) กล่าวว่า สื่อการสอนเป็นระบบการนำ วัสดุ อุปกรณ์ (เครื่องมือ) และวิธีการ (กิจกรรม) มาช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การจัดสื่อการสอนให้อยู่ในรูปของชุดการสอน ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรม การใช้สื่อการสอนที่เริ่มจะมีบทบาทต่อการเรียนการสอนทุกระดับ มีหลักเกณฑ์วิธีการสร้างดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน
3. กำหนดหัวเรื่อง
4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการ มโนทัศน์และหลักการที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาร และหลักเกณฑ์ที่สำคัญเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปและเชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือก และผลิตสื่อการสอน ซึ่ง กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบสอบเกณฑ์ (Criterion Test) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอนให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยแยกไว้เป็นหมวดหมู่ตามลำดับหัวเรื่อง

9. ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต (2528 : 293 – 294) กล่าวว่า ในการสร้างชุดการสอนควรจะดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์และกำหนดความต้องการ
2. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์
3. ออกแบบองค์ประกอบของระบบ
4. วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรที่ต้องการ ทั้งทรัพยากรที่มีอยู่และข้อจำกัด
5. เลือก และ หรือผลิตวัสดุเพื่อสอน
6. ออกแบบประเมินผลการเรียนของผู้เรียน
7. ทดลองและปรับปรุงแก้ไข
8. นำไปใช้

3.6 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 494 – 497) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพชุดการสอน หมายถึง การนำชุดการสอนไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาปรับปรุงและนำไปทดลองจริง

ประสิทธิภาพของชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่น่าพึงพอใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามที่เกณฑ์มาตรฐานตั้งไว้ 80/80 หมายความว่า จำนวนนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

1. การกำหนดประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้วชุดการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ การที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพึงพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80 , 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น

2. การยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพ เมื่อทดลองโดยใช้ชุดการสอน ก็สามารถหาประสิทธิภาพของชุดการสอนได้ แล้วนำประสิทธิภาพของชุดการสอนที่หาได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ เพื่อดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพถือความแปรปรวน 2.50 – 5 เปอร์เซนต์ นั่นคือ ประสิทธิภาพของชุดการสอนไม่ควรต่ำกว่า 5 เปอร์เซนต์ เช่น เราตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 90/90 เมื่อนำชุดการสอนไปทดลองพบว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ 87.5/87.5 เปอร์เซนต์ เรายอมรับได้ว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการสอนมี 3 ระดับ

1. สูงกว่าเกณฑ์
2. เท่าเกณฑ์
3. ต่ำกว่าเกณฑ์แต่ยอมรับได้ว่ามีประสิทธิภาพ

3. การทดลองประสิทธิภาพ เมื่อผลิตชุดการสอนขึ้นมาแล้วต้องนำชุดการสอนไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1 : 1) คือการทดลองกับผู้เรียน 3 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วนำมาปรับให้ดีขึ้น ปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์

3.2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1 : 10) คือการทดลองกับผู้เรียน 6 – 10 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น

3.3 การทดลองภาคสนาม (1 : 100) คือการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น จำนวน 30 – 100 คน นำผลที่ได้ไปคำนวณหาประสิทธิภาพ หากต่ำกว่าเกณฑ์มากเกินไปที่กำหนดไว้ ต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนใหม่ตามหลักความเป็นจริง

3.7 ความจำเป็นที่ต้องหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

อริพร ศรียมก (2525 : 254) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ดังนี้ คือ

1. เพื่อความมั่นใจว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อความแน่ใจว่าชุดการสอนนั้นสามารถทำให้การเรียนการสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

แท้จริง

3. ถ้าจะผลิตชุดการสอนออกมาเป็นจำนวนมาก การทดสอบหาประสิทธิภาพจะเป็นหลักประกันว่าผลผลิตออกมาแล้วใช้ได้ มิฉะนั้นแล้วจะเสียงบประมาณ เสียแรงงาน เสียเวลา เพราะผลผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้

3.8 คุณค่าของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 54 – 55) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี
2. ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที
5. ทำให้การเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีความขัดข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด
6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว

เบรื่อง กุมุท (2518 : 15) กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. ทำให้การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพ เพราะชุดการสอนที่สร้างขึ้นได้รับการวิเคราะห์ระบบ มีการตรวจแก้ไขอย่างดี
2. ทำให้การเรียนรู้มีความสมบูรณ์และมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง เพราะเป็นบทเรียนที่สำเร็จอยู่ในตัว
3. ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง และได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจหรือความต้องการของตนเอง
4. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู และคุณภาพของการเรียนได้
5. ให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอน จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอน

จากเอกสารที่เกี่ยวกับชุดการสอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการสร้างชุดการสอนเป็นการนำเอาวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมมาจัดไว้เป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และมีการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนก่อนที่จะนำไปใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมอง ผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ชุดการสอนจึงสามารถช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนและทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

บรอว์เลย์ โอเลตา (Brawley Oleta. 1975 : 428) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาผลการสอนจากชุดการสอนแบบสื่อประสมเพื่อสอนในเรื่องการบอกเวลาสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า ผู้ทดลองได้ใช้ชุดการสอน 12 ชุด ทดลองในเวลา 15 วัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1982 : 4795 - A) ได้สร้างชุดการสอนด้วยตนเองเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มทดลองและใช้การสอนแบบบรรยายกับกลุ่มควบคุมผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการสอนด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิลสัน (Wilson. 1989 : 416) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิเคราะห์ผลของการใช้ชุดการสอนที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของเด็กพิการ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดการสอนทำให้เด็กมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์มากขึ้น

4.2 งานวิจัยในประเทศไทย

พวงทอง อ่อนจำรัส (2528 : 96) ได้สร้างชุดการสอนด้วยวิธีวิเคราะห์ระบบเพื่อพัฒนาความพร้อมและความสามารถในการเขียนพยานุเคราะห์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะมีความสามารถในด้านต่าง ๆ สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยชุดการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กมล ประทีปธำนันท์. (2530 : 76) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรมมีคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิเชียร สุคันธี (2537 : 90) ได้ศึกษาประสิทธิภาพชุดการสอนเขียนย่อความ กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการทดลองพบว่า ชุดการสอนเขียนย่อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการกับผลลัพธ์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 80.91/81.26

อิทธิพงษ์ ดุสิตพันธ์ (2538 : 90) ได้ทำการสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และตรวจสอบพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยในขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาตามแบบวิธีการสอนของวรณี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย และเกณฑ์พัฒนาการของผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิธินา หาญมานพ (2541 : 56) ได้สร้างชุดการสอนคำศัพท์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ ชั้นก่อนประถมศึกษา ระดับสติปัญญา 50 – 70 อายุ 5 – 10 ปี พบว่า การสอนด้วยชุดการสอนคำศัพท์ ด้วยเกม มีผลสัมฤทธิ์ในการใช้คำศัพท์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลของการวิจัยข้างต้น สรุปว่า ชุดการสอน เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนได้ดี และอำนวยความสะดวกในการเตรียมการสอนให้แก่ครูผู้สอน จึงสมควรที่จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 18 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการสอบถามความสมัครใจของนักเรียน และจากการสุ่มอย่างง่ายของประชากร

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ตัวแปรตาม คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง
2. การสร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

3. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาแบบสอบถามของ เชาวนา อมรสังเสริม (2537 : 62 – 66) สมพิศ ไชยกิจ (2536 : 92 – 93) จารุณี บุณยารมณ (2541 : 89 – 90) และของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1984)

1.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง ที่สร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อ ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ตรวจสอบข้อคำถามที่สร้างขึ้น ทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทำการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแย้มจาดวิษณุสรณ์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

1.5 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยใช้ t -test แล้วพิจารณาเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามได้แบบสอบถามจำนวน 40 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.821 - 7.714

1.6 นำแบบสอบถามในข้อ 1.5 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .8695 เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นข้อความเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง เกี่ยวกับการยอมรับตนเอง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน การได้รับการยอมรับจากครอบครัว ครูอาจารย์ และการประสบความสำเร็จทางการเรียน ที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจและเห็นคุณค่าในตนเอง

ตัวอย่างแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง ถ้าข้อความใดตรงกับความรู้สึกของนักเรียน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ใช่ แต่ถ้าข้อความใดไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ไม่ใช่ แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการสำรวจความรู้สึกของนักเรียนที่เป็นจริงจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดและจะเก็บแบบสอบถามเป็นความลับ

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันอยากเป็นเหมือนคนอื่นมากกว่าตัวเอง		
2. ฉันมีความมั่นใจในตนเอง		
3. ฉันพอใจในความสามารถของฉัน		
4. พ่อแม่ให้อิสระแก่ฉันในการตัดสินใจ		
5. เพื่อน ๆ ไว้ใจในความสามารถของฉัน		

เกณฑ์การให้คะแนน ในข้อความเชิงนิมิต ผู้ที่ตอบ “ใช่” ให้ 1 คะแนน และผู้ที่ตอบ “ไม่ใช่” ให้ 0 คะแนน และข้อความเชิงนิเสธ ผู้ที่ตอบ “ใช่” ให้ 0 คะแนน ผู้ที่ตอบ “ไม่ใช่” ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

1. การแปลผลความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนใช้ระดับคะแนนเป็นเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนน 0 – 13 มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

ระดับคะแนน 14 – 26 มีความภาคภูมิใจในตนเองปานกลาง

ระดับคะแนน 27 – 40 มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

2. การแปลผลความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนรายด้านใช้ระดับคะแนนเป็นเกณฑ์ ดังนี้

2.1 ความภาคภูมิใจในตนเองด้านการยอมรับตนเองมีจำนวน 12 ข้อ มีคะแนนสูงสุด 12

คะแนน

ระดับคะแนน 0 – 4 มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

ระดับคะแนน 5 – 8 มีความภาคภูมิใจในตนเองปานกลาง

ระดับคะแนน 9 – 12 มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

2.2 ความภาคภูมิใจในตนเองด้านการได้รับการยอมรับจากเพื่อนมีจำนวน 10 ข้อ มีคะแนน

สูงสุด 10 คะแนน

ระดับคะแนน 0 – 2 มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

ระดับคะแนน 3 – 6 มีความภาคภูมิใจในตนเองปานกลาง

ระดับคะแนน 7 – 10 มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

2.3 ความภาคภูมิใจในตนเองด้านการได้รับการยอมรับจากครอบครัวมีจำนวน 11 ข้อ มี

คะแนนสูงสุด 11 คะแนน

ระดับคะแนน 0 – 3 มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

ระดับคะแนน 4 – 7 มีความภาคภูมิใจในตนเองปานกลาง

ระดับคะแนน 8 – 11 มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

2.4 ความภาคภูมิใจในตนเองด้านการได้รับการยอมรับจากครู อาจารย์มีจำนวน 5 ข้อ มี

คะแนนสูงสุด 5 คะแนน

ระดับคะแนน 0 – 1 มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

ระดับคะแนน 2 – 3 มีความภาคภูมิใจในตนเองปานกลาง

ระดับคะแนน 4 – 5 มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

2.5 ความภาคภูมิใจในตนเองด้านการประสบความสำเร็จของตนเองมีจำนวน 2 ข้อ มี

คะแนนสูงสุด 2 คะแนน

ระดับคะแนน 0 มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

ระดับคะแนน 1 มีความภาคภูมิใจในตนเองปานกลาง

ระดับคะแนน 2 มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

2. การสร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง โดยพิจารณาความรู้พื้นฐาน ความสนใจ เพื่อจะได้จัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสม

2.2 กำหนดหัวข้อเรื่องให้ครอบคลุมการจัดกิจกรรมความภาคภูมิใจในตนเอง มีหัวข้อดังนี้

2.2.1 ด้านการยอมรับตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2.2 ด้านการได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

2.2.3 ด้านการได้รับการยอมรับจากครอบครัว

2.2.4 ด้านการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

2.2.5 ด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน

2.3 สร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ ประกอบไปด้วย คำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียนแต่ละชุดการสอนมีหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์
4. เนื้อหา
5. วิธีดำเนินการ
6. สื่อ - อุปกรณ์
7. การประเมินผล

2.4 นำชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร และศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ตรวจสอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองว่ามีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ด้านความภาคภูมิใจ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 นำชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้ทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการสอนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด 60/60 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 2 โรงเรียนแย้มจาดวิษณุสรณ์ กรุงเทพมหานคร ตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพชุดการสอน

2.6 นำชุดการสอนที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคารและวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.10 – 16.00 น. โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2546 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546 ขั้นตอนในการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนและมีการใช้สื่อประกอบ
3. ขั้นประกอบกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงกฎเกณฑ์ กติกา วิธีปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เพื่อสรุปความคิดรวบยอด และหลักการที่สำคัญ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียนเพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้การวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 60) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

T_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ขั้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ตอบแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2.2 การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคารและวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.10 – 16.00 น. โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2546 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546

2.3 หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ตอบแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองอีกครั้ง คะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งนี้ เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

2.4 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละชุด
2. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งชุด
3. เปรียบเทียบคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้สถิติ t – test แบบ Dependent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

หาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

(เสาวนีย์ สิกขบัณฑิต. 2528 : 295)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{n}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

$\sum X$ คือ คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

A คือ คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

n คือ จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{n}}{B} \times 100$$

- เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
- $\sum F$ คือ คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
- B คือ คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
- n คือ จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง โดยวิธีการใช้ t -test

2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2.3 การทดสอบความแตกต่างของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอน โดยใช้ t -test for Dependent Samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 165)

$$t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n - 1}}}$$

- เมื่อ $df = n - 1$
- d = ค่าความแตกต่างของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามก่อนการใช้ชุดการสอนและหลังการใช้ชุดการสอน
- n = จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- $\sum d^2$ = ผลรวมของ d^2
- $(\sum d)^2$ = การนำผลรวมของ d ทั้งหมดยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอนคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
A	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังจากการใช้ชุดการสอนนั้นคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
d	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองก่อนการใช้ชุดการสอนกับหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
$\sum d^2$	แทน	ผลรวมของ d^2
$(\sum d)^2$	แทน	การนำผลรวมของ d ทั้งหมดยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง แต่ละชุดจำนวน 10 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพ E_1 / E_2
2. หาประสิทธิภาพชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ทั้งชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพ E_1 / E_2
3. ผลการเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก ก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง แต่ละชุดจำนวน 10 ชุด ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองแต่ละชุดจำนวน 10 ชุด

ชื่อกิจกรรม	n	$\sum x$	A	E_1	n	$\sum x$	A	E_2
1. ตัวฉันเอง	12	40	5	66.67	12	51	5	85.00
2. ฉันเป็นคนเก่งและคนดี	12	39	5	65.00	12	50	5	83.33
3. คุณค่าของชีวิต	12	42	5	70.00	12	54	5	90.00
4. สำนึกผู้มีน้ำใจ	12	39	5	65.00	12	53	5	88.33
5. ระดมพลัง	12	42	5	70.00	12	52	5	86.67
6. ความรับผิดชอบของ ดวงใจ	12	37	5	61.67	12	50	5	83.33
7. นักเรียนตัวอย่าง	12	41	5	68.33	12	52	5	86.67
8. เรื่องของศรธรรม	12	38	5	63.33	12	50	5	83.34
9. ข้อคิดจากปกรณัม	12	41	5	68.33	12	53	5	88.33
10. การประสบความสำเร็จ ของตนเอง	12	38	5	63.33	12	54	5	90.00

จากตาราง 2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ก่อนและหลัง การใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง มีประสิทธิภาพกระบวนการ ระหว่าง 61.67 - 70.00 และ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ระหว่าง 83.33 - 90.00 มีรายละเอียดต่อไปนี้

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 1 ตัวฉันเอง พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 66.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 85.00

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 2 ฉันเป็นคนเก่งและคนดี พบว่า ประสิทธิภาพของ กระบวนการมีค่าเท่ากับ 65.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.33

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 3 คุณค่าของชีวิต พบว่า ประสิทธิภาพของ
กระบวนการมีค่าเท่ากับ 70.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.00

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 4 สำลืผู้มีน้ำใจ พบว่า ประสิทธิภาพของ
กระบวนการมีค่าเท่ากับ 65.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.33

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 5 ระดมพลัง พบว่า ประสิทธิภาพของ
กระบวนการมีค่าเท่ากับ 70.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.67

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 6 ความรับผิดชอบของดวงใจ พบว่า ประสิทธิภาพ
ของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 61.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.33

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 7 นักเรียนตัวอย่าง พบว่า ประสิทธิภาพของ
กระบวนการมีค่าเท่ากับ 68.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.67

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 8 เรื่องของศรธรรม พบว่า ประสิทธิภาพของ
กระบวนการมีค่าเท่ากับ 63.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.34

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 9 ข้อคิดจากปกรณ พบว่า ประสิทธิภาพของ
กระบวนการมีค่าเท่ากับ 68.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.33

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 10 การประสบความสำเร็จของตนเอง พบว่า
ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 63.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.00

2. ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทั้งชุด ปรากฏผลดังแสดง
ในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทั้งชุด

ชื่อกิจกรรม	E1	E2	$E1/E2 \times 100$
1. ตัวฉันเอง	66.67	85.00	78.44
2. ฉันเป็นคนเก่งและคนดี	65.00	83.33	78.00
3. คุณค่าของชีวิต	70.00	90.00	77.78
4. สำนึกผู้มีน้ำใจ	65.00	88.33	73.59
5. ระดมพลัง	70.00	86.67	80.77
6. ความรับผิดชอบของ ดวงใจ	61.67	83.33	74.01
7. นักเรียนตัวอย่าง	68.33	86.67	78.84
8. เรื่องของศรธรรม	63.33	83.34	75.99
9. ข้อคิดจากปกรณ	68.33	88.33	77.36
10. การประสบความสำเร็จ ทางการเรียน	63.33	90.00	70.37
$(E_1/E_2) \times 100/10 = 76.52$			

จากตาราง 3 พบว่าค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทั้งชุด ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ตัวฉันเอง ฉันเป็นคนเก่งและคนดี คุณค่าของชีวิต สำนึกผู้มีน้ำใจ ระดมพลัง ความรับผิดชอบของดวงใจ นักเรียนตัวอย่าง เรื่องของศรธรรม ข้อคิดจากปกรณ การประสบความสำเร็จทางการเรียน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.52 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 60/60

3. การเปรียบเทียบคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก ก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ตาราง 4 คะแนนของความภาคภูมิใจในตนเองรายด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ความภาคภูมิใจในตนเอง	n	$\bar{x}$	S.D.	การแปลความหมาย	t
ด้านการยอมรับตนเอง					
(คะแนนเต็ม 12 คะแนน)					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	12	5.33	1.30	ระดับปานกลาง	9.92*
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	12	9.58	1.38	ระดับมาก	
ด้านการได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน					
(คะแนนเต็ม 10 คะแนน)					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	12	4.17	1.53	ระดับปานกลาง	8.25*
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	12	8.33	1.50	ระดับมาก	
ด้านการได้รับการยอมรับจากครอบครัว					
(คะแนนเต็ม 11 คะแนน)					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	12	6.50	1.73	ระดับปานกลาง	6.69*
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	12	9.33	1.37	ระดับมาก	
ด้านครู อาจารย์					
(คะแนนเต็ม 5 คะแนน)					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	12	2.00	1.04	ระดับปานกลาง	7.37*
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	12	3.92	0.99	ระดับปานกลาง	
ด้านการประสบความสำเร็จของตนเอง					
(คะแนนเต็ม 2 คะแนน)					
คะแนนก่อนการใช้ชุดการสอน	12	0.92	0.67	ระดับน้อย	4.02*
คะแนนหลังการใช้ชุดการสอน	12	1.75	0.45	ระดับปานกลาง	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ภายหลังจากได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองรายด้าน คือ ด้านการยอมรับตนเอง การได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การได้รับการยอมรับจากครอบครัว การได้รับการยอมรับจากครู อาจารย์ และการประสบความสำเร็จของตนเอง นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum d^2$	$(\sum d)^2$	t
ก่อนการใช้ชุดการสอน	12	19.00	3.10	160	2,246	14.43*
หลังการใช้ชุดการสอน	12	32.33	2.84			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ภายหลังจากได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองสามารถทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางต่อครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่จะนำชุดการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองให้แก่ นักเรียนอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 18 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการสอบถามความสมัครใจของนักเรียนและจากการสุ่มอย่างง่ายของประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง
2. การสร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ตอบแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการใช้ชุดการสอนกับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคารและวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.10 – 16.00 น. โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2546 ถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546
3. หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ตอบแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองอีกครั้ง คะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งนี้ เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)
4. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ละชุด
2. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งชุด
3. เปรียบเทียบคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง โดยใช้สถิติ t -test แบบ Dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง แต่ละชุด 10 ชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ปรากฏว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ ระหว่าง 61.67 – 70.00 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ระหว่าง 83.33 - 90.00 มีรายละเอียด ดังนี้

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 1 ตัวฉันทอง พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเท่ากับ 66.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 85.00

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 2 ฉันทเป็นคนเก่งและคนดี พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 65.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.33

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 3 คุณค่าของชีวิต พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 70.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.00

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 4 สำนึกผู้มีน้ำใจ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 65.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.33

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 5 ระดมพลัง พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 70.00 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.67

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 6 ความรับผิดชอบของดวงใจ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 61.67 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.33

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 7 นักเรียนตัวอย่าง พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 68.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 86.67

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 8 เรื่องของศรธรรม พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 63.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 83.34

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 9 ข้อคิดจากปกรณ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 68.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 88.33

ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ชุดที่ 10 การประสบความสำเร็จของตนเอง พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 63.33 ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเท่ากับ 90.00

2. ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทั้งชุด ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ตัวฉันเอง ฉันเป็นคนเก่งและคนดี คุณค่าของชีวิต สำนึกผู้มีน้ำใจ ระดมพลัง ความรับผิดชอบของดวงใจ นักเรียนตัวอย่าง เรื่องของศรธรรม ข้อคิดจากปกรณ การประสบความสำเร็จของตนเอง มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.52 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 60/60 แสดงว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทั้งชุดมีประสิทธิภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองลำเจียก ก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง และใช้สถิติ t -test แบบ Dependent พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความภาคภูมิใจในตนเองด้านการยอมรับตนเอง การได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน การได้รับการยอมรับจากครอบครัว การได้รับการยอมรับจากครู อาจารย์ และการประสบความสำเร็จของตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภายหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

การอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 ชุด ได้แก่ ตัวฉันเอง ฉันเป็นคนเก่งและคนดี คุณค่าของชีวิต สาส์ผู้มีน้ำใจ ระดมพลัง ความสำเร็จของใจ นักเรียนตัวอย่าง เรื่องของธรรมชาติ ข้อคิดจากปกรณัม การประสบความสำเร็จของตนเอง ที่นำไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณ E_1/E_2 ปรากฏว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ ระหว่าง 61.67 – 70.00 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ระหว่าง 83.33 – 90.00 ซึ่งพบว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 10 ชุด ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมในชุดการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น มีบรรยากาศเป็นกันเอง สนับสนุนกันและกันและยอมรับซึ่งกันและกัน นักเรียนเกิดการใฝ่รู้และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม กล้าเปิดเผยตัวเอง และกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียน นักเรียนสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงตนเอง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในอนาคตได้ ทั้งนี้เนื่องจากเทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีหลายเทคนิค ได้แก่ เทคนิคกิจกรรมกลุ่ม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และการอภิปราย ซึ่งนักเรียนจะให้ความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเทคนิคกิจกรรมกลุ่มนักเรียนสนใจมากที่สุดเพราะเป็นกิจกรรมที่มีบรรยากาศในการร่วมกิจกรรมที่เป็นกันเอง ทำให้เกิดความสนทนากันและกันได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่ทุกคน

2. สำหรับประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทั้งชุด ตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1/E_2 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทั้งชุดมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 76.52 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองมีประสิทธิภาพทั้งนี้จากการทำกิจกรรมที่ได้นำชุดการสอนมาใช้ผู้วิจัยพบว่าในระยะแรก ๆ นักเรียนจะอภิปรายและซักถามน้อย ภายหลังการทำกิจกรรมไปได้ระยะหนึ่ง นักเรียนกล้าซักถาม อภิปรายทำงานร่วมกับเพื่อนระหว่างการทำกิจกรรมทุกครั้ง กล้าแสดงออกมากขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจและชุดการสอน กำหนดหัวข้อเรื่องโดยการศึกษาจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ แล้วเลือกหัวข้อที่น่าสนใจเหมาะสมกับกิจกรรมและวัยของนักเรียนและได้สร้างชุดการสอนโดยในชุดการสอนแต่ละชุดจะประกอบไปด้วย คำชี้แจงในชุดการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน ตลอดจนมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม โดยเริ่มจากการทดสอบความรู้ก่อนเรียน ขึ้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนกิจกรรม ขั้นสรุป ขั้นทดสอบความรู้หลังเรียน และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 494 - 497) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงพอใจ โดยถือว่าชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้วชุดการสอนนั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนได้ ซึ่งแสดงว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง และใช้สถิติ t-test แบบ Dependent พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง แสดงว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทำให้นักเรียนพัฒนาตนเองเกี่ยวกับความภาคภูมิใจเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้แสดงความคิดเห็น โดยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และทั้งนี้เพราะการดำเนินกิจกรรมที่เป็นระบบ มีขั้นตอน นักเรียนได้มีโอกาสตรวจสอบตนเองจากการทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน อันเป็นส่วนสำคัญในการ ชักจูงให้นักเรียนสนใจในการร่วมกิจกรรม ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับ อิทธิพล ดุสิตพันธ์ (2538 : 90) ได้ศึกษาการสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และตรวจสอบพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ โดยเฉลี่ย นอกจากนั้นยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ กมล ประทีปธีรานันท์. (2530 : 76) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรมมีคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พอสรุปได้ว่า ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนานักเรียนให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเอง เกิดการพัฒนาตนเองและยอมรับตนเอง และเป็นชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครูผู้สอนควรได้ศึกษาคู่มือ การจัดเตรียมสถานที่ -การเตรียมสื่อ อุปกรณ์ ใบบาง และเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอนทุกครั้ง

1.2 การสอนโดยใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน การสอนโดยใช้ชุดการสอนจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาขึ้น จึงสมควรที่จะให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ผลิตชุดการสอนขึ้นมาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน

1.3 ในการนำชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองไปใช้ควรมีการยืดหยุ่นเวลาและปรับเนื้อหาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองที่ใช้กับนักเรียนในระดับอื่น ๆ

2.2 ควรมีการสร้างชุดการสอนด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

2.3 ควรมีการติดตามผลนักเรียนหลังจากใช้ชุดการสอนไปแล้วเพื่อดูพัฒนาการของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ประทีปธีรานันท์. (2530). ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). กิจกรรมแนะแนวนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . (2543). คู่มือพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กันทวลย์ ภูวพันธุ์. (2543). ผลของการใช้โปรแกรมชุดแนะแนวในการพัฒนาเจตคติต่อการคุกคามทางเพศ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดชัยมงคล สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2527, ตุลาคม - ธันวาคม). "ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดของมาสโลว์ (Maslow)," *ครุศาสตร์*. 13(2) : 10 - 18.
- จารูดี บุญยารมย์. (2541). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบยืดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของผู้รับการสงเคราะห์ในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดกระการ. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จินดาพร แสงแก้ว. (2541). การเปรียบเทียบผลของการใช้กลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มสัมพันธ์แบบมาราธอน เพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กบ้านอุปถัมภ์ มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก กรุงเทพมหานคร. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์ฉาย พิทักษ์ศิริกุล. (2532). ผลของการจัดโปรแกรมการฝึกความกล้าแสดงออกต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ จ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2525). การประเมินผลสื่อการสอน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 11 - 15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช.
- เขาวนา อมรสังเจริญ. (2537). ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง จังหวัดพัทลุง. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2522). หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- นภาพร พุ่มพุกภัย. (2529). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระนารายณ์ ลพบุรี. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

นิธินา หาญมานพ. (2541). การสร้างชุดการสอนด้วยคำศัพท์ ด้วยเกมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับก่อนประถมศึกษา. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นุชจรี ฉายีเนตร. (2538). ผลการฝึกทักษะการดำเนินชีวิตที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของคนพิการ. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บุญเกื้อ ควรวาเวช. (2530). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

ประเสริฐ วิเศษกิจ. (2524). "การจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงแนะแนว," เอกสารประกอบการอบรมแนะแนวมัธยม. ถ่ายเอกสาร.

ปรารธนา ช้อนก้อน. (2542). การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเยาวชนชายในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายเป็นสื่อ. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เป็รื่อง กุมุท. (2518). ชุดการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2535). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ฟิงเกอร์ ปรีนแอนท์ มีเดีย.

ภาวินี ธนบดีธรรมจารี. (2540). ปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อความสำนึกในคุณค่าตนเองของพยาบาลจิตเวช โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา. วิทยานิพนธ์ พย.ม. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

ภาวินี นาวาพานิช. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความวิตกกังวล และปัจจัยทางชีวสังคมบางประการกับแนวโน้มการลาออกจากงานของพยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2540) เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการฝึกทักษะและการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือรักษาครอบครัวด้วยรูปแบบขั้นสูงของแอลเทอร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มะลิ อุดมภาพ. (2538). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เรณู พินิจการ. (2545). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคมสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางลี่วิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ลัดดา สุขปรีดี. (2522). เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ธเนศวรการพิมพ์.
- วิเชียร สุกันธี. (2537). การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเขียนย่อความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา. (2538). ผลของการฝึกอาสนะและสมาธิตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต่อการเพิ่ม
ความเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดกระการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัชร ทรัพย์มี. (2518, มิถุนายน – กรกฎาคม). “การส่งเสริมความสุขในวัยต่าง ๆ.” แนว. 9(39) : 67.
- สมพิศ ไชยกิจ. (2536). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่ม และกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อ
โรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเลือน้อย กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถิต ภัทระ. (2535). ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลวัยรุ่น.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณิ จันทรวิเศษ. (2539). การวิเคราะห์องค์ประกอบความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุจิตรา ผื่อนอารีย์. (2523). ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและรูปแบบผลย้อนกลับ
ในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุใจ ตั้งทรงสวัสดิ์. (2532). การใช้เพื่อนผู้ให้ความช่วยเหลือในกลุ่มเพื่อการเพิ่มความรู้สึกเห็นคุณค่า
ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อิทธิพร ศรียมก. (2525). “การประเมินผลสื่อการสอน,” ในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับ
มัธยมศึกษา เล่ม 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อิทธิพงษ์ ดุสิตพันธ์. (2538). การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์คณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ. (2545). เก่ง ดี มีสุข : คู่มือการให้บริการด้านแนะแนวและจิตวิทยาสำหรับ
ผู้มีความสามารถ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช สารานุกรม.

- Anderson, R.M. (1982). "Selfinstruction as a method of preparing elementary school Socialstudies teacher trainers apply and inductive teaching model," *Dissertation abstracts International*. 42(11) : 4795-A.
- Andreoli, K.G. (1981). *Self concept and Health Belief in Compliant and Non-compliant Hypertension Patients*. Nursing Research.
- Barry, P.D. (1988). *Mental Health and mental illness*. 5 th ed. Philadelphia : J.B. Lippincott.
- Branden, N. (1966). *The psychology of Self-Esteem*. 23 rd ed. New York : Bantam Books.
- Brawley, Oleta Danials. (1975, January). "Astudy to Evalvate the Effects of Using Multimedia Instruction Modules to Teach TimeTelling to Retarded Learner," *Dissertation abstracts International*. 35(7) : 4280-A.
- Coopersmith, S. (1981). *The Antecedent of Self-Esteem*. 2 nd ed. California : Consulting Psychologists Press Inc.
- _____. (1984). *SEI : Self-Esteem*. 2 nd ed. California : Consulting Psychologists Press Inc.
- Fisher, D.W. (1980, July). "The Effect of Brief Vocational Guidance Program on the River of Career Maturity of Group of Catholic High School. Seminary Student," *Dissertation abstracts International*. 41 : 105-A.
- Gardon, Lawrence. (1973). *Module on O-A*. Florida : Florida Department of Education.
- Hamachek, Don E. (1978). *Encounters with the self*. 2nd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Maslow, Abraham M. (1970). *Motivation and Personnality*. 2 nd. New York : Harper & Row.
- McColman, James Westley. (1975, July). "Relationship between the Use of Learning Activity Packages, Group Activity and the Preferences of student toward the Social Study Course," *Dissertation abstracts International*. 36(1) : 109-A.
- McNeil, Elton Burbank. (1975). *The Psychology of Being Human*. San Francisco, California : Canfield Press.
- Mussen and others. (1969). *Child Development and Personality*. 3 rd ed. New York : Harper & Row Publishers.
- Palladino, Connie. (1994). *Developing Self-Esteem*. California : Crisp Publishers, Inc.
- Sarokon, Stephen C. (1986, February). "Student Self-Esteem : A Goal Administrators can Help to Achieve," *NASSP Bulletin*. p. 70.
- Sasse, Counnie R. *Person to Person*. Chas A. Burnnett Co., Inc.
- Smilon, Robert. (1984, August). "The Effect of Social Skills Training of Self-Esteem and Teacher Ratings," *Dissertation Abstracts*. 40 : 2522-A.
- Trozer, J.P. *The Counselor and the Group : Integrating Theory, Training and Practice*. Monterey, California : Brooks Cole Publishing.

- Turk, Gayla Claire. (1985, February). "Development of the Music Listening Strategy Tempo : Computer Assisted Instruction in Music Listening," *Dissertation abstracts International*. 45(08A) : 2436.
- Wilson, Cynthia Louise. (1989, August). "An Analysis of A Direct Instruction Procedure in Teaching Word Problem – Solving to Learning Disabled Students," *Dissertation Abstracts International*. 50(02A) : 416.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง ถ้าข้อความใดตรงกับความรู้สึกของนักเรียน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ใช่ แต่ถ้าข้อความใดไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ไม่ใช่ แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการสำรวจความรู้สึกของนักเรียนที่เป็นจริง จึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด และจะเก็บแบบสอบถามเป็นความลับ

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันอยากเป็นเหมือนคนอื่นมากกว่าตัวเอง		
2. ฉันมีความมั่นใจในตนเอง		
3. ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายตนเอง		
4. ฉันมักยอมแพ้อะไรง่าย ๆ		
5. ฉันเป็นคนที่ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ		
6. ฉันสามารถตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง		
7. ฉันรู้สึกว่าตนเองสามารถเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้		
8. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนไร้ประโยชน์		
9. ฉันมักวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ		
10. ถ้าเลือกเกิดได้ ฉันจะไม่เลือกเกิดเป็นตัวฉันในขณะนี้		
11. ฉันมักประสบความล้มเหลวในด้านการเรียนเสมอ		
12. ฉันรู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า		
13. ฉันรู้สึกว่าไม่มีใครให้ความสนใจฉันเลย		
14. ไม่มีใครอยากคบฉันเป็นเพื่อน		
15. เพื่อน ๆ ให้ความสนใจในความสามารถของฉัน		
16. เพื่อน ๆ ไม่ชอบพูดคุยกับฉัน		
17. เวลาเพื่อน ๆ ไปไหนจะชวนฉันเป็นคนสุดท้าย		
18. ฉันเป็นที่รู้จักชอบพอของเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน		
19. ฉันมักได้รับเลือกจากเพื่อน ๆ ให้เข้ากลุ่มทำงาน		
20. เพื่อนไม่ค่อยสนใจฉัน		
21. เพื่อนไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของฉัน		
22. ฉันรู้สึกเหงาและไม่ค่อยมีเพื่อน		
23. เพื่อน ๆ ชอบตำหนิฉัน		
24. ครูชอบเพื่อน ๆ มากกว่าฉัน		

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
25. ฉันได้รับคำชมเชยจากครูบ่อย ๆ		
26. ฉันรู้สึกว่าคุณครูหลายคนในโรงเรียนไม่ชอบฉัน		
27. ครูอาจารย์ในโรงเรียนรักและเอาใจใส่ฉัน		
28. พ่อแม่ให้อิสระแก่ฉันในการตัดสินใจ		
29. มีหลายครั้งที่ฉันคิดจะหนีออกจากบ้านเมื่อถูกพ่อแม่ดุ		
30. ฉันมักอารมณ์เสียเสมอเมื่อถูกผู้ปกครองดุว่า		
31. พ่อแม่ภูมิใจในตัวฉันเสมอ		
32. พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ฉันเลย		
33. พ่อแม่ให้ความรักและความอบอุ่นแก่ฉัน		
34. พ่อแม่ไม่เข้าใจในตัวฉัน		
35. พ่อแม่ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของฉัน		
36. พี่น้องในครอบครัวของฉันเข้าใจฉันดี		
37. พ่อแม่และฉันทำกิจกรรมสนุกสนานร่วมกันอยู่เสมอ		
38. พ่อแม่ให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่ฉันให้ความสนใจ		
39. ฉันรู้สึกท้อถอยในการเรียน		
40. ฉันภูมิใจเกี่ยวกับผลการเรียน		

ภาคผนวก ข

- คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง
- คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
- คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองรายด้านของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
- คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ตาราง 6 คำอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ข้อที่	T	ข้อที่	t
1.	1.844	21.	4.605
2.	2.557	22.	4.123
3.	2.204	23.	5.464
4.	3.289	24.	4.253
5.	1.821	25.	2.204
6.	3.332	26.	3.289
7.	2.062	27.	3.896
8.	3.688	28.	2.931
9.	6.108	29.	4.123
10.	3.931	30.	7.714
11.	2.552	31.	4.257
12.	5.169	32.	3.289
13.	5.831	33.	1.844
14.	2.557	34.	3.289
15.	3.554	35.	3.688
16.	2.204	36.	3.332
17.	1.844	37.	2.185
18.	2.931	38.	2.916
19.	3.332	39.	3.289
20.	3.688	40.	2.204

ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง โดยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนแต่ละชุด ผลของการทำแบบฝึกหัด แสดงในตาราง 7

ตาราง 7 คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ชื่อ กิจกรรม คนที่	ตัวฉันเอง		ฉันเป็นคนเก่ง และคนดี		คุณค่าของชีวิต		สำลีสผู้มีน้ำใจ		ระดมพลัง	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	2	4	3	3	3	4	3	5	4	5
2	5	5	2	4	4	5	3	5	3	4
3	2	5	4	5	5	5	3	3	4	4
4	3	4	2	4	4	4	4	4	4	5
5	3	3	3	4	3	5	3	5	3	5
6	4	4	3	4	3	4	3	4	4	4
7	4	5	3	3	2	3	5	5	3	3
8	3	4	4	4	4	5	4	5	3	5
9	4	5	4	5	3	5	2	4	4	4
10	3	4	2	4	3	4	3	3	5	5
11	3	4	4	5	4	5	2	5	2	3
12	4	4	4	5	4	5	4	5	3	5
$\sum x$	40	51	39	50	42	54	39	53	42	52
$\bar{X}$	3.33	4.25	3.25	4.17	3.50	4.50	3.25	4.25	3.50	4.33
S.D.	0.89	0.62	0.34	0.72	0.64	0.67	0.86	0.79	0.79	0.78

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ชื่อ กิจกรรม	ความรับผิดชอบ ของดวงใจ		นักเรียน ตัวอย่าง		เรื่องของ ศรธรรม		ข้อคิด จากปกรณ์		การประสบความสำเร็จ ทางการเรียน		
	คนที่	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1		3	4	4	5	3	4	5	5	2	4
2		3	4	4	4	3	4	3	4	3	5
3		2	3	2	4	2	4	4	5	4	5
4		2	3	2	4	4	5	5	5	3	5
5		3	5	5	5	3	5	4	5	3	5
6		5	5	4	5	5	5	3	4	2	4
7		3	5	4	5	3	4	3	4	4	5
8		3	4	4	4	3	3	3	4	5	5
9		3	4	3	4	2	3	2	3	3	4
10		3	5	3	4	4	4	2	4	4	5
11		3	4	3	4	3	4	3	5	3	3
12		4	4	3	4	3	5	4	5	2	4
$\sum x$		37	50	41	52	38	50	41	53	38	54
$\bar{X}$		3.08	4.17	3.42	4.33	3.17	4.17	3.42	4.42	3.17	4.50
S.D.		0.79	0.72	0.90	0.49	0.83	0.72	1.00	0.67	0.94	0.67

ตาราง 8 คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองเป็นรายด้านของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอน
ความภาคภูมิใจในตนเอง

คนที่	ด้านตนเอง		ด้านเพื่อน		ด้านพ่อแม่		ด้านครู - อาจารย์		ด้านการประสบ ความสำเร็จ	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	5	11	6	6	7	10	3	5	0	1
2	6	11	3	10	6	10	4	4	1	2
3	6	8	6	9	4	6	3	5	2	2
4	5	11	5	10	9	9	1	2	1	2
5	5	9	4	8	10	11	2	5	1	1
6	7	11	3	8	6	10	3	4	0	2
7	5	9	2	6	7	9	1	4	1	2
8	5	8	3	8	7	9	1	3	0	2
9	3	10	4	8	6	9	1	3	1	2
10	8	11	4	10	6	10	2	4	1	1
11	5	8	7	10	6	11	2	5	2	2
12	4	8	3	7	4	8	1	3	1	2
รวม	64	115	50	100	78	112	24	47	11	21
$\bar{X}$	5.33	9.58	4.17	8.33	6.50	9.33	2.00	3.92	0.92	1.75
S.D.	1.30	1.38	1.53	1.50	1.73	1.37	1.04	0.99	0.67	0.45

ตาราง 9 คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ชุดการสอน
 ความภาคภูมิใจในตนเอง

คะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง		
นักเรียนคนที่	ก่อนการใช้ชุดการสอน	หลังการใช้ชุดการสอน
1	21	33
2	20	37
3	21	30
4	21	34
5	22	35
6	20	31
7	16	30
8	16	33
9	15	32
10	21	36
11	22	29
12	13	28
$\sum x$	228	388
$\bar{x}$	19.00	32.33
S.D.	3.10	2.84

ภาคผนวก ค

โปรแกรมชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	สร้างสายสัมพันธ์	กิจกรรมกลุ่ม	1. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน ตลอดจนสร้างบรรยากาศให้เกิดความคุ้นเคย 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม	1. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน เนื่องจากเป็นชั่วโมงแรกของการร่วมกิจกรรมครูกล่าวทักทายนักเรียนและแนะนำตนเอง 2. ชื่อนำเข้าบทเรียน 2.1 ครูแจ้งจุดประสงค์ วิธีการ และข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรม และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย 2.2 ครูให้นักเรียนเล่นเกมสร้างความสัมพันธ์ ดังนี้ 1) ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม จากนั้นครูให้นักเรียนแนะนำตนเอง และตามด้วยคำคุณศัพท์ เช่น ฉันชื่อสุชาติ ฉันเป็นคนดี ต่อจากนั้นก็ให้นักเรียนแนะนำตัวต่อไปเรื่อย ๆ 2) ครูให้นักเรียนเดินปรบมือประกอบเสียงเพลงไปเรื่อย ๆ ถ้าหากเพลงหยุด ก็ให้นักเรียนรีบจับคู่ กล่าวทักทายกัน และให้สัมภาษณ์หรือทำความรู้จักเพื่อนสมาชิกทุก ๆ คน ให้ได้รายละเอียดมากที่สุด เช่น ถามชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น จำนวนพี่น้อง อาหารที่ชอบ สีที่ชอบ วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด เป็นต้น เมื่อเพลงดังขึ้นก็รีบเดินหรือปรบมือตามเสียงเพลง ถ้าเพลงหยุดก็ให้ทักทายและสัมภาษณ์เพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดเวลาที่ครูกำหนด ใช้เวลา 20 นาที

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					3) ครูซักถามถึงความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม 3. ขั้นสรุป 3.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ 3.2 ครูนัดหมายการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป
2	การเห็นคุณค่าในตนเอง	ตัวฉันเอง	กิจกรรมกลุ่ม	เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาและซักถามนักเรียน จากนั้นซักถามถึงความพอใจเกี่ยวกับงานหรือการกระทำของตนเอง หากไม่พอใจนักเรียนจะทำอย่างไร 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน โดยการจัดสถานที่ครูเตรียมไว้ จากนั้นครูแจกของจิกซอรูปบ้านให้กลุ่มละ 1 ชุด ให้นักเรียนช่วยกันต่อจิกซอให้เสร็จภายใน 3 นาที 3.2 ครูให้นักเรียนแต่ละคนกลับดา และจินตนาการถึงบ้านในฝันของตนเองตามที่อยากให้เป็นอย่างไรก็ได้ 3.3 ให้นักเรียนวาดภาพบ้านในฝันตามที่ตนเองได้จินตนาการลงในกระดาษที่ครูแจกให้ วาดอย่างไรก็ได้ ตามความต้องการของนักเรียน

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					3.4 ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมที่แบ่งไว้และให้แต่ละกลุ่มพูดคุยถึงภาพบ้านในฝันของตนเอง จากนั้นแลกเปลี่ยนกันดู 3.5 ครูให้นักเรียนปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงภาพบ้านในฝันของตนให้เป็นที่น่าสนใจมากขึ้น หลังจากที่ได้พูดคุยกับเพื่อน 3.6 ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอภาพบ้านในฝันของตน 3.7 ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ได้ทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถามดังนี้ 1) ภาพที่นักเรียนแต่ละคนวาดมานั้น เหมือนกันหรือไม่ เพราะเหตุใด 2) มีใครบ้างที่วาดออกมาแล้วเหมือนจริงตามที่ตนจินตนาการ 3) ตอนแรกที่ว่าสภาพเสร็จแล้วรู้สึกอย่างไร และต่อมาครูให้เวลานักเรียนได้ต่อเติมปรับปรุงรูปภาพที่วาดในครั้งแรกแล้วรู้สึกอย่างไร 3.8 ครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขมา 3 อย่าง 3.9 ครูและนักเรียนสรุปผลการวิเคราะห์และอภิปราย

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					4. ขั้นสรุป 4.1 ครูแจกใบความรู้ให้กับนักเรียน 4.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม และสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
3	การเห็นคุณค่าในตนเอง	ฉันเป็นคนเก่งและคนดี	การอภิปราย	1. บอกได้ว่าตนมีความเก่งและความดีอะไร และคนอื่นมีความเก่งและความดีอะไรบ้าง 2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสุ่มหน้าและซักถามเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น นักกีฬาที่เก่ง ดารา นักร้องหรือนักแสดงที่นักเรียนชอบและเคยชมบทบาททางโทรทัศน์ หรืออาชีพที่ประทับใจ 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมในใบงาน โดยให้นักเรียนตัดกระดาษเป็นรูปหัวใจ แล้วเขียนชื่อ ความเก่งและความดีของตนเองที่ด้านหน้าของหัวใจเสร็จแล้วนำไปติดที่กระดาษหน้าชั้นเรียนจนครบทุกคน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					3.2 ครูให้สัญญาณให้นักเรียนไปหยิบดวงใจของเพื่อน คนละ 1 ดวง แล้วนำมาเขียนความเก่งและความดีของเพื่อน เสร็จแล้วส่งคืนเจ้าของ 3.3 ครูสุ่มนักเรียนให้อ่านข้อความที่อยู่ในหัวใจให้เพื่อนฟัง จะทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในความเก่งและความดีของตนเองทั้งที่ตนเองมองและเพื่อนมอง ทำให้มีกำลังใจที่จะเป็นคนดีและคนเก่งต่อไป 3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อความที่เพื่อนอ่าน 4. ขั้นสรุป 4.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า ความเก่งและความดีของคนเรามีด้วยกันทุกคน แต่ละมีมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเวลา บางครั้งเราจะไม่บอก แต่คนรอบข้างก็จะมองเห็นความเก่งและความดีจากการกระทำ 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
4	การเห็นคุณค่าในตนเอง	คุณค่าของชีวิต	การอภิปราย	1. บอกสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจได้ และนำมาเป็นรากฐานการดำเนินชีวิตประจำวัน 2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูจัดใบประกาศนียบัตรหรือภาพนักเรียนหรือภาพบุคคลอื่น ๆ ที่ได้รับโล่รางวัล หรือประกาศนียบัตร แล้วสนทนาโดยเน้นให้เห็นถึงความดี ความสำเร็จ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					3. ชั้นกิจกรรม 3.1 ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนความภาคภูมิใจของตนเองลงในกระดาษ 3.2 ครูให้นักเรียนออกมาเล่าความภาคภูมิใจของตนเองให้เพื่อนฟัง 3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม 4. ชั้นสรุป 4.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ 5. ชั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
5	การได้รับการยอมรับจากเพื่อน	สำคัญผู้มีน้ำใจ	กรณีตัวอย่าง	1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อน 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง	1. ชั้นทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ 3. ชั้นกิจกรรม 3.1 ครูให้นักเรียนจับฉลากและแบ่งกลุ่มตามชื่อสัตว์ สัตว์ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					3.2 ครูแจกใบกรณีตัวอย่างเรื่อง "ลัทธิผู้มีน้ำใจ"ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา 3.3 เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูให้นักเรียนอภิปรายในกลุ่มตามหัวข้อดังนี้ 1) ถ้านักเรียนเป็นลัทธิ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร 2) มีวิธีการอื่น ๆ อีกหรือไม่ที่จะทำให้เพื่อน ๆ ยอมรับในตัวของลัทธิ 3) ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของลัทธิ นักเรียนจะช่วยเหลือหรือไม่ 4) นักเรียนคิดว่าควรทำตัวอย่างไร จึงจะทำให้คนเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข 5) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกรณีตัวอย่าง 3.4 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อที่ครูให้และรายงานหน้าชั้นเรียน 3.5 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องนี้ 4. ขั้นสรุป 4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงการนำหลักการที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและบอกวิธีการที่จะทำให้เพื่อน ๆ รักและยอมรับในตัวซึ่งกันและกัน 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	การได้รับการยอมรับจากเพื่อน	ระดมพลัง	กิจกรรมกลุ่ม	1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อนในเรื่องการทำงานร่วมกัน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง	1. ขันทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้การทำงานเป็นกลุ่มสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ว่ามีอะไรบ้าง 3. ขั้่นกิจกรรม 3.1 ครูแจกฉลากชื่อสีแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยคนที่ได้สีเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน 3.2 ครูแจกอุปกรณ์และใบงานให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม "ระดมพลัง" ตามคำชี้แจง 3.3 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามถึงความรู้สึกที่ได้ร่วมทำงานกับเพื่อนและการได้รับการยอมรับจากเพื่อนในการทำงานร่วมกัน 4. ขั้่นสรุป 4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเน้นให้นักเรียนได้รับการยอมรับจากเพื่อน 5. ขั้่นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์	ความรับผิดชอบของดวงใจ	บทบาทสมมติ	1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ในเรื่องชอบ 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง	1. ขั้นตอนก่อนนักเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้ 3.2 ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแนะนำตนเองตามบทบาทที่แสดง ส่วนนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ 3.3 เมื่อการแสดงจบลงครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ 3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อที่กำหนดให้ 3.5 ครูซักถามนักเรียนว่าได้คิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติ 4. ขั้นสรุป 4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					4.2 ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ติดตนเอง เห็นถึงความสามารถ และเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถยอมรับตนเอง และรู้จักวิธีปรับปรุงตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองต้องการได้ รวมทั้งเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
8	การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์	นักเรียนตัวอย่าง	บทบาทสมมติ	1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ในเรื่องระเบียบวินัย 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและยอมรับตนเอง	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้ 3.2 ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแนะนำตนเองตามบทบาทที่แสดง ส่วนนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ 3.3 เมื่อการแสดงจบครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ 3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					3.5 ครูชักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติ 4. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
9	การได้รับการยอมรับจากครอบครัว	เรื่องของศร้าม	กรณีตัวอย่าง	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกได้รับการยอมรับจากครอบครัว 2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเอง และบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านมา 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 ครูให้นักเรียนบอกถึงวิธีการปรับปรุงตนเองว่ามีอะไรบ้าง 3.2 ครูให้นักเรียนสืบศึกษาใบงานที่ครูแจกให้ 3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากกรณีตัวอย่าง ในหัวข้อที่ครูกำหนดให้ 3.4 ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรม 3.5 ครูชักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษากรณีตัวอย่าง

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					4. ขัณฑ์สรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ 5. ขัณฑ์ทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
10	การได้รับการยอมรับจากครอบครัว	ข้อคิดจากปกรณ	สถานการณ์จำลอง	1. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกได้รับการยอมรับจากครอบครัว 2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง 3. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเองและผู้อื่น	1. ขัณฑ์ทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขัณฑ์เข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาและซักถามเรื่องการช่วยเหลือครอบครัวและความสำคัญของบุคคลในครอบครัว 3. ขัณฑ์กิจกรรม 3.1 ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์จำลอง 3.2 ครูให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่แสดง นักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ 3.3 เมื่อแสดงจบแล้วครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ข้อคิดของปกรณ" 3.4 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากสถานการณ์จำลองทั้งในด้านดี และด้านไม่ดี

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	จุดประสงค์	วิธีดำเนินการ
					4. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 5. ขั้นทดสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
11	การประสบความสำเร็จทางการเรียน	เด็กหญิงกนกวรรณ	บทบาทสมมติ	1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จทางการเรียนของตนเอง 2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเอง และบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้	1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน 2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จทางการเรียน 3. ขั้นกิจกรรม 3.1 ครูให้นักเรียนบอกถึงวิธีการเรียนของนักเรียนว่ามีอะไรบ้าง 3.2 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้ 3.3 ผู้แสดงแนะนำตัวตามบทบาทที่แสดง ส่วนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์ 3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อที่กำหนดให้ 3.5 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติ

					4. ชั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ 5. ขั้นตอนสอบหลังเรียน ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน
12	ปัจจุมันในเทศ			การอภิปราย	1. ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1.1 ครูให้นักเรียนหนึ่งเป็นรูปด้วย โดยครูนั่งตรงหัวด้วย 1.2 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ 1) การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองไปใช้ในชีวิตประจำวัน 2) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง 2. ชั้นสรุป 2.1 ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง 2.2 ครูสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองให้นักเรียนฟัง 2.3 ครูกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม สร้างสายสัมพันธ์
เทคนิคที่ใช้ กิจกรรมกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน ตลอดจนสร้างบรรยากาศให้เกิดความคุ้นเคย
2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปฐมนิเทศ โดยใช้กิจกรรม “สร้างความสัมพันธ์”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปฐมนิเทศ โดยใช้กิจกรรม “สร้างสายสัมพันธ์” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปฐมนิเทศ โดยใช้กิจกรรม “สร้างสายสัมพันธ์” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและแนะนำตนเอง

1.3.2.2 ครูแจ้งจุดประสงค์ วิธีการ และข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรม และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย

1.3.2.3 ครูให้นักเรียนเล่นเกมสร้างความสัมพันธ์ ดังนี้

1) ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม จากนั้นครูให้นักเรียนแนะนำตนเอง และตามด้วยคำคุณศัพท์ เช่น ฉันชื่อสุชาติ ฉันเป็นคนดี ต่อจากนั้นก็ให้นักเรียนแนะนำตัวเองไปเรื่อย ๆ

2) ครูให้นักเรียนเดินปรบมือประกอบเสียงเพลงไปเรื่อย ๆ ถ้าหากเพลงหยุด ก็ให้นักเรียนรีบจับคู่ กล่าวทักทายกัน และให้สัมภาษณ์หรือทำความรู้จักเพื่อนสมาชิกทุก ๆ คน ให้ได้รายละเอียดมากที่สุด เช่น ถามชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น จำนวนพี่น้อง อาหารที่ชอบ สีที่ชอบ วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด เป็นต้น เมื่อเพลงดังขึ้นก็รีบเดินหรือปรบมือตามเสียงเพลง ถ้าเพลงหยุดก็ให้ทักทายและสัมภาษณ์เพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดเวลาที่ครูกำหนด ใช้เวลา 20 นาที

3) ครูซักถามถึงความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

1.3.2.4 ครูนัดหมายการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

1.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

1.4.1 วิทยุและเทปเพลง

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปฐมนิเทศ โดยใช้กิจกรรม “สร้างสายสัมพันธ์” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 จุดประสงค์

2.1.1 เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน ตลอดจนสร้างบรรยากาศให้เกิดความคุ้นเคย

2.1.2 เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม

2.2 วิธีดำเนินการ

2.2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2.2.1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและแนะนำตนเอง

2.2.2 ขั้นดำเนินการ

2.2.2.1 ครูแจ้งจุดประสงค์ วิธีการ และข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรม และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย

2.2.2.2 ครูให้นักเรียนเล่นเกมสร้างความสัมพันธ์ ดังนี้

1) ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม จากนั้นครูให้นักเรียนแนะนำตนเอง และตามด้วยคำคุณศัพท์ เช่น ฉันชื่อสุชาติ ฉันเป็นคนดี ต่อจากนั้นก็ให้นักเรียนแนะนำตัวต่อไปเรื่อย ๆ

2) ครูให้นักเรียนเดินปรบมือประกอบเสียงเพลงไปเรื่อย ๆ ถ้าหากเพลงหยุดก็ให้นักเรียนรีบจับคู่ กล่าวทักทายกัน และให้สัมภาษณ์หรือทำความรู้จักเพื่อนสมาชิกทุก ๆ คน ให้ได้รายละเอียดมากที่สุด เช่น ถามชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น จำนวนพี่น้อง อาหารที่ชอบ สีที่ชอบ วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด เป็นต้น เมื่อเพลงดังขึ้นก็รีบเดินหรือปรบมือตามเสียงเพลง ถ้าเพลงหยุดก็ให้ทักทายและสัมภาษณ์เพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดเวลาที่ครูกำหนด ใช้เวลา 20 นาที

3) ครูซักถามถึงความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.2.3 ขั้นสรุป

2.2.3.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนี้

2.2.3.2 ครูนัดหมายการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

2.3 สื่อ - อุปกรณ์

2.3.1 วิทยุและเทปเพลง

2.4 การประเมินผล

2.4.1 การร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

2.4.2 สังเกตจากการร่วมมือปราชัย และการแสดงความคิดเห็น

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปฐมนิเทศ โดยใช้กิจกรรม “สร้างสายสัมพันธ์” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนฟังวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม
- 3.2 ให้นักเรียนแนะนำตนเอง โดยเล่นเกมสร้างความสัมพันธ์
- 3.3 ให้นักเรียนฟังวิธีการเล่นเกม
- 3.4 ให้นักเรียนเดินปรบมือประกอบเสียงเพลงไปเรื่อย ๆ ถ้าหากเพลงหยุด ก็ให้นักเรียนรีบจับคู่ กล่าวทักทายกัน และให้สัมภาษณ์หรือทำความรู้จักเพื่อนสมาชิกทุก ๆ คน ให้ได้รายละเอียดมากที่สุด
- 3.5 ให้นักเรียนสัมภาษณ์เพื่อนให้ครบ ภายในเวลาที่ครูกำหนด
- 3.6 ให้นักเรียนกล่าวถึงความรู้สึกของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 3.7 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนี้

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 วิทยุและเทปเพลง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง

ชื่อกิจกรรม ตัวฉันเอง

เทคนิคที่ใช้ กิจกรรมกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ตัวฉันเอง”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ตัวฉันเอง” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ตัวฉันเอง” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูสนทนาและทักทายนักเรียน จากนั้นซักถามถึงความพึงพอใจเกี่ยวกับงานหรือการกระทำของตนเองหากไม่พอใจนักเรียนจะอย่างไร

1.3.2.3 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน จากนั้นครูแจกซองจิกซอรูปบ้านให้กลุ่มละ 1 ซอง ให้นักเรียนช่วยกันต่อจิกซอ

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนหลับตาและจินตนาการถึงบ้านในฝันของตนเองตามที่ยากให้เป็นอย่างไรก็ได้

1.3.2.5 ให้นักเรียนวาดภาพบ้านในฝันตามที่ตนเองได้จินตนาการลงในกระดาษที่ครูแจกให้วาดอย่างไรก็ได้ ตามความต้องการของตนเอง

1.3.2.6 ให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามเดิมที่แบ่งไว้และให้แต่ละกลุ่มพูดคุยถึงภาพบ้านในฝันของตนจากนั้นแลกเปลี่ยนกันดู

1.3.2.7 ครูให้นักเรียนปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงภาพบ้านในฝันของตนให้เป็นที่พอใจมากขึ้นหลังจากที่ได้พูดคุยกับเพื่อน

1.3.2.8 ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอบ้านในฝันของตน และให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม

1.3.2.9 ครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไข

1.3.2.10 ครูแจกใบความรู้ประกอบกิจกรรม “ตัวฉันเอง”

1.3.2.11 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

1.3.2.12 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนมาให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

1. แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบกิจกรรม
3. ใบความรู้
4. กระดาษ A4
5. จี๊กซอ

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ตัวฉันเอง” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การรู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองช่วยให้พัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้อง ส่วนที่บกพร่องหรือไม่ดีของตนเองก็จะสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ ในส่วนที่ดีอยู่แล้วก็พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น จะทำให้เกิดการยอมรับตนเอง เกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

2.3 เนื้อหา

ภาพลักษณ์ของคนที่สามารถพัฒนาหรือแก้ไขปรับปรุงภาพลักษณ์ของตัวเองได้

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและทักทายนักเรียน จากนั้นซักถามถึงความพอใจเกี่ยวกับงานหรือการกระทำของตนเอง หากไม่พอใจนักเรียนจะทำอย่างไร

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน โดยการจับฉลากที่ครูเตรียมไว้ จากนั้นครูแจกซองจิกซอรูปบ้านให้กลุ่มละ 1 ซอง ให้นักเรียนช่วยกันต่อจิกซอให้เสร็จภายใน 3 นาที

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนแต่ละคนหลับตา และจินตนาการถึงบ้านในฝันของตนเองตามที่ยกให้เป็นอย่างไรก็ได้

2.4.3.3 ให้นักเรียนวาดภาพบ้านในฝันตามที่ตนเองได้จินตนาการลงในกระดาษที่ครูแจกให้ วาดอย่างไรก็ได้ ตามความต้องการของนักเรียน

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมที่แบ่งไว้และให้แต่ละกลุ่มพูดคุยถึงภาพบ้านในฝันของตนเอง จากนั้นแลกเปลี่ยนกันดู

2.4.3.5 ครูให้นักเรียนปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงภาพบ้านในฝันของตนให้เป็นที่พอใจมากขึ้น หลังจากที่ได้พูดคุยกับเพื่อน

2.4.3.6 ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอภาพบ้านในฝันของตน

2.4.3.7 ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนได้ทำกิจกรรม โดยครูใช้คำถามดังนี้

- 1) ภาพที่นักเรียนแต่ละคนวาดมานั้น เหมือนกันหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2) มีใครบ้างที่วาดออกมาแล้วเหมือนจริงตามที่ตนจินตนาการ
- 3) ตอนแรกทีวาดภาพเสร็จแล้วรู้สึกอย่างไร และต่อมาครูให้เวลานักเรียนได้ต่อเติมปรับปรุงรูปภาพที่วาดในครั้งแรกแล้วรู้สึกอย่างไร

2.4.3.8 ครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งที่ตนเองต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขมา 3 อย่าง

2.4.3.9 ครูและนักเรียนสรุปผลการวิเคราะห์และอภิปราย

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูแจกใบความรู้ให้กับนักเรียน

2.4.4.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม และสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

- 2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
- 2.5.2 ใบกิจกรรม
- 2.5.3 ใบความรู้
- 2.5.4 กระดาษ A4
- 2.5.5 จิกซอ

2.6 การประเมินผล

- 2.6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 2.6.2 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น
- 2.6.3 ประเมินผลจากใบกิจกรรม

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ตัวฉันเอง” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ให้นักเรียนหลับตาและจินตนาการถึงบ้านในฝันของตนเองที่อยากให้เป็น
- 3.3 ให้นักเรียนวาดภาพบ้านในฝันตามที่ตนเองจินตนาการลงในกระดาษที่ครูแจกให้
- 3.4 ให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมที่แบ่งไว้แล้วพูดคุยถึงเรื่องบ้านในฝันของตน
- 3.5 ให้นักเรียนปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงภาพบ้านในฝันของตนให้เป็นที่พอใจ
- 3.6 ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอภาพบ้านในฝันของตนและร่วมกันอภิปราย
- 3.7 ให้นักเรียนทำใบกิจกรรมและศึกษาใบความรู้
- 3.8 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
- 3.9 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.2 ใบกิจกรรม
- 4.3 ใบความรู้
- 4.4 กระดาษ A4
- 4.5 จิกซอ

ใบกิจกรรม

ตัวฉันเอง

(ใบกิจกรรมประกอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจงให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งที่คุณเองต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขมา 3 อย่าง

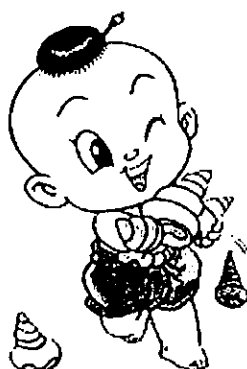
[illegible]

ใบความรู้ กิจกรรม ตัวฉันเอง

(ใบความรู้ประกอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวฉันเอง

สิ่งที่ประกอบกันขึ้นเป็นตัวตนของบุคคลไม่ว่าจะเป็นข้อดี ข้อเสีย เป็นสิ่งที่เราพอใจ หรือไม่พอใจ ล้วนเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ทั้งสิ้น หากเราได้ออกโอกาสมองเห็นข้อบกพร่องของตนเอง และพร้อมยินดีที่จะแก้ไขในสิ่งนั้น ๆ ก็ย่อมเป็นหนทางในการพัฒนาชีวิตตนให้ดีขึ้นได้เช่นกัน

แบบฝึกหัดเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง (ตัวฉันเอง)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การที่นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร
 - ก. ทำให้บุคคลได้พัฒนาลักษณะที่ดีของตนเอง
 - ข. สามารถเลือกแนวทางต่าง ๆ ในชีวิตได้ถูกต้อง
 - ค. ปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. ข้อใดแสดงว่านักเรียนรู้จักตนเอง
 - ก. การปรับปรุงตนเอง
 - ข. รู้ว่าตนเองเก่งคนเดียว
 - ค. เห็นข้อผิดพลาดของผู้อื่น
 - ง. ไม่เห็นข้อบกพร่องของตนเอง
3. การรู้จักตนเองข้อใดที่จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข
 - ก. ด้านร่างกาย
 - ข. ด้านสติปัญญา
 - ค. ด้านอารมณ์และสังคม
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. การรู้จักตนเองมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร
 - ก. มีความรู้สึกที่ไม่ดีกับคนรอบข้าง
 - ข. อยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างมีความสุข
 - ค. อยากทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเองเสมอ
 - ง. ไม่อยากดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม
5. ข้อใดเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเองที่ดี
 - ก. กระทำตามความคิดของผู้อื่น
 - ข. ยอมรับความสามารถของผู้อื่น
 - ค. ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง
 - ง. มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่เสมอ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง (ตัวฉันเอง)

ข้อ	คำตอบ
1.	ง
2.	ก
3.	ง
4.	ข
5.	ค

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง

ชื่อกิจกรรม ฉันเป็นคนเก่งและคนดี

เทคนิคที่ใช้ การอภิปราย

จุดมุ่งหมาย

1. บอกได้ว่าตนเองมีความเก่งและความดีอะไร และคนอื่นมีความเก่งและความดีอะไรบ้าง
2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ฉันเป็นคนเก่งและคนดี”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ฉันเป็นคนเก่งและคนดี” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ฉันเป็นคนเก่งและคนดี” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูสนทนาและซักถามเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น นักกีฬาที่เก่ง ดารา นักร้องหรือนักแสดงที่นักเรียนชอบและเคยชมบทบาททางโทรทัศน์ หรืออาชีพที่ประทับใจ

1.3.2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบงานที่ครูแจกให้และครูอธิบายคำชี้แจงในการทำใบงาน และให้โอกาสนักเรียนซักถามเพื่อความเข้าใจ แล้วลงมือทำ

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนตัดกระดาษรูปหัวใจ แล้วเขียนชื่อ ความเก่ง และความดีของตัวเอง ที่ด้านหน้าของหัวใจ เสร็จแล้วนำไปติดที่กระดานหน้าชั้นเรียนจนครบหมดทุกคน

1.3.2.5 ครูให้สัญญาณนักเรียนไปหยิบดวงใจของเพื่อน คนละ 1 ดวง แล้วนำมาเขียนความเก่งและความดีของเพื่อน เสร็จแล้วส่งคืนเจ้าของ

1.3.2.6 ครูสุ่มนักเรียนให้อ่านข้อความที่อยู่ในหัวใจให้เพื่อนฟัง จะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความเก่งและความดีของตนทั้งที่ตนเองมองและที่เพื่อนมอง ทำให้มีกำลังใจที่จะเป็นคนดีและเก่งต่อไป

1.3.2.7 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

1.3.2.8 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

1.4.2 ใบงาน

1.4.3 กระดาษและกรรไกร

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ฉันเป็นคนเก่งและคนดี” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การประกาศความเก่งความดีของตนเองให้ผู้อื่นรู้ ย่อมทำให้เกิดคุณค่าในตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ตลอดจนตระหนักในความหลากหลายของผู้อื่น

2.2 จุดประสงค์

2.2.1 บอกได้ว่าตนเองมีความเก่งและความดีอะไร และคนอื่นมีความเก่งและความดีอะไรบ้าง

2.2.2 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

2.3 เนื้อหา

ความเก่งและความดีของคนเรามีด้วยกันทุกคน แต่จะมีมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเวลา บางครั้งเราจะไม่บอก แต่คนรอบข้างก็จะมองเห็นความเก่งและความดีจากการกระทำ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและซักถามเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น นักกีฬาที่เก่ง ดารา นักร้องหรือนักแสดงที่นักเรียนชอบและเคยชมบทบาททางโทรทัศน์ หรืออาชีพที่ประทับใจ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมในใบงาน โดยให้นักเรียนตัดกระดาษเป็นรูปหัวใจ แล้วเขียนชื่อ ความเก่งและความดีของตนเองที่ด้านหน้าของหัวใจ เสร็จแล้วนำไปติดที่กระดานหน้าชั้นเรียนจนครบหมดทุกคน

2.4.3.2 ครูให้สัญญาณนักเรียนไปหยิบดวงใจของเพื่อน คนละ 1 ดวง แล้วนำมาเขียนความเก่งและความดีของเพื่อน เสร็จแล้วส่งคืนเจ้าของ

2.4.3.3 ครูสุ่มนักเรียนให้อ่านข้อความที่อยู่ในหัวใจให้เพื่อนฟัง จะทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในความเก่งและความดีของตนเองทั้งที่ตนเองมองและเพื่อนมอง ทำให้มีกำลังใจที่จะเป็นคนดีและคนเก่งต่อไป

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อความที่เพื่อนอ่าน

2.4.4 ชั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า ความเก่งและความดีของคนเรามีด้วยกันทุกคน แต่จะมีมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเวลา บางครั้งเราจะไม่บอก แต่คนรอบข้างก็จะมองเห็นความเก่งและความดีจากการกระทำ

2.4.5 ชั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.5.2 ใบงาน

2.5.3 กระดาษและกรรไกร

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

2.6.2 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น

2.6.3 ประเมินผลจากใบงานและความสำเร็จของกิจกรรม

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “ฉันเป็นคนเก่งและคนดี” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

3.2 ให้นักเรียนศึกษาใบงานแล้วตัดกระดาษเป็นรูปหัวใจ แล้วเขียนชื่อ ความเก่งและความดีของตนเองที่ด้านหน้าของหัวใจ เสร็จแล้วนำไปติดที่กระดานหน้าชั้นเรียนจนครบหมดทุกคน

3.3 ครูให้สัญญาณนักเรียนไปหยิบดวงใจของเพื่อน คนละ 1 ดวง แล้วนำมาเขียนความเก่งและความดีของเพื่อน เสร็จแล้วส่งคืนเจ้าของ

3.4 ให้นักเรียนอ่านข้อความที่อยู่ในหัวใจให้เพื่อนฟัง จะทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในความเก่งและความดีของตนทั้งที่ตนเองมองและเพื่อนมอง

3.5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อความที่เพื่อนอ่าน

3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

4.2 ใบงาน

4.3 กระดาษ

4.4 กรรไกร

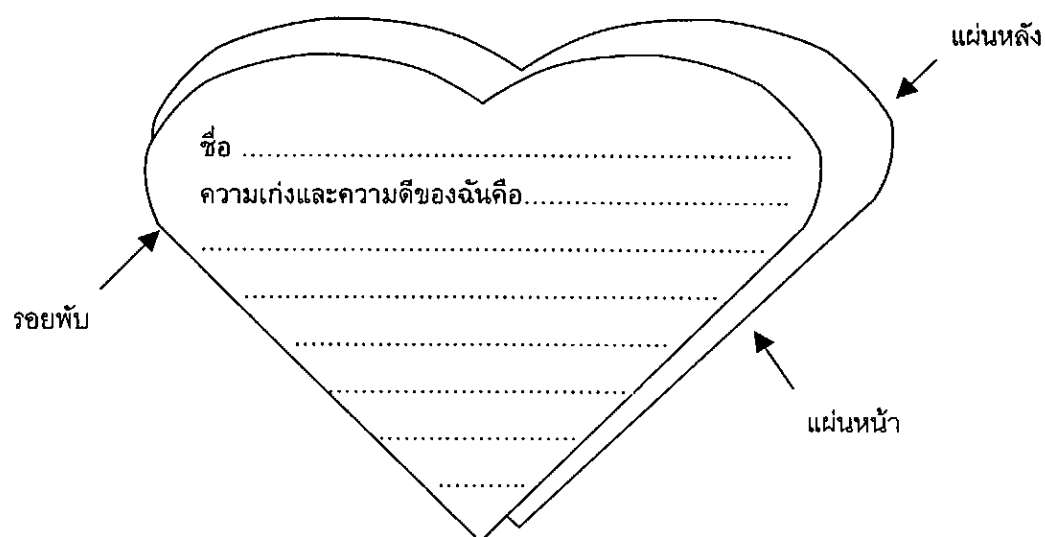
ใบงาน

กิจกรรม ฉันเป็นคนเก่งและคนดี

ให้นักเรียนพับกระดาษสี แล้วตัดเป็นรูปหัวใจ

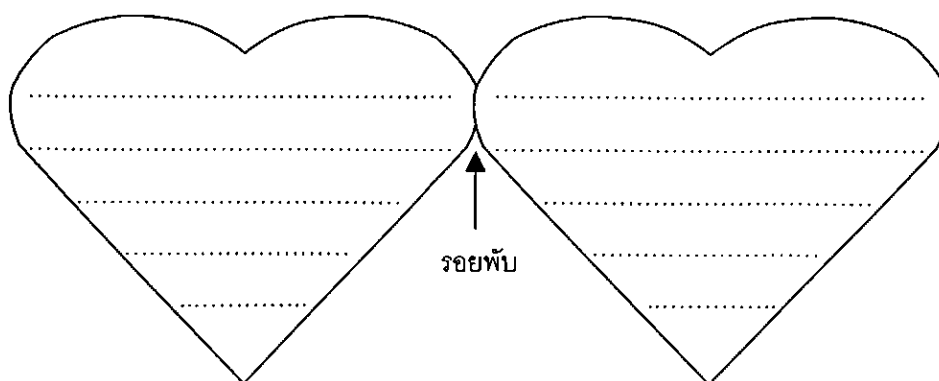
ด้านนอก

ให้นักเรียนเขียนชื่อ และความเก่งความดีของตนเอง

ด้านใน

ให้เพื่อนเขียนความเก่งและความดีของนักเรียน

แบบฝึกหัดเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง (ฉันเป็นคนเก่งและคนดี)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. คนที่มองเห็นตนเองในทางที่ดีจะมีลักษณะอย่างไร
 - ก. ยอมรับผู้อื่น
 - ข. ยอมรับลักษณะของตนเอง
 - ค. ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. การที่เรามีความรู้สึกที่ดีต่อกันย่อมก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง
 - ก. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - ข. ทำงานร่วมกันจนบรรลุผลสำเร็จ
 - ค. ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. ลักษณะในข้อใดที่นักเรียนควรหลีกเลี่ยง
 - ก. มองโลกในแง่ดี
 - ข. ร่าเริงแจ่มใส
 - ค. ทำทางหงุดหงิด โกรธง่าย
 - ง. มีจิตใจที่มั่นคง
4. เมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนเป็นคนไม่มีความสามารถ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ต่อว่าเพื่อนทันที
 - ข. พยายามปรับปรุงตนเองและหาข้อบกพร่อง
 - ค. พยายามตั้งใจให้เพื่อนเห็นในบางเวลา
 - ง. ปล่อยปละละเลยเพราะที่เพื่อนพูดไม่จริง
5. ถ้าครูชมเพื่อนสนิทของเราให้ฟังว่าเพื่อนเป็นคนเก่งนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
 - ก. เห็นด้วยกับคำพูดของครู
 - ข. เกิดความอิจฉาริษยา
 - ค. ไม่สนใจกับคำพูดครู
 - ง. รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง (ฉันเป็นคนเก่งและคนดี)

ข้อ	คำตอบ
1.	ง
2.	ง
3.	ค
4.	ข
5.	ก

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง

ชื่อกิจกรรม คุณค่าของชีวิต

เทคนิคที่ใช้ การอภิปราย

จุดมุ่งหมาย

1. บอกสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจได้และนำมาเป็นรากฐานการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “คุณค่าของชีวิต”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “คุณค่าของชีวิต” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “คุณค่าของชีวิต” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูติดใบประกาศนียบัตรหรือภาพนักเรียนหรือภาพบุคคลอื่น ๆ ที่ได้รับโล่รางวัลหรือประกาศนียบัตร แล้วสนทนาโดยเน้นให้เห็นถึงความดี ความสำเร็จ

1.3.2.3 ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนความภาคภูมิใจของตนเองลงในกระดาษ

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนออกมาเล่าความภาคภูมิใจของตนเองให้เพื่อนฟัง

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม

1.3.2.6 ครูให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม

1.3.2.7 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

1. แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2. กระดาษ A4

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม “คุณค่าของชีวิต” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นรากฐานการทำความดีและวางแผนชีวิตอย่างมีเป้าหมาย

2.2 จุดประสงค์

นักเรียนบอกสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจและนำมาเป็นรากฐานการดำเนินชีวิตประจำวัน

2.3 เนื้อหา

ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นแนวทางให้นักเรียนดำเนินชีวิตอย่างมีความหมาย และตั้งเป้าหมายของชีวิตให้ประสบความสำเร็จสูงสุดต่อไป

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูติดใบประกาศนียบัตรหรือภาพนักเรียนหรือภาพบุคคลอื่น ๆ ที่ได้รับโล่รางวัล หรือประกาศนียบัตร แล้วสนทนาโดยเน้นให้เห็นถึงความดี ความสำเร็จ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนความภาคภูมิใจของตนเองลงในกระดาษ

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนออกมาเล่าความภาคภูมิใจของตนเองให้เพื่อนฟัง

2.4.3.3 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.5.2 กระดาษ A4

6. การประเมินผล

6.1.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

6.1.2 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม "คุณค่าของชีวิต" ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนดูภาพบุคคลที่ได้รับโล่หรือใบประกาศนียบัตรหรือภาพนักเรียนที่ได้รับรางวัลในความสำเร็จของตน
- 3.3 ให้นักเรียนเขียนความภาคภูมิใจของตนเองลงในกระดาษ
- 3.4 ให้นักเรียนออกมาเล่าความภาคภูมิใจของตนเองให้เพื่อนฟัง
- 3.5 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม
- 3.6 ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.2 กระดาษ A4

แบบฝึกหัดเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง (คุณค่าของชีวิต)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึงอะไร
 - ก. การเห็นคุณค่าในตนเอง
 - ข. การได้รับการยอมรับจากเพื่อน
 - ค. การได้รับการยอมรับจากครอบครัว ครูและอาจารย์
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. ข้อความใดที่เรียกว่านักเรียนภาคภูมิใจในตนเอง
 - ก. ฉันมักได้รับเลือกจากเพื่อนให้เข้ากลุ่มทำงาน
 - ข. ฉันขยันเรียนมากขึ้นแต่ผลการเรียนก็เท่าเดิม
 - ค. ฉันมักอารมณ์เสียเมื่อถูกพ่อแม่ดุด่า
 - ง. ครูชอบเพื่อน ๆ มากกว่าฉัน
3. สิ่งที่นักเรียนภูมิใจคือ
 - ก. ไม่ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - ข. พอใจที่เพื่อน ๆ ไว้วางใจในความสามารถ
 - ค. ฉันอยากเป็นเหมือนคนอื่นมากกว่าตนเอง
 - ง. ท้อแท้ในการเรียน
4. เวลาที่เพื่อน ๆ บอกว่านักเรียนแต่งตัวเซ็กซี่มาก ๆ นักเรียนรู้สึกอย่างไร
 - ก. โกรธเพื่อน
 - ข. อายและสับสนกับตนเอง
 - ค. ภูมิใจที่แต่งกายเรียบร้อย
 - ง. ไม่พอใจแต่เก็บไว้ไม่แสดงออก
5. นักเรียนอยากเรียนว่ายน้ำแต่พ่อแม่อยากให้เรียนดนตรี นักเรียนไม่เห็นด้วยจะทำอย่างไรจึงจะรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง
 - ก. อธิบายเหตุผลให้พ่อแม่ทราบ
 - ข. ไม่กล้าพูดกลัวพ่อแม่ดุ
 - ค. อารมณ์เสียที่พ่อแม่ไม่ให้เรียน
 - ง. ไม่แน่ใจว่าพ่อแม่จะเชื่อที่พูด

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง (คุณค่าของชีวิต)

ข้อ	คำตอบ
1.	ง
2.	ก
3.	ข
4.	ค
5.	ก

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อกิจกรรม สาส์ผู้มีน้ำใจ

เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกรับรู้ตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม กรณีตัวอย่าง “สำลีผู้มีน้ำใจ”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม กรณีตัวอย่าง “สำลีผู้มีน้ำใจ” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้กิจกรรม กรณีตัวอย่าง “สำลีผู้มีน้ำใจ” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ

1.3.2.3 ครูแจกใบกรณีตัวอย่างเรื่อง “สำลีผู้มีน้ำใจ” ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

1.3.2.4 เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วครูให้นักเรียนอภิปรายในกลุ่ม

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อที่ครูให้และรายงานหน้าชั้นเรียน

1.3.2.6 ครูให้นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

1.3.2.7 ครูไปแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

1.4.2 ใบกรณีตัวอย่าง

1.4.3 ใบกิจกรรม

1.4.4 ฉลากชื่อสัตว์

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “สาลีผู้มีน้ำใจ” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

คนเราเกิดมามีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกาย ความคิดซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม แต่เราก็สามารถอยู่ร่วมกันได้ ถ้าเราเข้าใจกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน ผู้ที่ได้รับการยอมรับจะเกิดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าคุณได้รับการยอมรับจากเพื่อน
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

2.3 เนื้อหา

การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักให้ ไม่ใช่จะรับจากผู้อื่นเพียงอย่างเดียว การมีน้ำใจ การแสดงความเอื้ออาทร จะทำให้บุคคลได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้นเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความภาคภูมิใจในตนเอง

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนจับฉลากและแบ่งกลุ่มตามชื่อสัตว์ สัตว์ชนิดเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

2.4.3.2 ครูแจกใบกรณีตัวอย่างเรื่อง “สาลีผู้มีน้ำใจ” ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา

2.4.3.3 เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูให้นักเรียนอภิปรายในกลุ่มตามหัวข้อดังนี้

- 1) ถ้านักเรียนเป็นสาลี นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
- 2) มีวิธีการอื่น ๆ อีกหรือไม่ที่จะทำให้เพื่อน ๆ ยอมรับในตัวของคุณ
- 3) ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของสาลี นักเรียนจะช่วยเพื่อนหรือไม่
- 4) นักเรียนคิดว่าควรทำอย่างไร จึงจะทำให้คุณอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

5) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษากรณีตัวอย่าง

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อที่ครูให้และรายงานหน้าชั้นเรียน

2.4.3.5 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องนี้

2.4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงการนำหลักการที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และบอกวิธีการที่จะทำให้เพื่อน ๆ รักและยอมรับในตัวซึ่งกันและกัน

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน

2.5.2 ใบกรณีตัวอย่าง

2.5.3 ใบกิจกรรม

2.5.4 ฉลากชื่อสัตว์

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

2.6.2 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น

2.6.3 ประเมินผลจากใบกิจกรรม

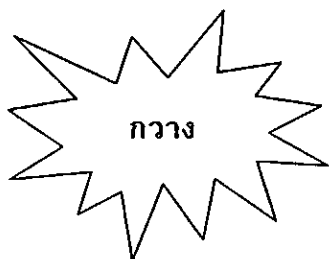
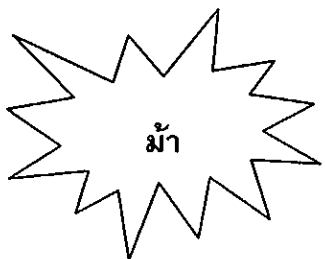
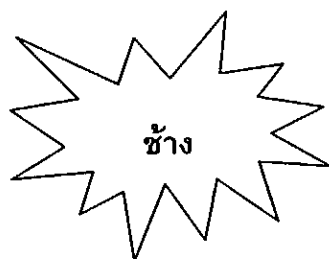
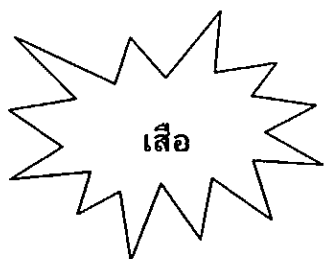
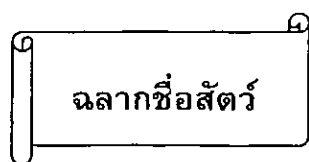
3. คู่มือนักเรียน

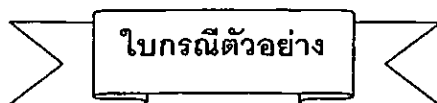
สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “สาลีผู้มีน้ำใจ” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนจับฉลากชื่อสัตว์แล้วแบ่งกลุ่ม
- 3.3 นักเรียนศึกษาใบกรณีตัวอย่างที่ครูแจกให้ และให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามคำชี้แจงจากใบกิจกรรมเรื่อง “สาลีผู้มีน้ำใจ”
- 3.4 ให้นักเรียนอภิปรายในกลุ่มตามหัวข้อดังนี้
 1. ถ้านักเรียนเป็นสาลี นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
 2. มีวิธีการอื่น ๆ อีกหรือไม่ที่จะทำให้เพื่อน ๆ ยอมรับในตัวของสาลี
 3. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของสาลี นักเรียนจะช่วยเพื่อนหรือไม่
 4. นักเรียนคิดว่าควรทำตัวอย่างไร จึงจะทำให้คนเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
 5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษากรณีตัวอย่าง
- 3.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อที่ครูให้และรายงานหน้าชั้นเรียน
- 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน
- 4.2 ใบกรณีตัวอย่าง
- 4.3 ใบกิจกรรม
- 4.4 ฉลากชื่อสัตว์

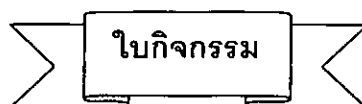

กิจกรรม สำลีสผู้มีน้ำใจ

(ใบกรณีตัวอย่างประกอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สำลีสผู้มีน้ำใจ

สำลีสเป็นเด็กหญิงหน้าตาไม่ค่อยน่ารัก ผิวสีดำนวลมาก ผมหยิกหยอง ถึงแม้รูปร่างหน้าตาไม่ค่อยดีเท่าไร แต่สำลีสก็เป็นคนที่มีจิตใจดี มีความเมตตากรุณา ชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ถึงแม้ว่าจะเป็นเช่นนั้นเพื่อน ๆ ก็ยังไม่ค่อยชอบเท่าไร อยู่มาวันหนึ่ง คุณครูมอบหมายงานให้จัดป้ายนิทรรศการโดยครูแบ่งกลุ่มให้ช่วยกันรับผิดชอบ แต่เพื่อน ๆ ในกลุ่มของสำลีสไม่ช่วยสำลีสทำเลย พอสำลีสจัดเสร็จแล้วเขาก็เขียนชื่อผู้จัดทำโดยเขียนรายงานชื่อเพื่อน ๆ ในกลุ่มทุกคน เมื่อคุณครูมาดูผลงานคุณครูก็กล่าวชมเชยว่าทำงานได้ดีมาก โดยสำลีสไม่ได้บอกครูว่าเพื่อน ๆ ไม่ช่วยทำงานเลย พอเพื่อน ๆ ในกลุ่มได้ยินคุณครูพูดและได้เห็นผลงาน ต่างก็รู้สึกดีใจที่คุณครูไม่ได้ตำหนิและทำโทษเนื่องจากไม่ช่วยเพื่อนทำ แต่กลับได้รับคำชมเชยแทน เพื่อน ๆ ที่ไม่ได้ช่วยสำลีสทำงานต่างก็ละอายใจและรู้สึกซาบซึ้งและกล่าวคำขอบคุณสำลีสที่มีน้ำใจต่อพวกเขา พวกเขาจะไม่ลืมน้ำใจของสำลีสเลยและสัญญาว่าต่อไปจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

กิจกรรม สำนึกผู้มีน้ำใจ

(ใบกิจกรรมประกอบการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง “สำนึกผู้มีน้ำใจ” เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่มและนำเสนอหน้าชั้นเรียนตามหัวข้อดังนี้

1. ถ้านักเรียนเป็นสำลี นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
2. มีวิธีการอื่น ๆ อีกหรือไม่ที่จะทำให้เพื่อน ๆ ยอมรับในตัวของสำลี
3. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของสำลี นักเรียนจะช่วยเพื่อนทำงานหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. นักเรียนคิดว่าควรทำตัวอย่างไร จึงจะทำให้คนเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษากรณีตัวอย่าง

แบบฝึกหัด เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน (สำหรับผู้มีน้ำใจ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เพื่อนที่ดีควรปฏิบัติต่อกันอย่างไร
 - ก. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - ข. มีความจริงใจต่อกัน
 - ค. ไม่เอาเปรียบกัน
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. เมื่อนักเรียนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานต่าง ๆ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ให้เพื่อนทำแทน
 - ข. ค่อย ๆ ทำอย่างรอบคอบ
 - ค. ทำให้เสร็จโดยมิได้ตรวจทาน
 - ง. รอให้ใกล้ถึงกำหนดส่งแล้วจึงทำ
3. เมื่อนักเรียนเห็นว่าเพื่อน ๆ กำลังทำงานอยู่นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร
 - ก. อ้างกับเพื่อนว่ามีงานอื่นต้องทำ
 - ข. คิดดูก่อนว่าจะช่วยหรือไม่
 - ค. ให้ความช่วยเหลือเพื่อน
 - ง. นั่งดูเพื่อนทำงาน
4. นักเรียนคิดว่าตนเองมีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรต่อเพื่อนเมื่อครูกล่าวชมเชยว่าเพื่อนทำงานได้ดีมาก
 - ก. ยินดีกับเพื่อนที่ครูชมเชย
 - ข. รู้สึกเฉย ๆ ที่ครูชมเพื่อน
 - ค. ไม่เห็นด้วยกับคำกล่าวของครู
 - ง. ไม่สนใจและไม่พูดกับเพื่อนคนนี้
5. สมศรีทำงานร่วมกับกลุ่มกับสำลี แต่สมศรีไม่เคยช่วยเพื่อนในกลุ่มทำงานเลย สมศรีควรทำอย่างไร
 - ก. ปรับปรุงตนเอง
 - ข. ให้ความช่วยเหลือเพื่อน
 - ค. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน
 - ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน (สำหรับผู้มีน้ำใจ)

ข้อ	คำตอบ
1.	ง
2.	ข
3.	ค
4.	ก
5.	ง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน

ชื่อกิจกรรม ระดมพลัง

เทคนิคที่ใช้ กิจกรรมกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อนในเรื่องการทำงานร่วมกัน
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ระดมพลัง”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ระดมพลัง” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ระดมพลัง” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้การทำงานเป็นกลุ่มสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ว่ามีอะไรบ้าง

1.3.2.3 ครูแจกฉลากชื่อแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยคนที่ได้ชื่อเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน

1.3.2.4 ครูแจกอุปกรณ์และใบงานให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม “ระดมพลัง” ตามคำชี้แจง

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามถึงความรู้สึกที่ได้ร่วมทำงานกับเพื่อนและการได้รับการยอมรับจากเพื่อนในการทำงานร่วมกัน

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

2.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

2.4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.4.2 ใบงาน

2.4.3 กระดาษวาดเขียน

2.4.4 อุปกรณ์วาดเขียน

2.4.5 ฉลากชื่อ

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ระดมพลัง” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

คนเราเกิดมาต้องรู้จักพึ่งพาอาศัยกัน การทำงานร่วมกัน ย่อมต้องมีสิ่งที่ขัดแย้งกันบ้าง แต่ถ้าขาดความสามัคคีกันแล้วงานย่อมจะไม่สำเร็จไปได้ด้วยดี

2.2 จุดประสงค์

- 1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อนในเรื่องการทำงานร่วมกัน
- 2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

2.3 เนื้อหา

การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักพึ่งพาอาศัยกัน ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้การทำงานเป็นกลุ่มสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ว่ามีอะไรบ้าง

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

- 2.4.3.1 ครูแจกฉลากชื่อสีแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยคนที่ได้สีเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน
- 2.4.3.2 ครูแจกอุปกรณ์และใบงานให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม “ระดมพลัง” ตามคำชี้แจง
- 2.4.3.3 ครูสรุปคะแนนของแต่ละกลุ่ม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
1. ความสวยงาม	5	คะแนน
2. การวาดภาพ	5	คะแนน
3. มีภาพครบตามที่กำหนด	5	คะแนน
4. รายละเอียดของภาพ	5	คะแนน
- 2.4.3.4 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามถึงความรู้สึกที่ได้ร่วมทำงานกับเพื่อน และการได้รับการยอมรับจากเพื่อนในการทำงานร่วมกัน

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ และครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเน้นให้นักเรียนได้รับการยอมรับจากเพื่อน

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.5.2 ใบงาน

2.5.3 กระดาษวาดเขียน

2.5.4 อุปกรณ์วาดเขียน

2.5.3 ฉลากชื่อสี

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

2.6.2 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น

2.6.3 ประเมินผลจากใบงานและความสำเร็จของกิจกรรม

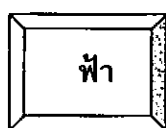
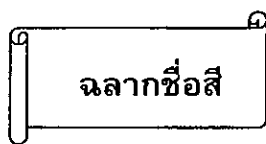
3. คู่มือนักเรียน

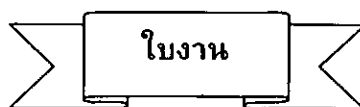
สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน โดยใช้กิจกรรม “ระดมพลัง” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนจับฉลากชื่อสีแล้วแบ่งกลุ่ม โดยคนที่ได้สีเดียวกันจะอยู่กลุ่มเดียวกัน
- 3.3 ให้นักเรียนรับใบงานและอุปกรณ์จากครู อ่านคำสั่งในใบงานแล้วปฏิบัติตามกิจกรรม “ระดมพลัง” ตามคำชี้แจง
- 3.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอผลงาน
- 3.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงความรู้สึกที่ได้ร่วมทำงานกับเพื่อนและการได้รับการยอมรับจากเพื่อนในการทำงานร่วมกัน
- 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.2 ใบงาน
- 4.3 กระดาษวาดเขียน
- 4.4 อุปกรณ์วาดเขียน
- 4.5 ฉลากชื่อสี

กิจกรรม ระดมพลัง

(ใบงานประกอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพภายใน 20 นาที โดยมีสิ่งต่อไปนี้เป็นส่วนประกอบ คือ
ต้นไม้ แม่น้ำ บ้านริมฝั่ง เรือโยงสินค้า และดวงอาทิตย์

แบบฝึกหัด เรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อน (ระดมพลัง)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ประโยชน์ของการได้ทำงานร่วมกับเพื่อนคือข้อใด
 - ก. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - ข. สร้างความสามัคคีกันภายในกลุ่ม
 - ค. ไม่มีความขัดแย้งกัน
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. ในการทำงานร่วมกับเพื่อนควรยอมรับในเรื่องใด
 - ก. ยอมรับความสามารถของแต่ละบุคคล
 - ข. ยอมรับว่าคนอื่นด้อยกว่าเรา
 - ค. ยอมรับว่าตนเองเป็นคนเก่ง
 - ง. ยอมรับเมื่อทำผิด
3. ในโอกาสที่นักเรียนต้องทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน นักเรียนไม่ควรปฏิบัติตนอย่างไร
 - ก. ทำคนเดียวเพราะว่าตนมีความสามารถ
 - ข. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน
 - ค. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
 - ง. เป็นผู้พูดผู้ฟังที่ดี
4. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรให้เพื่อนยอมรับนักเรียน
 - ก. แสดงว่าตนเองเป็นคนเก่ง
 - ข. แก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง
 - ค. ไม่เห็นข้อบกพร่องของตนเอง
 - ง. อยู่เฉย ๆ ให้เพื่อนมาสนใจเราเอง
5. การที่เพื่อนยอมรับในตัวนักเรียนทำให้รู้สึกอย่างไร
 - ก. รู้สึกว่าเพื่อน ๆ ใฝ่หาใจในความสามารถของตนเอง
 - ข. รู้สึกว่าเพื่อนให้ความรักและความสนใจ
 - ค. รู้สึกภูมิใจในตนเอง
 - ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน (ระดมพลัง)

ข้อ	คำตอบ
1.	ง
2.	ก
3.	ก
4.	ข
5.	ง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

ชื่อกิจกรรม ความรับผิดชอบของดวงใจ

เทคนิคที่ใช้ บทบาทสมมติ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึว่าตนเองได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ในเรื่องความรับผิดชอบ
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.1.2 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม “ความรับผิดชอบของดวงใจ”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม “ความรับผิดชอบของดวงใจ” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม “ความรับผิดชอบของดวงใจ” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูสนทนาและซักถามถึงความรู้สึกเมื่อได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

1.3.2.3 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

1.4.2 ใบงาน

1.4.3 ใบกิจกรรม

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม "ความรับผิดชอบของดวงใจ" ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์นับเป็นปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้กับบุคคล การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครูอาจารย์และทุกคนในโรงเรียนให้การยอมรับ ดังนั้นการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักมีความรับผิดชอบ จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเองต่อไป

2.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ในเรื่องความรับผิดชอบ

2.3 เนื้อหา

การยอมรับตนเอง รู้จักวิธีการปรับปรุงตนเอง จะทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์และมีความภาคภูมิใจในตนเอง

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแนะนำตนเองตามบทบาทที่แสดง ส่วนนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์

2.4.3.3 เมื่อการแสดงจบลงครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ ตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ดวงใจเป็นคนอย่างไร ดวงใจได้รับการยอมรับจากครู อาจารย์หรือไม่
- 2) ดวงใจรู้สึกพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
- 3) ถ้านักเรียนเป็นดวงใจ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

2.4.3.5 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติ

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

2.4.4.2 ครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เห็นถึงความสามารถ และเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถยอมรับตนเอง และรู้จักวิธีปรับปรุงตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองต้องการได้ รวมทั้งเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.5.2 ใบงาน

2.5.3 ใบกิจกรรม

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น

2.6.2 ประเมินผลจากการทำกิจกรรม

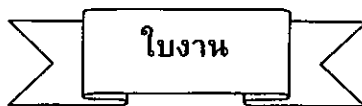
3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม "ความรับผิดชอบของดวงใจ" ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนศึกษาใบงานและร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "ความรับผิดชอบของดวงใจ"
- 3.3 ให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์และทำใบกิจกรรม
- 3.4 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ ตามหัวข้อในใบกิจกรรม
- 3.5 ให้นักเรียนสรุปและแสดงความคิดเห็นจากการแสดงบทบาทสมมติ
- 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.2 ใบงาน
- 4.3 ใบกิจกรรม

บทบาทสมมติ “ความรับผิดชอบของดวงใจ”

(ใบงานประกอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากครู อาจารย์)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความรับผิดชอบของดวงใจ

ดวงใจเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พ่อของดวงใจมีอาชีพรับราชการ แม่มีอาชีพค้าขาย ดวงใจเรียนหนังสือเก่ง สอบได้คะแนนดีมากตลอด แต่เมื่อไม่นานที่ผ่านมานี้พ่อของดวงใจได้เสียชีวิตลง ดวงใจรู้สึกเสียใจมากและดวงใจต้องช่วยแม่ทำงานหนักขึ้น ช่วยจัดเตรียมของให้แม่ไปขายที่ตลาดทุกเช้า ตอนเย็นต้องทำงานบ้านแทนแม่ จนไม่มีเวลาดูหนังสือ ผลการเรียนของดวงใจจึงตกต่ำลงมาก เมื่อแม่เห็น ผลการเรียนของดวงใจตกต่ำกว่าเดิม แม่จึงคิดว่าจะให้ดวงใจลาออกจากโรงเรียนมาช่วยแม่ค้าขาย แต่ดวงใจอยากเรียนให้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เสียก่อน ดวงใจจึงบอกแม่ว่าอยากเรียนต่อให้จบ โดยพยายาม เรียนหนังสือให้ดีขึ้นและรับผิดชอบช่วยแม่ทำงานด้วย แม่ตกลงตามความต้องการของดวงใจ ตั้งแต่นั้นมา ดวงใจก็พยายามดูหนังสือให้มากขึ้น โดยใช้เวลาวางในตอนกลางวันอ่านหนังสือและทำการบ้านที่ครูให้ ตอนเย็นดวงใจก็ช่วยแม่ทำงานอย่างขยันขันแข็ง เมื่อมีเวลาวางก็อ่านหนังสือท่องหนังสือมากขึ้น จรรยาซึ่งเป็นเพื่อนรักของดวงใจรู้ว่าทำไมดวงใจต้องใช้เวลาวางในตอนกลางวันดูหนังสือ จรรยาจึงหาหนังสือมาอ่าน และทำการบ้านกับดวงใจ เมื่อมีตรงไหนไม่เข้าใจก็ช่วยกันอธิบาย ถ้าอธิบายแล้วยังไม่เข้าใจจะชวนกันไปถามคุณครู จนกระทั่งสิ้นปีการศึกษา ดวงใจสอบได้ที่ 1 ดวงใจรู้สึกดีใจมาก ครูประจำชั้นของดวงใจจึง ขอทุนการศึกษาให้ดวงใจได้เรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และได้รับการยกย่องให้เป็นนักเรียนดีเด่น ของโรงเรียน ดวงใจรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองมาก

บทบาทของดวงใจ

ฉันชื่อดวงใจเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมาพ่อของฉันเสียชีวิตลง ฉันเสียใจมาก คุณแม่ของฉันจึงมีความคิดจะให้ฉันออกจากโรงเรียนมาช่วยกันค้าขายที่บ้าน ฉันอยากเรียนหนังสือให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงสัญญากับคุณแม่ว่าจะพยายามเรียนให้ดีขึ้น ฉันใช้เวลาช่วงกลางวันทำการบ้าน และดูหนังสือ ฉันช่วยแม่ทำงานบ้านทุกอย่างตามที่แม่สั่ง เมื่อสิ้นปีการศึกษาของฉันสอบได้ที่ 1 ฉันดีใจมาก คุณครูขอทุนให้ฉันเรียนต่อและให้ฉันเป็นนักเรียนตัวอย่าง ฉันรู้สึกภูมิใจในตนเองมาก

บทบาทของคุณแม่

ฉันเป็นคุณแม่ของดวงใจ มีอาชีพค้าขาย เมื่อสามีของฉันเสียชีวิตลงดวงใจต้องช่วยงานบ้านมากขึ้น ผลการเรียนของดวงใจตกต่ำลงมาก ฉันจึงจะให้ดวงใจออกมาช่วยค้าขาย แต่ดวงใจขอเรียนต่อและสัญญาว่าจะพยายามเรียนให้ดีขึ้น สิ้นปีการศึกษาดวงใจสอบได้ที่ 1 และได้รับทุนการศึกษาให้เรียนต่อ ฉันรู้สึกดีใจมาก

บทบาทของคุณครูประจำชั้น

ฉันเป็นครูประจำชั้นของดวงใจ ฉันเห็นว่าดวงใจเป็นเด็กขยันเรียนและมีความรับผิดชอบ ดวงใจสอบได้ที่ 1 ในปีนี้ ฉันจึงเสนอให้ดวงใจเป็นนักเรียนตัวอย่างและขอทุนให้กับดวงใจเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทบาทสมมติ เรื่อง “ความรับผิดชอบของดวงใจ”

(ใบกิจกรรมประกอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากครู อาจารย์)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ดวงใจเป็นอย่างไร ดวงใจได้รับการยอมรับจากครู อาจารย์หรือไม่
2. ดวงใจรู้สึกพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
3. ถ้านักเรียนเป็นดวงใจ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด

แบบฝึกหัด เรื่องการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ (ความรับผิดชอบของดวงใจ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ หมายถึงอะไร
 - ก. ครูกล่าวคำชมเชยบ่อย ๆ
 - ข. ครูให้ความรักและเอาใจใส่
 - ค. ครูคอยดูแลให้คำปรึกษาและแนะนำ
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. นักเรียนควรมีความประพฤติอย่างไรเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากครู
 - ก. หนีเรียนวิชาที่ครูไม่สอน
 - ข. แอบดูคำตอบเพื่อนเวลาสอบ
 - ค. ตั้งใจเรียนและค้นคว้าหาความ
 - ง. ชวนเพื่อนเล่นและคุยในห้องเรียน
3. ความหมายของคำว่า "รับผิดชอบ" คือข้อใด
 - ก. ยอมรับผิดในการทำงาน
 - ข. สนใจที่จะรับรู้สิ่งที่ดี
 - ค. ทำงานอย่างเต็มความสามารถ
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. ข้อใดที่แสดงว่าลูกมีความรับผิดชอบในการแบ่งเบาภาระพ่อแม่
 - ก. รู้จักใช้จ่ายให้เหมาะสม
 - ข. ลูกชอบดูหนังฟังเพลง
 - ค. หนีเรียนวิชาที่ไม่ชอบ
 - ง. คบเพื่อนที่มีฐานะ
5. พฤติกรรมใดที่แสดงว่านักเรียนมีความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน
 - ก. พ่อแม่คอยกดดันในการเรียน
 - ข. เรียนอย่างเต็มความสามารถ
 - ค. นั่งเหม่อลอยในเวลาเรียน
 - ง. ไปโรงเรียนสาย

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ (ความรับผิดชอบของดวงใจ)

ข้อ	คำตอบ
1.	ง
2.	ค
3.	ง
4.	ก
5.	ข

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

ชื่อกิจกรรม นักเรียนตัวอย่าง

เทคนิคที่ใช้ บทบาทสมมติ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ในเรื่องระเบียบวินัย
2. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและยอมรับตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม “นักเรียนตัวอย่าง”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม “นักเรียนตัวอย่าง” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม “นักเรียนตัวอย่าง” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูสนทนาและซักถามถึงความรู้สึกเมื่อได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

1.3.2.3 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

1.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

1.4.2 ใบงาน

1.4.3 ใบกิจกรรม

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม “นักเรียนตัวอย่าง” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์นับเป็นปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้กับบุคคล การเป็นคนที่มียุติธรรม เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครูอาจารย์และทุกคนในโรงเรียนให้การยอมรับ ดังนั้นการปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนที่มียุติธรรม จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเองต่อไป

2.2 จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ในเรื่องระเบียบวินัย

2.3 เนื้อหา

การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์และผู้อื่นแล้ว จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และมีกำลังใจในการทำดีต่อไป

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นตอนก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้

2.4.3.2 ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแนะนำตนเองตามบทบาทที่แสดง ส่วนนักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์

2.4.3.3 เมื่อการแสดงจบลงครูแจกใบกิจกรรมให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1) พงศกรเป็นคนอย่างไร พงศกรได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์หรือไม่
อย่างไร

2) พงศกรรู้สึกพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

อย่างไร

3) อนันต์เป็นใครอย่างไร อนันต์ได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์หรือไม่

- 4) พงศกรรู้สึกพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
- 2.4.3.5 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติ
- 2.4.4 ขั้นสรุป
- 4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้
- 2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

- 2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2.5.2 ใบงาน
- 2.5.3 ใบกิจกรรม

2.6 การประเมินผล

- 2.5.1 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น
- 2.5.2 ประเมินผลจากการทำกิจกรรม

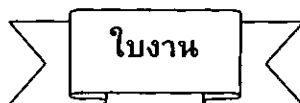
3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ โดยใช้กิจกรรม “นักเรียนตัวอย่าง” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนศึกษาใบงานและร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเรื่อง “นักเรียนตัวอย่าง”
- 3.3 ให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์และทำใบกิจกรรม
- 3.4 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ ตามหัวข้อในใบกิจกรรม
- 3.5 ให้นักเรียนสรุปและแสดงความคิดเห็นจากการแสดงบทบาทสมมติ
- 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.2 ใบงาน
- 4.3 ใบกิจกรรม

บทบาทสมมติ “นักเรียนตัวอย่าง”

(ใบงานประกอบการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนตัวอย่าง

พงศกรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พ่อของพงศกรเป็นนักการภารโรงอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง แม่ของพงศกรเป็นแม่ค้าขายของในตลาด ฐานะทางบ้านของพงศกรไม่ดีนัก พงศกรจึงต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด พงศกรมีชุดนักเรียนอยู่ 3 ชุด ซึ่งเป็นชุดนักเรียนเก่าที่พี่ชายของพงศกรเคยใส่มาก่อนแล้ว แต่พงศกรก็หมั่นซักฟอกให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ พงศกรจะไปถึงโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้า พงศกรเป็นนักเรียนที่แต่งกายเรียบร้อย ถูกระเบียบ มีความขยัน ตั้งใจเรียน จึงได้รับคำชมเชยจากครูอยู่เสมอ ซึ่งทำให้พงศกรรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเป็นอย่างมาก

อนันต์เป็นนักเรียนอีกคนหนึ่งของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อนันต์มีความประพฤติตรงกันข้ามกับพงศกรชอบทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียนอยู่เสมอ อนันต์มักจะมาโรงเรียนสาย ชอบเอาเสื้อออกนอกกางเกง บางครั้งก็พับแขนเสื้อแฉกย้วยผายยาว ผิดระเบียบของโรงเรียน อนันต์จึงถูกครูดุเป็นประจำและทำให้อนันต์รู้สึกไม่พอใจพงศกรที่แต่งตัวถูกระเบียบทำให้เกิดการเปรียบเทียบ

อนันต์ไม่ชอบพงศกรจึงหาทางแกล้งพงศกร โดยการล้อเลียนว่าพงศกรเป็นลูกของนักการภารโรง และแม่ค้าที่ยากจน พงศกรจึงคอยหลบเลี่ยงไม่เข้าไปล้ออนันต์ จนกระทั่งวันหนึ่งอนันต์ขี่รถจักรยานมาโรงเรียนและรถจักรยานเกิดเสียหลักหล่นลง พงศกรผ่านมาเห็นจึงเข้าไปช่วยเหลือ อนันต์ขอบใจพงศกรและขอโทษที่แกล้งพงศกรมาก่อน พงศกรไม่โกรธอนันต์ ตั้งแต่นั้นมา พงศกรและอนันต์ก็เป็นเพื่อนรักกัน อนันต์จึงได้เอาอย่างพงศกร แต่งตัวเรียบร้อยถูกต้อง ประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียน และมีความตั้งใจเรียน เมื่อสิ้นปีการศึกษา พงศกรและอนันต์ได้รับการยกย่องให้เป็นนักเรียนตัวอย่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พงศกรและอนันต์รู้สึกภาคภูมิใจในตนเองมาก

บทบาทของพงศกร

ผมชื่อพงศกรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พ่อของผมเป็นนักการภารโรง แม่เป็นแม่ค้าขายของในตลาด ฐานะทางบ้านของผมไม่ดี ผมต้องใส่ชุดนักเรียนของพี่ชาย แต่ผมก็หมั่นซักฟอกและดูแลให้สะอาดอยู่เสมอ ผมชอบปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนไม่ไปโรงเรียนสายและตั้งใจเรียน ผมได้รับคำชมเชยจากคุณครูเป็นประจำ ปีนี้ผมได้เป็นนักเรียนตัวอย่าง ผมรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองมาก

บทบาทของอหังต์

ผมชื่ออหังต์เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเดียวกับพงศกร บ้านผมมีฐานะดี ผมไม่ชอบตื่นนอนตอนเช้าผมจึงไปโรงเรียนสายเป็นประจำ ผมไม่ชอบทำตัวอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน ผมชอบเอาเสื้อออกนอกกางเกง ชอบพับแขนเสื้อและไม่ตั้งใจเรียน คุณครูดูว่าผมเป็นประจำ ผมรู้สึกมีปมด้อย รู้สึกตนเองไม่มีค่า

ผมไม่ชอบพงศกรเพราะคุณครูชอบชมพงศกรในห้องเรียนบ่อย ๆ ผมล้อเลียนพงศกรว่าเป็นลูกนักการภารโรงและแม่ค้าที่ยากจน พงศกรไม่โกรธผมและยังช่วยเหลือผมตอนที่รถจักรยานผมล้ม ผมจึงกลายเป็นเพื่อนสนิทกับพงศกรและผมก็เลียนแบบสิ่งดี ๆ จากพงศกร ผมประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน มาโรงเรียนแต่เช้าและตั้งใจเรียน ปีนี้ผมจึงได้เป็นนักเรียนตัวอย่างของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คู่กับพงศกร ผมดีใจมาก ผมสัญญากับตนเองว่าผมจะประพฤติตามกฎระเบียบของโรงเรียนขยันและตั้งใจเรียนตลอดไป ขณะนี้ผมไม่รู้สึกมีปมด้อยอีกต่อไปผมรู้สึกภาคภูมิใจในใจตนเองมาก

กรณีตัวอย่างเรื่อง “นักเรียนตัวอย่าง”

(ใบกิจกรรมประกอบการชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พงศกรเป็นคนอย่างไร พงศกรได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์หรือไม่อย่างไร

.....

2. พงศกรรู้สึกพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

3. อนันต์เป็นคนอย่างไร อนันต์ได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์หรือไม่อย่างไร

.....

.....

4. อนันต์รู้สึกพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

5. ถ้านักเรียนเลือกได้นักเรียนจะเลือกเป็นอย่างพงศกรหรืออนันต์ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด เรื่องการได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ (นักเรียนตัวอย่าง)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ระเบียบวินัย หมายถึงอะไร

- ก. บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อพัฒนาตนเองด้วยการควบคุมตนเอง
- ข. การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น
- ค. บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ง. ความสงบสุข

2. ระเบียบวินัยมีคุณค่าอย่างไรต่อผู้ที่ปฏิบัติ

- ก. ประสบความสำเร็จในชีวิต
- ข. สามารถควบคุมตนเองได้
- ค. เป็นคนที่มีเหตุผล
- ง. ถูกทุกข้อ

3. ผู้ที่มีระเบียบวินัยที่ดีควรประพฤติปฏิบัติตนในข้อใด

- ก. เข้าห้องเรียนช้าเสมอ
- ข. หนีเรียนหรือมาโรงเรียนสาย
- ค. แต่งกายให้ถูกระเบียบของโรงเรียน
- ง. ออกนอกห้องเรียนโดยไม่ขออนุญาตครู

4. พฤติกรรมใดที่แสดงว่านักเรียนได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์

- ก. ครูให้ความรักและเอาใจใส่
- ข. ครูให้รางวัลเมื่อทำความดี
- ค. ครูกล่าวคำชมเชยอยู่เสมอ
- ง. ถูกทุกข้อ

5. ครูมักจะเลือกเพื่อน ๆ ให้ไปแสดงกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่านักเรียนทั้งที่มีความสามารถเท่ากัน นักเรียนรู้สึกอย่างไร

- ก. รู้สึกว่าตนเองไม่ค่อยประสบความสำเร็จ
- ข. พอใจในความสามารถของตนเอง
- ค. อยากเป็นคนเก่งเหมือนคนอื่น
- ง. คิดว่าครูคงไม่ชอบตนเอง

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครูอาจารย์ (นักเรียนตัวอย่าง)

ข้อ	คำตอบ
1.	ก
2.	ง
3.	ค
4.	ง
5.	ข

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว

ชื่อกิจกรรม เรื่องของศราราม

เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกได้รับการยอมรับจากครอบครัว
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเอง และบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.1.3 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “เรื่องของศรธรรม”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “เรื่องของศรธรรม” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “เรื่องของศรธรรม” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูสนทนาและซักถามถึงความรู้สึกร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านมา

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนบอกถึงวิธีการปรับปรุงตนเองว่ามีอะไรบ้าง

1.3.2.5 ครูให้นักเรียนศึกษาใบงานที่ครูแจกให้

1.3.2.6 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากกรณีตัวอย่างที่นักเรียนศึกษา

1.3.2.7 ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรม

1.3.2.8 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษากรณีตัวอย่าง

1.3.2.9 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

2.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

2.4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.4.2 ใบงาน

2.4.3 ใบกิจกรรม

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “เรื่องของศรธรรม” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การได้รับการยอมรับจากครอบครัวนับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้กับบุคคล การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ทุกคนในครอบครัวให้การยอมรับ ดังนั้นการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเองต่อไป

2.2 จุดประสงค์

- 2.2.1 เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกได้รับการยอมรับจากครอบครัว
- 2.2.2 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง
- 2.2.3 เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเอง และบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้

2.3 เนื้อหา

การยอมรับตนเอง รู้จักวิธีการปรับปรุงตนเอง จะทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครอบครัว

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขัณฑ์ทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขัณฑ์เข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านมา

2.4.3 ขัณฑ์กิจกรรม

4.3.1 ครูให้นักเรียนบอกถึงวิธีการปรับปรุงตนเองว่ามีอะไรบ้าง

4.3.1 ครูให้นักเรียนศึกษาใบงานที่ครูแจกให้

4.3.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากกรณีตัวอย่าง ในหัวข้อต่อไปนี้

1) ในชีวิตจริงของนักเรียน นักเรียนได้รับการยอมรับจากครูและครอบครัวหรือไม่ เพราะอะไร นักเรียนควรปรับปรุงตนเองอย่างไรเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากครูและครอบครัว

2) การวางแผนทางในการนำไปใช้เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากครูและครอบครัว ในเรื่องความรับผิดชอบ และการประสบผลสำเร็จที่ตนตั้งเป้าหมายเอาไว้

4.3.3 ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรม

4.3.3 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษากรณีตัวอย่าง

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.5.2 ใบงาน

2.5.3 ใบกิจกรรม

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น

2.6.2 ประเมินผลจากการทำกิจกรรม

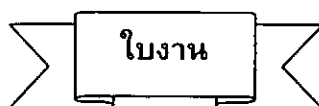
3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “เรื่องของศรธรรม” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนบอกถึงวิธีการปรับปรุงตนเองว่ามีอะไรบ้าง
- 3.3 ให้นักเรียนศึกษาใบงานที่ครูแจกให้
- 3.4 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากการศึกษากรณีตัวอย่าง
- 3.5 ให้นักเรียนทำใบกิจกรรม
- 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษากรณีตัวอย่าง
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.2 ใบงาน
- 4.3 ใบกิจกรรม

กรณีตัวอย่าง “เรื่องของศรธรรม”

(ใบงานประกอบการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากครอบครัว)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่องของศรธรรม

ศรธรรมเป็นบุตรชายคนเดียวในบ้าน ครอบครัวของศรธรรมเป็นครอบครัวที่ร่ำรวย มีกิจการหลายแห่ง ศรธรรมเป็นเด็กที่มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาดแต่เป็นคนที่ชอบเอาแต่ใจตัวเอง คบเพื่อนเกรง ไม่ตั้งใจเรียน ไม่เชื่อฟังมารดา ชอบใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย มารดาของศรธรรมเป็นแม่บ้าน ส่วนบิดาของศรธรรมทำงานเพียงคนเดียว ต่อมาบิดาของศรธรรมล้มป่วยลง และต้องใช้เงินรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก ส่วนกิจการหลายแห่งของบิดาถูกปิดลง เนื่องจากเศรษฐกิจไม่ดี และในที่สุดครอบครัวของศรธรรมก็จนลง ศรธรรมขาดเรียนบ่อยขึ้น จนสอบตกหลายวิชา มารดาก็ได้ตกเดือนอยู่เสมอ ศรธรรมก็ไม่เชื่อฟัง แต่ในจิตใจลึก ๆ ของศรธรรมแล้วศรธรรมอยากเป็นทหาร อยู่มาวันหนึ่งศรธรรมได้นั่งคิดทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านม่ว่าที่ตนเองทำไปนั้นไม่ถูกต้องและไม่มีอะไรดีขึ้นเลยและยังทำให้มารดาไม่สบายใจด้วย ถ้าหากทำตัวเช่นนี้ต่อไป ศรธรรมก็นั่งคิดถึงความหวังที่ตนเองหวังไว้คือ เขาอยากเป็นทหารเขาก็คิดว่าถ้าหากทำตัวเหมือนที่ผ่าน ๆ มา เขาอาจจะไปไม่ถึงเป้าหมายที่เขาตั้งใจไว้ ศรธรรมเริ่มทำตัวใหม่ ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คอยดูแลมารดาและให้ความช่วยเหลืองานบ้าน ตั้งใจเรียน หมั่นศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ต่อมาเขาก็สอบเข้าศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อย จปร. ได้สำเร็จได้เป็นทหารอย่างที่เขาตั้งใจไว้ ทำให้มารดา ครูและเพื่อน ๆ ต่างก็แสดงความยินดีกับศรธรรม

กรณีตัวอย่าง “เรื่องของศรธรรม”

(ใบกิจกรรมประกอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ให้นักเรียนในกลุ่มดำเนินการอภิปรายร่วมกันในหัวข้อต่อไปนี้

1. ถ้านักเรียนเป็นศรธรรม นักเรียนจะทำได้อย่างไร
2. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ศรธรรมมีพฤติกรรมที่ไม่ดี
3. อะไรทำให้ศรธรรมบรรลุถึงเป้าหมายที่เขาได้ตั้งใจไว้
4. นักเรียนเคยตั้งความหวังอะไรบ้าง และทำอย่างไรจึงจะบรรลุถึงเป้าหมายที่นักเรียนต้องการ

แบบฝึกหัด เรื่องการได้รับการยอมรับจากครอบครัว (เรื่องของศรธรรม)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. หน้าที่ใดที่นักเรียนพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา
 - ก. พักผ่อนไปเที่ยวกับเพื่อน
 - ข. ลืมนำเงินไปฝากพ่อแม่
 - ค. ศรธรรมตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
 - ง. นอนหลับพักผ่อนที่บ้าน
2. ถ้าในครอบครัวของนักเรียนไม่มีข้อกำหนดให้สมาชิกปฏิบัติครอบครัวจะเป็นอย่างไร
 - ก. สมาชิกไม่ถือโทษโกรธกัน
 - ข. เกิดความขัดแย้งในครอบครัว
 - ค. สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน
 - ง. สมาชิกจะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันในครอบครัว
3. สิ่งที่ทำให้ครอบครัวมีความสุขคือข้อใด
 - ก. การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
 - ข. ไม่ยอมรับในเหตุผลของผู้อื่น
 - ค. ขาดความอดทนอดกลั้น
 - ง. ไม่มีการให้อภัย
4. การที่ศรธรรมปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นจะเกิดผลดีอย่างไร
 - ก. ช่วยให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตั้งใจไว้
 - ข. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับวัย
 - ค. ไม่ทำลายชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. พฤติกรรมใดที่ทำให้ศรธรรมบรรลุถึงเป้าหมายที่เขาตั้งใจไว้
 - ก. การยอมรับตนเองและปรับปรุงตนเอง
 - ข. การยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่น
 - ค. ความอดทนอดกลั้น
 - ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว (เรื่องของศรธรรม)

ข้อ	คำตอบ
1.	ค
2.	ข
3.	ก
4.	ง
5.	ง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว

ชื่อกิจกรรม ข้อคิดจากปกรณ

เทคนิคที่ใช้ สถานการณ์จำลอง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกได้รับการยอมรับจากครอบครัว
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเองและผู้อื่น

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

2.2 การจัดกิจกรรม

2.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ข้อคิดจากปกรณ”

2.3 บทบาทของครู

2.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ข้อคิดจากปกรณ” ให้นักเรียนเข้าใจ

2.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้เทคนิคสถานการณ์จำลอง มีวิธีดำเนินการดังนี้

2.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.3.2.2 ครูสนทนาและซักถามถึงการช่วยเหลือครอบครัว และความสำคัญของบุคคลในครอบครัว

2.3.2.3 ครูให้นักเรียนศึกษาใบงานที่ครูแจกให้และให้นักเรียนทำกิจกรรมจากใบงาน

2.3.2.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์จำลอง

2.3.2.5 ครูให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลอง

2.3.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

2.4 สิ่งที่คุณครูต้องเตรียม

2.4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.4.2 ใบงาน

2.4.3 ใบกิจกรรม

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ข้อคิดจากปกรณ” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สาระสำคัญ

การได้รับการยอมรับจากครอบครัวนับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้กับบุคคล การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ทุกคนในครอบครัวให้การยอมรับ ดังนั้นการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว จะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเองต่อไป

2.2 จุดประสงค์

- 2.2.1 เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกได้รับการยอมรับจากครอบครัว
- 2.2.2 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นความสามารถและเห็นคุณค่าในตนเอง
- 2.2.3 เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเอง และบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้

2.3 เนื้อหา

การยอมรับตนเอง รู้จักวิธีการปรับปรุงตนเอง จะทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและเกิดความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากครอบครัว

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและซักถามเรื่องการช่วยเหลือครอบครัวและความสำคัญของบุคคลในครอบครัว

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

4.3.1 ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์จำลอง

4.3.2 ครูให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่แสดง นักเรียนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์

4.3.3 เมื่อแสดงจบแล้วครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อ

สถานการณ์จำลอง เรื่อง “ข้อคิดของปกรณ” ตามที่แสดง

4.3.4 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากสถานการณ์จำลองทั้งในด้านดี และด้าน

ไม่ดี

2.4.4 ขั้นสรุป

4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

2.5.2 ใบงาน

2.6 การประเมินผล

2.6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

2.6.2 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น

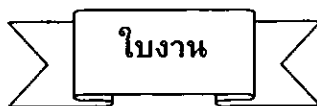
3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว โดยใช้กิจกรรม “ข้อคิดจากปกรณ” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนศึกษาใบงานเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง “ข้อคิดจากปกรณ”
- 3.3 ให้นักเรียนอาสาสมัครแนะนำตนเองตามบทบาทที่แสดง
- 3.4 เมื่อแสดงจบให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์จำลอง
- 3.5 ให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองทั้งในด้านดี และด้านไม่ดี
- 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.2 ใบงาน
- 4.3 ใบกิจกรรม

สถานการณ์จำลอง “ข้อคิดจากปกรณ์”

(ใบงานประกอบการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่องการได้รับการยอมรับจากครอบครัว)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อคิดจากปกรณ์

จากที่ 1 ณ บ้านไม้เล็กเก่า ๆ แห่งหนึ่ง ในแหล่งชุมชนในกรุงเทพฯ 4 เรื่องศักดิ์ เป็นลูกชายคนโตของบ้านนี้ ตอนนี้อายุได้ 13 ปี เขามีน้องสาวอีก 2 คน อายุ 11 ปี และ 9 ปี ตามลำดับ พ่อมีอาชีพกรรมกรก่อสร้าง แม่ขายข้าวแกงอยู่ใกล้ ๆ กับที่พ่อทำงานอยู่

แม่ : เรื่องศักดิ์ มาช่วยแม่ล้างถ้วยชามหน่อยลูก เยอะแยะไปหมด

เรื่องศักดิ์ : ไม่เอาหรอก สกปรกจะตายไป ใครมาเห็นผมล้างจานอยู่อายเขาแย่เลย

แม่ : จะไปอายอะไรล่ะลูก เราทำงานสุจริต ไม่ได้ไปทำให้ใครเดือดร้อนนี่

เรื่องศักดิ์ : อย่างนั้นก็เถอะ ไม่ทำหรอก

แม่ : ไม่ไหวจริง ๆ ลูกคนนี้

น้องสาว : หนูช่วยแม่เอง พี่เรื่องศักดิ์นี่ไม่ไหวเลย แม่กลับมาเหนื่อย ๆ ก็ไม่ยอมช่วย ให้ไปช่วยชายของก็ไม่ไป ให้ไปช่วยพ่อก็ไม่ไป ไม่ยอมทำอะไรซักอย่าง (น้องสาวทั้ง 2 คน จะเป็นการกำลังสำคัญในการช่วยแม่เตรียมของไปขาย และช่วยแม่ขายของด้วย ส่วนเรื่องศักดิ์จะไม่ยอมช่วยเลย เขารู้สึกอับอายเพื่อน ๆ มาก ที่พ่อเป็นกรรมกรก่อสร้าง แม่เป็นแม่ค้า เขาจะไม่ยอมพูดถึงเรื่องครอบครัวของเขาให้ใครฟังเลย ถ้าใครมาพูดหรือถามเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวของเขา เขาจะโกรธมาก เขาพยายามแต่งตัวดี ๆ ทำตัวแบบหรูหรา โดยเรื่องศักดิ์เชื่อว่า การทำตัวหรูหรา ร่ำรวยจะทำให้ผู้อื่นยอมรับและคบกับเขา)

จากที่ 2 เย็นวันหนึ่งหลังจากเลิกเรียนแล้ว เรื่องศักดิ์ เดินกลับบ้านตามปกติ เขาหันไปเห็นหนุ่มน้อยคนหนึ่งกำลังเก็บกระป๋องพลาสติกและกระป๋องน้ำอัดลมอยู่ข้างถนน เรื่องศักดิ์หยุดยืนมอง พอดีกับหนุ่มน้อยคนนั้นหันมาเห็นเรื่องศักดิ์พอดี เด็กหนุ่มคนนั้นคือปกรณ์ ลูกชายของอาจารย์ที่สอนเรื่องศักดิ์อยู่

เรื่องศักดิ์ : ปกรณ์กำลังทำอะไรอยู่หรือ

ปกรณ์ : อ้อ ! พี่เรื่องศักดิ์นั่นเอง ผมกำลังเก็บขวดพลาสติกกับกระป๋องน้ำอัดลมอยู่ จะเก็บไปขาย เอาเงินมาซื้อกระเป๋าสานใหม่ และเก็บไว้เป็นค่าขนมด้วย

เรื่องศักดิ์ : ทำไมไม่ขอเงินจากแม่ละ

- ปกรณ : ผมไม่ยากรบกวนแม่ แม่จะได้เก็บเงินไว้ใช้อย่างอื่นที่จำเป็น อะไรที่ช่วยแบ่งเบาภาระได้บ้างผมคิดว่าก็น่าจะช่วย
- เรื่องศักดิ์ : แล้วนายไม่อายเพื่อนหรือถ้าเขามาเห็นนายเดินเก็บกระป๋องอยู่ข้างถนนแบบนี้ และอีกอย่างแม่ของนายก็เป็นอาจารย์สอนอยู่โรงเรียนใกล้ ๆ นี้
- ปกรณ : ผมไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใครนี่ครับ แล้วอีกอย่างเพื่อน ๆ ของผมหลายคนเขาก็ทำกัน พอไปโรงเรียนพวกผมก็ไปคุยกันอย่างสนุกสนานว่าใครขายได้มากกว่ากัน และยังเป็น การช่วยทำให้บ้านเมืองสะอาด ช่วยประหยัดทรัพยากรของโลกด้วย แหม ! เป็นงานที่น่าภูมิใจไม่น้อยเลยนะ ยิ่งตอนนี้เขากำลังรณรงค์ เรื่องการประหยัดช่วยชาติกันอยู่ด้วย ทันสมัยดี (ปรบพุดและหัวเราะอย่างมีความสุข ทั้งยังทำท่ายืดอกอย่างภูมิใจ)
- เรื่องศักดิ์ : แล้วแม่นายไม่ว่าหรือ
- ปกรณ : ไม่ว่าหรอก แม่ยังชมว่าผมขยัน รู้จักรายได้ ช่วยแม่ประหยัด
- เรื่องศักดิ์ : นายคิดอย่างนั้นหรือ พี่ต้องกลับบ้านแล้วละ แล้วพบกันใหม่ (ระหว่างเดินกลับบ้าน คำพูดและเสียงหัวเราะอย่างมีความสุขของปกรณยังดังก้องอยู่ในสมองของเขา ปกรณเป็นถึงลูกอาจารย์ ฐานะก็ไม่ถึงกับยากจนถึงขนาดต้องมาเก็บกระป๋องตามข้างถนน แต่เขาก็ยังทำอย่างภาคภูมิใจที่เขาสามารถช่วยแม่ได้บ้าง

ฉากที่ 3 พอเรื่องศักดิ์กับถึงบ้าน เห็นแม่กำลังเก็บหม้อ ถ้วยชามจากการขายของมาล้างอยู่ เรื่องศักดิ์จึงวางกระเป๋าแล้วตรงไปหาแม่

- เรื่องศักดิ์ : แม่ ผมช่วยล้างเอง แม่ไปนั่งพักผ่อนเถอะครับ แม่ขายของเหนื่อยมาทั้งวัน
- แม่ : (ทำหน้าประหลาดใจ เพราะปกติเรื่องศักดิ์ไม่เคยมาช่วย ได้แต่บ่นว่าอับอาย สกปรก) ไม่เป็นไรหรอกลูก แม่ทำเองได้
- เรื่องศักดิ์ : ให้ผมช่วยแม่ทำเถอะครับ

ฉากที่ 4 เช้าวันต่อมา เรื่องศักดิ์ก็ตื่นแต่เช้ามาช่วยแม่เตรียมของไปขาย

- แม่ : วันนี้ทำไมตื่นขึ้นมาแต่เช้าลูก
- เรื่องศักดิ์ : ผมจะช่วยแม่เตรียมของไปขาย เดี่ยวผมจะเข็นรถไปส่งที่ตลาดด้วย
- แม่ : (ยิ้มให้เรื่องศักดิ์อย่างชื่นชม แล้วจับไหล่เรื่องศักดิ์เบา ๆ) เรื่องศักดิ์รู้สึกอบอุ่นและสุขใจมาก เขาก็เลิกคิดที่จะต้องทำตัวหู่ห่าตามแฟชั่น ไม่น้อยเนื้อต่ำใจ เป็นปมด้อยหรืออายเพื่อน ๆ อีกแล้ว เขาเดินไปโรงเรียนอย่างสุขใจ เขารู้สึกว่าการได้มีส่วนช่วยเหลืองานในบ้านบ้างทำให้เขารู้สึกว่าครอบครัวอบอุ่น และการได้รับการยอมรับจากครอบครัว เรื่องศักดิ์ก็มีความสุข เขามีเวลาที่จะเล่นกับน้อง ๆ และพูดคุยกับพ่อและแม่มากขึ้นด้วย

แบบฝึกหัด เรื่องการได้รับการยอมรับจากครอบครัว (ข้อคิดจากปกรณ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ถ้าสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนต่อกันผลที่จะเกิดตามมาแก่สมาชิกในครอบครัวคือข้อใด
 - ก. เกิดความขัดแย้งกัน
 - ข. ขาดการช่วยเหลือกัน
 - ค. ให้อภัยซึ่งกันและกัน
 - ง. ไม่ปรึกษาหารือกัน
2. ถ้าสมาชิกในครอบครัวขาดความอดทนครอบครัวจะมีลักษณะเป็นอย่างไร
 - ก. สมาชิกในครอบครัวไม่หือถอยต่อการทำงาน
 - ข. บุคคลในครอบครัวไม่กล้าเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ
 - ค. ประกอบกิจการงานประสบความสำเร็จ
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. ข้อใดกล่าวถูกต้องในการปฏิบัติตนต่อญาติพี่น้อง
 - ก. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
 - ข. เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน
 - ค. รักใคร่ปรองดองกัน
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. เรื่องศักดิ์อับอายที่จะต้องช่วยแม่ชายของแสดงว่าเรื่องศักดิ์ขาดแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นสมาชิกของครอบครัวข้อใด
 - ก. การยอมรับตนเองและปรับปรุงตนเอง
 - ข. การยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน
 - ค. ความอดทนอดกลั้น
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. ผู้ที่ปฏิบัติตนดีต่อสมาชิกของครอบครัวมีลักษณะอย่างไร
 - ก. ช่วยทำงานที่ได้รับมอบหมาย
 - ข. ไม่ทำลายชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
 - ค. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับวัย
 - ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบฝึกหัด
เรื่อง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว (ข้อคิดจากปกรณ์)

ข้อ	คำตอบ
1.	ค
2.	ข
3.	ก
4.	ง
5.	ง

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน

ชื่อกิจกรรม เด็กหญิงกนกวรรณ

เทคนิคที่ใช้ บทบาทสมมติ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จทางการเรียนของตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเอง และบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน โดยใช้กิจกรรม “เด็กหญิงกนกวรรณ”

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน โดยใช้กิจกรรม “เด็กหญิงกนกวรรณ” ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน โดยใช้กิจกรรม “เด็กหญิงกนกวรรณ” มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

1.3.2.2 ครูสนทนาและซักถามถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จในการเรียน

1.3.2.3 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้

1.3.2.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ

1.2.2.5 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ

1.2.2.6 ครูนำแบบฝึกหัดหลังเรียนให้นักเรียนทำ

1.4 สิ่งที่ต้องเตรียม

1.4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

1.4.2 ใบงาน

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน โดยใช้กิจกรรม “เด็กหญิงกนกวรรณ” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 สารสำคัญ

การประสบความสำเร็จในหน้าที่ตามเป้าหมายที่ตั้งใจ จะเป็นแรงเสริมให้บุคคลเกิดกำลังใจ เกิดการยอมรับตนเอง และเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในตนเองด้วย

2.2 จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จทางการเรียนของตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเอง และบอกวิธีปรับปรุงตนเองได้

2.3 เนื้อหา

การประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตั้งใจ จะเป็นกำลังใจให้คนเราดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและสามารถยอมรับตนเองและปรับปรุงตนเองได้

2.4 วิธีดำเนินการ

2.4.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน

2.4.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จทางการเรียน

2.4.3 ขั้นกิจกรรม

2.4.3.1 ครูให้นักเรียนบอกถึงวิธีการเรียนของนักเรียนว่ามีอะไรบ้าง

2.4.3.2 ครูแจกใบงานและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากใบงานที่ครูแจกให้

2.4.3.3 ผู้แสดงแนะนำตัวตามบทบาทที่แสดง ส่วนที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์

2.4.3.4 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1) กนกวรรณเป็นคนอย่างไร กนกวรรณประสบความสำเร็จทางการเรียนหรือไม่

2) กนกวรรณรู้สึกพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

2.4.3.5 ครูซักถามนักเรียนว่าได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติ

2.4.4 ขั้นสรุป

2.4.4.1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

2.4.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน

ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

2.5 สื่อ - อุปกรณ์

- 2.5.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2.5.2 ใบงาน

2.6 การประเมินผล

- 2.6.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- 2.6.2 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น
- 2.6.3 ประเมินผลจากใบงานและความสำเร็จของกิจกรรม
- 2.6.4 ประเมินผลจากแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน โดยใช้กิจกรรม “เด็กหญิงกนกวรรณ” ใช้เวลาเรียน 50 นาที

- 3.1 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนเรียน
- 3.2 ให้นักเรียนศึกษาใบงานและร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเรื่อง “เด็กหญิงกนกวรรณ”
- 3.3 ให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์จากที่เพื่อนแสดง
- 3.4 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติ ตามหัวข้อที่กำหนดให้
- 3.5 ให้นักเรียนสรุปและแสดงความคิดเห็นจากการแสดงบทบาทสมมติ
- 3.6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ
- 3.7 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังเรียน

4. สื่อและอุปกรณ์

- 4.1 แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4.2 ใบงาน

ในงาน

บทบาทสมมติ เรื่อง “เด็กหญิงกนกวรรณ”

(ในงานประกอบชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน)
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เด็กหญิงกนกวรรณ

สถานการณ์

กนกวรรณเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง กนกวรรณเป็นเด็กเรียนเก่ง ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กนกวรรณจะสอบได้ที่หนึ่งของชั้นมาตลอด ใคร ๆ ก็ชมว่ากนกวรรณเรียนเก่ง กนกวรรณรู้สึกภูมิใจมาก เมื่อกนกวรรณเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กนกวรรณจำเป็นต้องเปลี่ยนโรงเรียน เนื่องจากพ่อและแม่ของกนกวรรณต้องย้ายไปทำงานที่ต่างจังหวัด และโรงเรียนที่กนกวรรณย้ายไปเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้นมีทั้งหมด 50 คน กนกวรรณพยายามตั้งใจเรียนเป็นอย่างดีที่สุด และเมื่อถึงเวลาสอบกลางภาคเรียนกนกวรรณก็เตรียมตัวสอบเป็นอย่างดี เมื่อประกาศผลสอบออกมาว่ากนกวรรณสอบได้ที่ 9 แต่กนกวรรณก็ไม่รู้สึกเสียใจ เพราะกนกวรรณได้พยายามเรียนอย่างเต็มที่แล้ว อย่างไรก็ตามกนกวรรณคิดว่าการสอบปลายภาคกนกวรรณจะทำให้ดีกว่านี้

หลังจากนั้นกนกวรรณก็ตั้งใจเรียนเหมือนเดิม กนกวรรณจะอ่านหนังสือมาก่อนล่วงหน้า เมื่อเวลาครูสอนจึงเข้าใจง่ายขึ้น เวลามีเรื่องสงสัยไม่เข้าใจก็สอบถามคุณครู พอกลับถึงบ้านก็ทำการบ้านทบทวนบทเรียน เมื่อถึงเวลาสอบปลายภาคกนกวรรณก็เตรียมตัวสอบอย่างเต็มที่ เมื่อประกาศผลสอบออกมาปรากฏว่ากนกวรรณสอบได้ที่ 3 ของชั้น และคะแนนดีกว่าการสอบกลางภาคแทบทุกวิชา กนกวรรณรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองมาก และครูประจำชั้นได้ประกาศรายชื่อนักเรียนที่สอบได้คะแนนดีกว่าเดิมให้เพื่อน ๆ ในชั้นทราบเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแข่งขันกับตนเอง กนกวรรณก็มีชื่อในจำนวนนักเรียนที่สอบได้คะแนนดีกว่าเดิมด้วย กนกวรรณรู้สึกดีใจมาก

บทบาทของกนกวรรณ

ฉันชื่อกนกวรรณ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ฉันเป็นเด็กเรียนเก่ง สอบได้ที่ 1 มาตลอด เมื่อฉันเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ฉันต้องย้ายไปอยู่ในโรงเรียนใหม่ เนื่องจากพ่อและแม่ต้องย้ายไปทำงานต่างจังหวัด ฉันจึงต้องย้ายตามพ่อและแม่ไปเข้าเรียนโรงเรียนใหม่ ซึ่งมีนักเรียนเก่ง ๆ มาก ฉันสอบกลางภาคได้ที่ 9 แต่ฉันก็ไม่เสียใจเพราะฉันพยายามเรียนอย่างดีที่สุดแล้ว หลังจากนั้นฉันพยายามเรียนมากขึ้น ทบทวนบทเรียน เตรียมตัวอ่านหนังสือมาล่วงหน้า ทำการบ้านทุกครั้งที่คุณครูสั่ง เมื่อสงสัยก็ถามคุณครู เมื่อสอบปลายภาคฉันสอบได้ที่ 3 และสอบได้คะแนนดีกว่าการสอบครั้งที่แล้วเกือบทุกวิชา ฉันได้รับการประกาศรายชื่อให้เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดีกว่าเดิม ฉันรู้สึกภูมิใจในตนเองมาก

บทบาทของครูประจำชั้น

ฉันเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉันพยายามส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแข่งขันกับตนเองในเรื่องการเรียน คือ พยายามเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ถ้านักเรียนคนใดมีผลการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม ฉันจะเขียนชื่อไว้ที่บอร์ดให้เพื่อน ๆ ในชั้นได้ทราบ ซึ่งนักเรียนในชั้นต่างก็พยายามแข่งขันกับตนเองเพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น

แบบฝึกหัดเรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน (เด็กหญิงกนกวรรณ)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การประสบความสำเร็จทางการเรียน หมายถึงอะไร
 - ก. การมีผลการเรียนที่ดีขึ้น
 - ข. รู้สึกท้อถอยในการเรียน
 - ค. รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ
 - ง. การประสบความสำเร็จล้มเหลวในการเรียนเสมอ
2. การที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ขึ้นอยู่กับสิ่งใด
 - ก. การพยายามเอาใจใส่กับการเรียน
 - ข. ความขยันในการอ่านหนังสือ
 - ค. การรู้จักปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. กนกวรรณเป็นเด็กเรียนเก่ง ใคร ๆ ก็ชื่นชม ถ้านักเรียนเป็นกนกวรรณจะรู้สึกอย่างไร
 - ก. รู้สึกมีความมั่นใจในตนเอง
 - ข. รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ
 - ค. รู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์นักเรียนสงสัยจึงซักถามครู ครูจึงอธิบายให้ฟังใหม่นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. กลัวครูไม่พอใจ
 - ข. มั่นใจที่กล้าถามครู
 - ค. รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ
 - ง. กลัวเพื่อนว่าทำให้ครูต้องหยุดอธิบายซ้ำอีกครั้ง
5. นักเรียนได้เขียนเรียงความเพื่อส่งเข้าประกวดในงานวันแม่ นักเรียนได้ตั้งใจทำอย่างเต็มที่ แต่นักเรียนไม่ได้รางวัล นักเรียนรู้สึกอย่างไร
 - ก. หดก่าลงใจ
 - ข. เสียใจมาก
 - ค. พยายามฝึกฝนใหม่
 - ง. ตอว่าผู้ตัดสิน

เฉลยแบบฝึกหัด

เรื่อง การประสบความสำเร็จทางการเรียน (เด็กหญิงกนกวรรณ)

ข้อ	คำตอบ
1.	ก
2.	ง
3.	ง
4.	ข
5.	ค

โปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

เทคนิคที่ใช้ การอภิปราย

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนบอกสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองได้
2. เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

ส่วนประกอบในชุดการสอน

1. คำชี้แจง
2. คู่มือครู
3. คู่มือนักเรียน
4. สื่อและอุปกรณ์

1. คำชี้แจง

1.1 การเตรียมตัวของครู

1.1.1 ก่อนสอนครูต้องอ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครูและคู่มือนักเรียนให้ตลอดและทำความเข้าใจให้ดี

1.1.2 ครูต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและปฏิบัติตามคู่มือครู โดยยึดคู่มือครูเป็นหลักในการดำเนินการสอน

1.2 การจัดกิจกรรม

1.2.1 ชุดการสอนนี้เน้นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

1.3 บทบาทของครู

1.3.1 ชี้แจงการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปัจฉิมนิเทศให้นักเรียนทราบ ให้นักเรียนเข้าใจ

1.3.2 เสนอกิจกรรมพัฒนาความภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.2.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองไปใช้ในชีวิตประจำวัน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

1.3.2.2 ครูสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับภาคภูมิใจในตน ให้นักเรียนฟังและกล่าวปิด

1.4 สิ่งที่คุณครูต้องเตรียม

1.4.1 กระดาษเขียนสรุปผลการเรียนรู้

2. คู่มือครู

สำหรับการดำเนินกิจกรรม ในชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง เรื่อง ปัจฉินิเทศ
ใช้เวลาเรียน 50 นาที

2.1 จุดประสงค์

2.1.1 เพื่อให้นักเรียนบอกสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเองได้

2.1.2 เพื่อกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2 วิธีดำเนินการ

2.2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2.2.1.1 ครูให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู โดยครูนั่งตรงหัวตัวยู

2.2.1.2 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

1) การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2.2 ขั้นสรุป

2.2.2.1 ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2.2.2 ครูสรุปผลการเรียนรู้เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง ให้นักเรียนฟัง

2.2.2.3 ครูกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง

2.3 สื่อ - อุปกรณ์

2.3.1 กระดาษเขียนสรุปผลการเรียนรู้

2.4 การประเมินผล

2.4.1 การร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

2.4.2 สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น

3. คู่มือนักเรียน

สำหรับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจในตนเอง
เรื่อง ปัจฉินิเทศ ใช้เวลาเรียน 50 นาที

3.1 ให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู

3.2 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจ
ในตนเอง

3.3 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

1) การนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจ
ในตนเอง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจ
ในตนเอง

3.4 ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการใช้ชุดการสอนความภาคภูมิใจ
ในตนเอง

4. สื่อและอุปกรณ์

4.1 กระดาษเขียนสรุปผลการเรียนรู้

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวชุติมา ศรีสังวร
วันเดือน ปี เกิด	31 ธันวาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	33/4 หมู่ 9 ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนคลองลำเจียก 33/4 หมู่ 9 ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2542	ครุศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) สถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ